

Veznik

L J U D I I Z R O J C A

"PRINOVA ROJCA": Dnevni boravak str.8
ZAJEDNIČKI PROSTOR SVIH UDRUGA I GRAĐANA

SIGURNOST I UREDNOST U ROJCU?! str.26

Uloga nezavisne kulture u brendiranju grada str.10

"Opasni" dečki i cure iz Rojca str.20

RIJEČ UREDNIKA

Od posljednjeg broja renoviran je prostor rezerviran za zajedničke programe, odnosno prezentacije udruga iz Rojca, ali i gostujućih programa, popularno nazvanog Dnevni boravak Rojca. Stoga u ovom broju možete pročitati ponešto o održanim i budućim programima, ali i očekivanjima korisnika.

Aktualne teme se odnose na primarnu potrebu ljudi, a to je u ovom slučaju higijena i sigurnost. To su toliko puta prežvakane teme, međutim stanje se po tom pitanju neznatno popravilo unazad desetak godina i predstavlja jednu od najvećih potreba korisnika programa, ali i voditelja udruga koje djeluju u Rojcu. Naravno, i ovog puta smo se dotakli europskog socijalnog fonda, statusa nezavisne kulture i kulturnih politika.

U dijelu novina posvećenom Savezu udruga Rojca i dešavanjima u zgradi donosimo reportaže s TEH konferencije, međunarodne konferencije na kojoj su gostovali i predstavnici Rojca. Ono što je također vrlo važno je odobrenje

provedbe dvaju projekata Savezu udruga Rojca, što će zasigurno rezultirati pozitivnim promjenama u uvjetima rada udruga u Rojcu, ali i unaprjeđivanjem statusa za udruge i civilni sektor općenito.

U dijelu novina koje se bave našim susjedima iz Rojca, predstavljamo vam šarenu, ali vrlo vrijednu i skromnu ekipu. Tu su čak 3 udruge i jedan klub koji se bave borilačkim sportovima, potom jedna udruga iz područja izvedbene umjetnosti, odnosno jedna koja se bavi potrebama osoba s invaliditetom. Naravno, tu su i aktualni događaji, kao i najava tradicionalnog Božićnog buvljak u Rojcu na kojemu možete mijenjati, prodati, pokloniti ili kupiti vrlo vrijedne poklone za sebe i svoje najmilije. Za sam kraj donosimo vam korisne informacije i recepte, ali i vrlo vrijednu duplericu, posebice za Vaš boravak u Dnevnom boravku.

Poštovane čitateljice i čitatelji,

pred vama je još jedan broj Veznika, novina koje nastaju iz pera i uredničkog angažmana članova udruga smještenih u Društvenom centru Rojca i njihovih prijatelja kojima ovim putem zahvaljujemo na suradnji.

U DNEVNOM BORAVKU DRUŠTVENOG CENTRA ROJCA:

Obilježen Međunarodni dan volontiranja

Povodom Međunarodnog dana volontiranja koji se obilježava 5. prosinca u Dnevnom boravku Društvenog centra Rojca održan je okrugli stol i volonterska radionica pod nazivom "Snaga volontiranja". Manifestacijom se željelo istaknuti raširenost volonterstva i doprinos volontera zajednici, kao i pokrenuti diskusiju o mogućnostima promoviranja vrijednosti volonterstva i poticanja kvalitetnih načina privlačenja i zadržavanja volontera u organizacijama koje rade na unapređenju kvalitete života građana.

na jednom mjestu okupiti predstavnike Grada i osobe treće životne dobi te im omogućiti da kroz ovakav program upoznaju humanitarce i brojne mlade ljude, volontere udruge Naš san njihov osmijeh, objasnio nam je Elvis Fekete, član Volonterskog centra Istra.

Mnogo se ljudi odazvalo na okrugli stol, kao i na dvije humanitarne kreativne radionice "Pula za Tanzaniju" i "Anđeli za njih". Na prvoj radionici volonteri su izrađivali božićne čestitke za djecu iz Tanzanije, dok su na drugoj oslikavali anđele, prikupljajući na taj način sredstva za pomoć djeci oboljeloj od malignih bolesti.

Iako temeljem dosadašnjih iskustva vidimo da ima mnogo humanih ljudi, moramo težiti da se još više naših sugrađana osvijesti, zaključio je Fekete.

Napisala: Lorna Zimolo

Djeca Tanzanije ili Watoto wa Tanzania na Swahili jeziku

Volonteri svih uzrasta marljivo izrađuju čestitke

Volonterke i volonteri velika su snaga i resurs zajednice te ovom prilikom želimo odati priznanje svima koji dobrovoljno ulažu svoje vrijeme, trud, znanja i vještine za dobrobit drugih i zajednice u kojoj živimo, poruka je organizatora manifestacije - Volonterski centar Istra, Sindikat umirovljenika Hrvatske - Podružnica Pula, Upravni odjel za društvene djelatnosti Grada Pule i članovi udruga Naš san njihov osmijeh i Gledati srcem iz Zagreba.

- Volonterski centar Istra formalno je osnovan prije nekoliko mjeseci. Od tada pokušavamo u naše programe uključiti što veći broj suradnika i partnera. Danas smo htjeli

IM PRESS UM

GODINA:II
BROJ: 4
PROSINAC 2012.

IZDAVAČ:
Udruga Metamedij, Gajeva 3, 52100 Pula
e-mail: contact@metamedia.hr
www.metamedia.hr

NOVINARSKI TIM:
Marino Jurcan, Rudija Pavličević,
Lorna Zimolo, Dunja Mickov, D.K., Ivona Božinović

UREDNIČKI TIM:
Rudija Pavličević, Marino Jurcan

UREDNIK: Marino Jurcan

FOTOGRAFIJA:
arhiva udruga iz Rojca
arhiva udruge Metamedij
Andreas Kancelar
Una Miletić

DIZAJN I PRIJELOM: Vjeran Juhas

NAKLADA: 2000

Tiskanje ove publikacije omogućeno je sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske kroz projekt "Made in Rojca" (klasa: 612-01/11-04/0270 urbroj: 532-05-01/4-12-02) i Ministarstva socijalne politike i mladih kroz projekt kluba mladih Metamedia (klasa: 230-02/12-04/14 urbr: 519-04-1-2/3-12-10)

Mišljenja izražena u ovoj publikaciji su mišljenja autora i ne izražavaju nužno stajalište izdavača i donatora. Zahvaljujemo svim volonterima, suradnicima, prijateljima i podupirateljima

ROJCA
SAVEZ
UDRUGA

Republika Hrvatska
Ministarstvo obitelji, branitelja
i međugeneracijske solidarnosti

POVODOM 14. MEDIA MEDITERRANEA FESTIVALA U DNEVNOM BORAVKU ODRŽANA IZLOŽBA INTERAKTIVNIH RADOVA

Tehnologija u službi umjetnosti

Na ovogodišnjem 14. Media Mediterranea festivalu publika je imala priliku posjetiti izložbu interaktivnih radova u Dnevnom boravku Društvenog centra Rojca. Radilo se o nesvakidašnjoj postavci, gdje su svoje radove izložili i dvojica talijanskih umjetnika - Angelo Semeraro i Martin Romeo s kojima smo i razgovarali, doznajući tako njihove kratke biografije, načine na koje dolaze do ideja, kao i planove za budućnost.

Angelo Semeraro diplomirao je informatičke znanosti na Sveučilištu u Bolonji, a područje njegovog interesa je, kako je sam rekao, igra s tehnologijom. Upravo tako je nastala i njegova instalacija pod nazivom Toccata. Rađajući u interaktivnom odjelu Fabrica, istraživačkog centra Benetton, Semeraro je napravio vlastitu interpretaciju interaktivnih izloga benettonovih dućana.

Može li nam reći, od kuda ideja za predstavljenu instalaciju?

- Grupacija Benetton ima interaktivne izloge u svojim dućanima u Milanu, Monaku i Šangaju koji putem velikih ekrana i kamera projiciraju slike koje nastaju pokretima ljudi koji onuda prolaze. Toccata je, dakle, interaktivna on-screen instalacija, gdje pokreti posjetitelja projiciraju na zidu mrežu različitih boja i forma, stvarajući iluziju 3D efekta, iako se radi o 2D-u. Pozadinska glazba je lagana, jer se instalacijom želi stvoriti osjećaj opuštenosti i smirenosti kod posjetitelja.

Što trenutno radiš?

- Istražujem i igram se s aplikacijama za iPad, a radim i razne instalacije, zaključio je Semeraro. Vizualni i multimedijalni umjetnik Martin Romeo instalacijom Peep pokušao je prikazati javnu i privatnu sferu. Prema njegovim riječima, ideju je dobio na fakultetu kada se govorilo o privatnoj i javnoj sferi, što je u ovoj instalaciji pokušao realizirati pomoću neonskog svjetla. - Igraćući se s visećim neonskim lampama različitih boja, posjetitelj na zidu kreira slike, odnosno jedan drugačiji prikaz koji predstavlja intimno područje čovjeka. Oku javnosti je dozvoljeno ući u taj prostor, ali mu nikada neće pripadati, objasnio nam je Romeo.

Kako publika reagira na ovu vrstu umjetnosti? Shvaćaju li poruku?

- Donekle shvaćaju, ali, nažalost, živimo u zaostaloj sredini u kojoj se ovakvoj vrsti umjetnosti ne pruža dovoljno prostora i podrške.

Dakle, Italija ne pruža dovoljno mogućnosti umjetnicima poput tebe?

- Tako je. Boljih mogućnosti ima drugdje u Europi, primjerice, u Njemačkoj, gdje postoje mnogobrojni festivali na kojima autori mogu predstaviti svoje radove. No, ne žalim se previše jer, ipak, i u Italiji radim ono što volim.

Ipak, u Veneciji postoji jedan takav festival čiji si umjetnički direktor, zar ne?

- Da, Toolkit festival iduće godine slavi 3. rođendan te postaje važna platforma za razvoj interaktivnih umjetnosti u Italiji.

Napisala: Lorna Zimolo

Interaktivni radovi talijanskih umjetnika na ovogodišnjem festivalu MM 14

RADIONICA FORUM TEATRA ZA MLADE U DNEVNOM BORAVKU DRUŠTVENOG CENTRA ROJCA

Komunikacijom protiv nasilja

U organizaciji Udruge ZUM i Istarskog narodnog kazališta, 26. studenoga 2012. godine održana je jednodnevna radionica Progovoriti o nasilju među adolescentima Forum teatra za mlade u sklopu projekta Povezani - za veze bez nasilja.

Forum kazalište potiče iskustveno učenje

Cilj projekta i radionice bio je ukazati na problem nasilja u adolescentskim vezama i progovoriti o problemu koji, nažalost, do nedavno nije bio predmetom društvenog interesa. S voditeljem radionice i dramskim pedagogom Aleksandrom Bančićem osam je učenika 2. razreda Srednje škole za turizam, ugostiteljstvo i trgovinu iz Pule prošlo proces vježbi, upoznavanja i stvaranja situacija na temu nasilja u partnerskim vezama mladih. Učenici su kroz samostalno osmišljene situacije glumili na sceni, ukazivali i analizirali probleme s kojima se suočavaju, dok su kroz formu Forum teatra za mlade nudili rješenja u suočavanju i rješavanju pojedinih životnih situacija, kao što su ljubomora, prijateljstvo, odnosno kako se u romantičnim vezama može pristupati i bez primjene nasilja.

Na projektu "Povezani - za veze bez nasilja" okupilo se pet organizacija civilnog društva iz različitih županija s primarnim ciljem - doprinijeti prevenciji nasilja u partnerskim vezama mladih te razvijati svijest o potrebi uklanjanja rodnih stereotipa i ostalih uzroka rodno uvjetovanog nasilja.

Forum teatar je centralna i najraširenija tehnika Kazališta potlačenog, interaktivne kazališne metode koju je osmislio brazilski redatelj Augusto Boal (1931. - 2009.). Jedno od osnovnih principa Kazališta potlačenog, pa tako i Forum teatra za mlade je da nitko ne bi smio ostati pasivan. Stoga su sudionici izrazili ono što misle o prikazanom problemu i pokušali iznaći rješenje na realnu situaciju predstavljenu u kazalištu. Kroz iskustveno učenje koje se događalo na sceni i bogatoj diskusiji, sudionici radionice Forum teatra za mlade formirali su vlastito mišljenje o zadanom problemu.

Napisala: Lorna Zimolo

DNEVNI BORAVAK DOMAĆIN PROJEKTU SAVJETOVANJE, EDUKACIJA I REHABILITACIJA ZA DJECU I OSOBE S PERVAZIVNI RAZVOJNIM POREMEĆAJEM (SPEKTAR AUTIZMA)

Korisno i poučno predavanje o autizmu

Javnim predavanjem na temu Osjećaji-metode učenja prepoznavanja trenutnog osjećajnog stanja i ispravnog reagiranja na njega, održanim 30.11.2012. godine u Dnevnom boravku Društvenog centra Rojca, svojim se susjedima Rojčanima, kao i široj pulskoj javnosti, predstavila Udruga za autizam Istra, jedna od novih stanara Rojca.

ost predavač bila je prof. defektolog Sanja Barić, voditeljica odgojno-obrazovne skupine za djecu s poremećajem iz autističnog spektra Centra za autizam Zagreb, Podružnica Rijeka, patraonažna terapeutkinja u programu Rana intervencija u djece s poremećajem iz autističnog spektra pervazivnim razvojnim poremećajem putem sustava mobilne službe u lokalnoj zajednici i autorica slikovnice na temu autizam "Obično - neobično djevojčica" te brošure "Autizam", tiskane s ciljem edukacije i senzibiliziranja javnosti o poremećaju autizma.

Kao dugogodišnja mentorica, prof. defektolog Sanja Barić je publiku, sastavljenu mahom od roditelja i zdravstvenih djelatnika te terapeuta koji se bave mališanima s ovim doživotnim razvojnim poremećajem, upoznala s osnovnim saznanjima do kojih je znanost danas stigla u proučavanju autizma.

Kao dugogodišnja mentorica, prof. defektolog Sanja Barić je publiku, sastavljenu mahom od roditelja i zdravstvenih djelatnika te terapeuta koji se bave mališanima s ovim doživotnim razvojnim poremećajem, upoznala s osnovnim saznanjima do kojih je znanost danas stigla u proučavanju autizma. Osobe s autizmom, osim teškoća u komunikaciji i teškoća u uspostavljanju i održavanju odnosa, imaju i teškoće u razumijevanju svog i tuđeg osjećajnog stanja. Osjećaji ili emocije, ljudske su reakcije na neki događaj. One povezuju ono što nam je važno u svijetu ljudi, stvari i događaja i leže u osnovi našeg učenja. Daju smjer našem djelovanju i smisao našim doživljajima. S nemogućnošću prepoznavanja ili izražavanja svog trenutnog osjećajnog stanja izostaje djetetov smisao za svrhu i ključnu komponentu napredovanja u razvoju. S posebno razrađenim metodama, koje uključuju slikovni prikaz različitih osjećajnih stanja, socijalne priče u slikama i sl., moguće je naučiti djecu s autizmom prepoznavati ili verbalno te neverbalno

izražavati svoje emocije, odnosno naučiti ih da se ponašaju u skladu s njima, što će pridonijeti izbjegavanju neprihvatljivih oblika ponašanja, kao i ispađe uzrokovane frustracijama. Možemo reći da smo u ovih nekoliko rečenica saželi sadržaj ovog predavanja održanog kao dio projekta "Savjetovanje, edukacija i rehabilitacija za djecu i osobe s pervazivnim razvojnim poremećajem (spektar autizma)". Projekt su financijski podržali Istarska županija, gradovi Pula i Labin te UniCredit leasing d.o.o. Naime, Udruga za autizam Istra još nije formalno uselila u dodijeljeni joj prostor u Društvenom centru Rojcu, budući je on još u fazi adaptacije. Sukladno tome, svoje aktivnosti provode u prostorijama partnerskih udruga. Od predsjednice udruge, Evguenije Tranfić doznali smo da je Udruga za autizam Istra dobrovoljna neovisna, izvanstranačka i neprofitabilna udruga građana koja se bavi pružanjem pomoći i promicanjem statusa osoba s poremećajima iz autističnog spektra. Budući da pitanje društvene brige o djeci i odraslim osobama s autizmom još uvijek nema adekvatno rješenje, roditelji takve djece odlučili su se organizirati i poduzeti ostvarenje njihovih zakonitih prava kao osoba s invaliditetom te im na taj način osigurati bolje životne uvjete.

Napisala: D.K.

Brojni roditelji popratili su predavanje

O Udruzi za autizam Istra

Udruga je osnovana 27. svibnja 2008. godine i djeluje na području Grada Pule i Istarske županije. Misija udruge je unapređivanje socijalne i zdravstvene zaštite, odgoja, obrazovanja, rehabilitacije, osposobljavanja i integracije osoba s autizmom. Ovu svoju misiju udruga želi ostvariti angažmanom na četiri glavna pravca djelovanja: edukacija, rana dijagnostika, rehabilitacija i integracija. Djelatnost udruge je usmjerena prema stvaranju uvjeta za normalizaciju života osoba s autizmom (kroz osnivanje posebnih vrtičkih skupina za djecu, angažman asistenata u nastavi za učelnike s autizmom u redovnim školama, pronalaženje i angažman certificiranih stručnjaka rehabilitatora za terapijski rad s osobama s autizmom, adekvatna medicinska i psihijatrijsko-psihološka dijagnostika i terapija prilagođena osobama s autizmom i drugo. Članovi udruge su roditelji djece i odraslih osoba s autizmom iz Pule i drugih mjesta Istarske županije. Udruga je tijekom 3 godine postojanja organizirala više predavanja, radionica za djecu, edukacijsko-rehabilitacijskih projekata te je gostovala na televizijskim i lokalnim radio postajama, odnosno dnevnim novinama. Udruga je članica Udruge za autizam Hrvatske i Istarskog foruma udruga osoba s invaliditetom.

prof. defektolog Sanja Barić već se duži niz godina bavi autizmom

Neke od aktivnosti Udruge za autizam Istra u posljednjih godinu dana:

- 21.06.2011.** - udruga u školskoj godini 2011/2012 provodi projekt Asistent u nastavi za djecu s autizmom, odobren i financiran od strane Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.
- 21.06.2011.** - Savjetovanište za roditelje i djecu s pervazivnim razvojnim poremećajem je naziv projekta udruge koji je također odobren i financiran od strane Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.
- 18.11.2011.** - uz podršku Istarske županije, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i Udruge za autizam Hrvatske udruga je bila organizator Konferencije o autizmu pod nazivom Autizam: prepoznati, razumjeti, djelovati. Na konferenciji je nazočio 121 sudionik, različitih struka i zanimanja - defektolozi/rehabilitatori, pedagozi i ravnatelji, učitelji i asistenti u nastavi, psiholozi, odgojatelji, socijalni radnici i zdravstveni djelatnici, radni instruktori, roditelji i volonteri.
- 10.02.2012.** - početak projekta Savjetovanje, edukacija i rehabilitacija za djecu i osobe s pervazivnim razvojnim poremećajem (spektar autizma), odobrenog i financiranog od strane Istarske županije, Grada Pule, Grada Labina i tvrtke UniCredit Leasing doo.
- 25.02.2012.** - edukacija volontera o pristupu radu s osobama s autizmom.
- 09.03.2012.** - sastanak predstavnika udruge s pročelnikom Upravnog odjela za društvene djelatnosti Grada Pula sa zamolbom za otvaranjem specijalizirane vrtičke skupine za djecu s autizmom i prezentacijom riječkog modela.
- 31.03.2012.** - organizacija obilježavanja Svjetskog dana svijesti o autizmu u Puli s priredbom na Trgu Portarata, uz učešće velikog broja izvođača, volontera i prijatelja djece s autizmom.
- 20.06.2012.** - udrugi je odobren projekt Asistent u nastavi za djecu s teškoćama u razvoju (autizmom) od strane Ministarstva socijalne politike i mladih.
- 01.10.2012.** - na inicijativu udruge i uz podršku Grada Pule započela je s radom prva posebna vrtička skupina za djecu s autizmom u okviru Dječjih vrtića Pula.

IZVJEŠTAJ S 2. (IZVANREDNE) SKUPŠTINE SAVEZA UDRUGA ROJCA

Dana, 05. studenog 2012. godine s početkom u 19 sati održana je 2. (izvanredna) skupština Saveza udruga Rojca.

Skupštinu je predsjedavala potpredsjednica SUR-a Kristina Nefat koja je potom imenovala zapisničarku Dušicu Radojčić i dva ovjeravatelja Danijelu Poropat i Marka Grpca Knapića. Potpredsjednica je zahvalila prisutnima na odazivu i u uvodnoj riječi objasnila da, prema Statutu, Skupštinu čine ovlašteni predstavnici i predstavnice udruga članica (ili opunomoćene osobe prema čl. 10(2) Statuta SUR-a). Budući da SUR broji 17 te da se Skupštini odazvalo 13 članica, potpredsjednica je utvrdila da je Skupština pravovaljana. Potpredsjednica je potom predložila idući dnevni red:

1. Predstavljanje projekata SUR-a apliciranih na natječaj za 2013. godinu
2. Izvještaj predstavnika SUR-a s konferencije TEH-a - Trans Europe Halles i prijedlog učlanjenja SUR-a u TEH mrežu
3. Izbor predstavnika SUR-a u radna tijela

Nakon što je potpredsjednica započela diskusiju o predloženom dnevnom redu, Marko Grbac Knapić, udruga Amazonex, predlaže dodavanje točke "Razno" i razmatranje pitanja dodjele prostora u sjevernom krilu privatnim investitorima za otvaranje hostela. Osim toga, Rudija Pavličević, AVU Marsova soba, dodaje da pod točkom razno želi informirati članove o organizaciji Božićnog Buvljaka u Dnevnom boravku koji će se održati 22. prosinca 2012. godine od 12 do 20 sati. Zbog najave nekih članova o ranijem odlasku sa Skupštine, potpredsjednica je predložila da se točke u kojima je potrebno glasanje odrade na početku. Sukladno tome, Skupština je započela imenovanje predstavnika SUR-a u Koordinaciju i odlukom o učlanjenju SUR-a u TEH. Na Skupštini je ovom prilikom sudjelovala i nekolicina udruga bez prava glasa koje se zadovoljile uvjete iz čl. 11. Statuta SUR-a za pristupanje u članstvo o čemu se također raspravljalo u točki razno. Tako izmijenjeni dnevni red dan je na glasanje te je jednoglasno usvojen.

Izbor predstavnika SUR-a u Radnu grupu za koordinaciju CGU Rojca (skraćeno Koordinacija)

Prije početka glasanja, potpredsjednica je zamolila voditeljicu Koordinacije Dušicu Radojčić da ukratko ponovi najvažnije o ciljevima i načinu rada Koordinacije. Radojčić je prisutnima iznijela pregled najvažnijih zbivanja od osnivanja do danas, dok je drugi član Koordinacije, Grbac Knapić, nadopunio njezin izvještaj. Potpredsjednica je potom objasnila da je rad Koordinacije prekinut na neko vrijeme radi izbora novih članova Grada Pule i izrade novog Poslovnika o radu Koordinacije radi uklanjanja nekih nelogičnosti i nepreciznosti i s ciljem povećanja učinkovitosti u radu. Radi isteka mandata članovima koje je Vijeće Rojca još 2008. godine biralo u Koordinaciju, Izvršni odbor SUR-a predložio je izbor novih. Izvršni odbor je predložio da predstavnici Rojca u Koordinaciji i dalje ostanu Grbac Knapić i Radojčić te da se za Ozrena Catelu, UPAS, koji zbog zdravstvenih razloga nije u mogućnosti nastaviti rad u Koordinaciji, nađe zamjena. Predložen je Matko Plovanić iz udruge Monteparadiso. Prije izvanredne sjednice Skupštine održana je posljednja sjednica Vijeća udruga Rojca, 20. lipnja 2012. godine, na kojoj su "nakon kraće rasprave o budućnosti Vijeća, članice Vijeća, ujedno i osnivatelj SUR-a, zaključile da će se aktivirati u radu SUR-a te se neće više kandidirati za funkcije Vijeća. Budući da nema ostalih predstavnika udruga na sastanku, Vijeće trenutno ostaje bez predsjednika i ide u mirovanje do daljnjega."

Predstavljanje projekata SUR-a apliciranih na natječaj za 2013. godinu

Nefat, Boljunčić Gracin i Kihli predstavljaju Skupštini 5 projekata koje su udruge aplicirale na razne natječaje za dodjelu sredstava s ciljem osnaživanja SUR-a: od Ministarstva kulture zatraženo je 206.000,00 kn; od Zaklade Kulturnova zatraženo je 90.000,00 kn, od Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva 70.000,00, od Grada Pule zatraženo je 84.500,00 kn. Rezultati se očekuju krajem 2012. ili početkom 2013. godine. Od Istarske županije i Grada Pule zatraženo je i već dobiveno 17.000,00 kn. U svakom od navedenih projekata sudjeluje više udruga, a od aktivnosti se planira edukacija članica SUR-a, kreiranje razvojne strategije, povezivanje s međunarodnim mrežama, osnaživanje zagovaračkih sposobnosti, održavanje web stranice Rojca, izdavanje Veznika itd. Iz više je navedenih projekata zatražen dio plaće za dvije osobe koje bi se zaposlile u SUR-u – budućeg administratora i koordinatora.

Izvještaj predstavnika SUR-a s konferencije TEH-a - Trans Europe Halles i prijedlog učlanjenja SUR-a u TEH mrežu

Nefat i Grbac Knapić izvještavaju Skupštinu o sudjelovanju na konferenciji međunarodne mreže nezavisnih kulturnih centara Trans Europe Halles - TEH u Goeteborgu koja je održana u rujnu 2012. godine. Na konferenciji je sudjelovalo 130 nezavisnih kulturnih centara iz cijele EU, predstavljen je Rojca kao društveni centar i SUR. Predstavljanje Rojca i kontakti sa sudionicima konferencije bili su vrlo uspješni. Mnogo je udruga - centara pokazalo interes za suradnju s Rojcem. Najinteresantniji aspekti Rojca bili su postojanje i suradnja udruga iz različitih područja djelovanja u Društvenom centru Rojca i odnosu na Vijeće su velike - bolje vođenje procesa komunikacije i odlučivanja u/o Rojcu, veći angažman ljudi, formalna snaga / pravna težina, lakše zastupanje / zagovaranje, veća razina odgovornosti članica kao temeljna pretpostavka za novi tip odnosa s Gradom. Radi se o kvalitetnom razvojnom pomaku u strukturi Rojca kojim se postiže i veća sinergija i suradnja među udrugama. SUR je pravna osoba s zakonski utvrđenim pravima i obavezama, što mu daje veći legitimitet; SUR potiče kreiranje razvojne politike za Društveni centar Rojca novim idejama i kreativnošću. Korištenjem specifičnih znanja i iskustava udruga članica za prikupljanje sredstava iz fondova u zemlji i EU te međunarodnom umreženosti. Veći interes udruga članica za djelovanje unutar Saveza pokazao je i prve rezultate - samo u nekoliko proteklih mjeseci članice su aplicirale 5 projekata koji imaju za cilj osnaživanje SUR-a. Legitimitet SUR-a proizlazi iz otvorenosti i aktivnog uključivanja članica. Svi se mogu uključiti, što dokazuju i 4 nova zahtjeva za članstvo, svi su pozvani, a uključeni su oni koji su se htjeli uključiti. Odgovornost za isključivost je samo na onima koji ignoriraju mogućnost uključivanja. Stoga je na današnjoj sjednici Vijeća odlučeno da se zbog nedostatka interesa za održavanje neučinkovitog i od udruga Rojca nepodržanog Vijeća udruga Rojca, Vijeće gasi. Potpredsjednica zapažinje diskusiju o izboru predstavnika SUR-a u Koordinaciju, odnosno poziva članove da, osim 3 predstavnika koje je predložio Izvršni odbor, predlože i dodatne kandidate. Plovanić obavještava skupštinu da odustaje od kandidature, a Poropat potom predlaže Elu Vukelju, Centar "Shin", koja pristaje. Irena Boljunčić Gracin, udruga Čarobnjakov Šešir, predlaže Marleni Plavšić, udruga Suncokret, koje ne prihvata kandidaturu. Budući da je ostalo samo 3 kandidata/kinje, potpredsjednica daje na glasanje njihov izbor za predstavnike SUR-a u Koordinaciji. **Skupština je jednoglasno odlučila o izboru Marka Grpca Knapića, Dušice Radojčić i Daniele Vukelja za predstavnike SUR-a u Radnoj grupi za Koordinaciju CGU Rojca.**

Informacija o ponudi Grada Pule privatnim investitorima da se u

Prema Statutu SUR-a, donosimo načine i uvjete pristupanja novih članica:

3. ČLANSTVO

Članak 10.

- (1) Članstvo u SUR-u je dobrovoljno i pod jednakim uvjetima za sve udruge koje djeluju u DC Rojca i koje prihvaćaju načela djelovanje i ciljeve SUR-a.
- (2) Predstavnik/ca pojedine udruge članice SUR-u je član udruge kojeg je službeno ovlastila Skupština udruge članice za zastupanje u SUR-u. Ukoliko ovlašteni zastupnik udruge nije u mogućnosti sudjelovati na Skupštini SUR-a, može u svrhu zastupanja udruge na Skupštini izdati punomoć drugom članu svoje udruge.

Članak 11.

Udruge mogu postati članice SUR-a kada ispune sljedeće uvjete:

- (1) kada su osnovane u skladu sa Zakonom o udrugama i upisane u registar nadležnog državnog tijela kao neprofitne pravne osobe, što se dokazuje prilažanjem kopije Izvatka iz Registra udruga ne starijeg od 6 mjeseci.
- (2) kada nadležno tijelo udruge donese odluku o udruživanju i prihvate ovaj Statut te podnesu zahtjev za članstvo u SUR-u, što se dokazuje uručivanjem Prijavnice, ovjerenne pečatom udruge i potpisom osobe ovlaštene za zastupanje udruge i uplatom upisnine u iznosu od 100,00 kn (sto kuna);
- (3) o ispunjenosti gore navedenih uvjeta odlučuje Izvršni odbor koji donosi odluku o primiku članice u SUR. Izvršni odbor je dužan izvijestiti Skupštinu o svim zahtjevima za članstvo i odlukama o primanju u članstvo;
- (4) registar članica SUR-a i osoba ovlaštenih za zastupanje vodi Potpredsjednik/ca SUR-a.

neiskorištenom dijelu zgrade otvori hostel

Marko Grbac Knapić smatra da taj prostor razvojni potencijal Rojca i da bi se u tom smislu trebao uputiti dopis Gradu da su udruge također zainteresirane za njegovo korištenje, primjerice, za ostvarivanje ideje Artist in Residence. Irena Boljunčić Gracin također smatra da je potrebno uputiti dopis gradonačelniku, jer bi se taj prostor mogao koristiti i za smještaj gostiju sportaša, volontera i sl. Prisutni donose odluku da se na idućoj sjednici Koordinacije od Grada Pule zatraži službena informacija o planovima za neuređeni dio Rojca u sjevernom krilu i namjeri otvaranja hostela koju najavljuju na svojim web stranicama te da se predstavnicima Grada prenese interes SUR-a za taj prostor i zajedničko upravljanje tim jedinim razvojnim resursom u Društvenom centru Rojca.

Organizacija Buvljaka

Rudija Pavličević obavještava Skupštinu o organizaciji Božićnog Buvljaka u Dnevnom boravku, 22. prosinca. Obzirom na vrlo rigorozne uvjete korištenja Dnevnog boravka i očekivani veliki broj posjetitelja, pita mišljenje Skupštine o primjerenosti organizacije Buvljaka u Dnevnom boravku. U diskusiju se uključuju mnogi, Raste, Oip Uljanik, nudi konstrukciju za postavljanje uz zid, Huseini nudi platno za pokrivanje zidova, dok Radojčić i Vukelja navode da je svrha Dnevnog boravka upravo ta - organizacija zajedničkih događanja i da bi bilo smiješno da prostor ostane neiskorišten da bi se sačuvalo od prljanja. Radojčić također smatra da bi za cijelo trajanje Buvljaka trebali postojati "dežurni" koji bi vodili računa o poštivanju reda, dok Grbac Knapić smatra da bi se Buvljak morao organizirati i po katovima. U diskusiju su se uključili gotovo svi prisutni, komentirajući prijedloge. Na kraju je odlučeno da će organizator od svih sudionika Buvljaka unaprijed zatražiti kotizaciju od 20,00 kuna s kojom će se pokriti eventualne štete u prostoru. Osim navedenog, također će prema Gradu biti upućen dopis kojim se traži ličenje donjeg dijela prostora disperzivnom bojom koja omogućava pranje zidova, budući da su sadašnji uvjeti korištenja prostora gotovo nemogući za organizaciju događanja s većim brojem ljudi.

Primanje novih članova u SUR

Potpredsjednica obavještava prisutne da su interes za članstvo u SUR-u i sve uvjete za pristupanje SUR-u ostvarile udruge Zaigrana koza, AB original, Udruga Roma Istre i Grismo. Nakon pregleda dostavljene dokumentacije, Izvršni odbor SUR-a će odlučiti o primanju u članstvo i upisu u Registar članica SUR-a. Time bi SUR imao 21 članicu.

PREDSTAVNICI SUR-A NA TEH MEETING - GOTHENBURG 2012

Europska mreža multidisciplinarnih i socijalno angažiranih centara

Ovogodišnja TEH konferencija održana je od 27. do 30. 10. 2012. godine u Gothenburgu Švedska. Kao predstavnici Saveza udruga Rojca konferenciji su prisustvovali u ulozi gostiju Kristina Nefat (potpredsjednica SUR-a i članica projektnog tima SUR-a) i Marko Grbac Knapić (član koordinacije Rojca i član projektnog tima SUR-a).

Trans Europe Halles - TEH je mreža nezavisnih kulturnih centara Europe koja omogućuje dinamičku platformu razmjene ideja, suradnje te podrške interkulturalne razmjene i razumijevanja i promicanja umjetničke slobode.

Mreža trenutno ima 52 člana i 19 prijateljskih organizacija u 29 europskih zemalja. Osnovana 1983. godine, a kao mreža danas okuplja multidisciplinarnu i socijalno angažiranu centar diljem Europe.

Većina centara locirana je u bivšim industrijskim i vojnim zgradama koji su nosioci važnih strategija u kreiranju kulturalnih politika. Danas je TEH jedna od najaktivnijih kulturnih mreža u Europi koja omogućuje aktivnu platformu razmjene, podrške i kooperacije između njegovih članova.

Danas je TEH jedna od najaktivnijih kulturnih mreža u Europi koja omogućuje aktivnu platformu razmjene, podrške i kooperacije između njegovih članova

Tijekom trodnevnog sudjelovanja na TEH konferenciji prezentiran je trogodišnji "network project Engine Room Europe" - ERE, koji je namijenjen nezavisnim kulturnim djelatnicima i njihovim kreativnim procesima. S proračunom od 2.095.297 eura, ERE predstavlja platformu koja podržava i pomaže, kako članove, tako i TEH u novoj fazi razvoja. U ERE je uključeno 12 organizacija koje nude programe umjetničke produkcije, festivale, konferencije, istraživanja, razmjenu kulturnih djelatnika i volonterski program.

Prezentacija projekata članova TEH-a od iznimnog je značaja za Savez udruga Rojca, jer daje uvid u mogućnosti razvoja Rojca kao centra te otvara moguće smjernice za suradnju i uključivanje u prezentiranje, kao i uključivanje u projekte u nastanku.

Predstavnici Rojca sudjelovali su u niz edukativnih radionica te su svojim aktivnim sudjelovanjem i prezentiranjem Rojca kao potencijalnog člana TEH-a jedini od svih pozvanih gostiju dobili mogućnost prisustvovanja

Rode Stein ili crvena stijena, nezavisni je kulturni centar u Gothenburgu

godišnjoj Skupštini TEH-a. Na Skupštini je prezentiran način rada, financiranja i odlučivanja. U drugom dijelu skupštine predstavnici SUR-a dobili su mogućnost sudjelovanja i rada u grupama koje su evaluirale dosadašnji rad TEH-a te su donijele nove prijedloge razvojne strategije TEH-a.

Predstavnici SUR-a su iskoristili neformalna druženja i sastanke u cilju boljeg upoznavanja članova TEH-a sa strukturom i djelatnostima centra Rojca i načinom upravljanja putem Saveza udruga Rojca. Kao rezultat prezentacije, članovi TEH-a uvidjeli su potencijal SUR-a kao partnera u budućim projektima 2014.-2020. godine. Kao rezultat angažiranosti predstavnici SUR-a pozvani su na sudjelovanje u kreativnoj radionici "TEH Tinderbox-where Ideas Catch Fire!"; forum za razvoj internacionalnih suradnji, za razvoj zajedničkih projekata od produkcija transnacionalnih umjetničkih razmjena do usavršavanja marketinških tehnika te radu u samoodrživosti kulturnih centara.

U sklopu radnih grupa predstavnici SUR-a sudjelovali su u stvaranju idućih projekata:

Marko Grbac Knapić

Projekt: "Istraživanje, mapiranje i umrežavanje institucionalnih i vaninstitucionalnih subjekata u području izvedbene umjetnosti koji se služe inovacijama i novim tehnologijama". U suradnji s Julijanom Tomić Fajdetic voditeljicom "Antic Teatre Espai de Creacio S.L.U - Barcelona" kao začetnicima projekta dogovorena je suradnja i rad na spomenutom projektu za iduće razdoblje 2014.-2020. godine. U ovom projektu umjetnicima iz Rojca bile bi održane radionice i artist exchange program te bi Rojca postao jedan od označenih kulturnih centara novih tehnologija na mapi Europe.

Kristina Nefat

Projekt: "Manifatture Knos" - korištenje strukturalnih fondova za razvoj kulturnih centara i programskih djelatnosti. U suradnji s Micheleom Beoom, voditeljem i nositeljem projekta Manifatture Knos - Italija dogovoren je niz edukativnih radionica putem kojih bi se članovi SUR-a upoznali i educirali za

Budući da smo kroz izvještaj Kristine i Marka, saznali sve zanimljivosti vezane uz TEH, kao i moguće pozicioniranje Rojca unutar ove velike i uspješne mreže, redakciju Veznika, zanimala je i ona druga strana njihovog posjeta Švedskoj, pa smo Marku postavili pitanja u nastavku.

Kako je bilo na putu?

Marko: Nakon 7 sati čekanja aviona u Zagrebu, napokon smo krenuli za Frankfurt te nakon toga za Gothenburg. Po dolasku u grad, obzirom na nedostatak slobodnih mjesta u hotelima, pronašli smo mjesto u motelu kraj autoceste u kojem su boravili nadasve zanimljivi gosti, a kuhar motela nije bio upoznat sa značenjem vegeterijanskog menija.

Međutim, niste otišli skroz do Gothenburga kako biste odmarali u hotelu?

Marko: Ne, u motelu nismo provodili previše vremena obzirom da smo imali cjelodnevne obaveze na konferenciji. Već prvi dan upoznali smo i ostvarili pozitivne kontakte sa čelnicima TEH-a, a imali smo priliku i upoznati ambasadore TEH-a koji su zapravo osnivači TEH-a. Na osnovi preporuke ambasadora imali smo mogućnost prisustvovati značajnim sastancima TEH-a koji su inače otvoreni samo za članove TEH-a. Na sastanku je bilo govora o usvajanju proračuna, radionicama, razvoju novih ideja, evaluaciji, odnosno generalnom mišljenju o aktivnostima TEH-a. Na sastanku nismo imali mogućnost sudjelovati u donošenju odluka, ali smo pozvani da slobodno iznesemo svoje mišljenje i stajalište o izrečenom. Zaključak koji je donešen na sastanku bio je da se TEH pretjerano birokratizirao te da nedostaje umjetnosti i umjetničkih projekata. Pritom sam ja predložio da u buduću na svakoj konferenciji među predstavnicima koji dolaze bude i određen broj umjetnika koji bi održavali večernje programe, a ideja je dobro prihvaćena.

Fazette Bordage je osoba koja je sudjelovala u razvojnim strategijama niz centara na području Europe u čiji razvoj je bila uključena od samog početka dobivene zgrade do osmišljavanja upravljačke strukture i strategije razvoja centara.

SUR je dobio pristupnu dokumentaciju za ulazak u THE mrežu koju treba u nekoliko idućih mjeseci ispuniti, napraviti video prezentaciju Rojca te prezentirati na idućoj THE konferenciji u Rigi - Latvija (23.-26.05.2013.). Tada će na Godišnjoj skupštini SUR formalno postati član THE-a. Bitno je napomenuti da je baš to razdoblje izuzetno važno i posebno, jer je to ujedno i proslava 30. obljetnice THE-a, a u idućih tridesetak dana, nakon THE konferencije Hrvatska postaje punopravna članica Europske unije.

Smatramo da je ovo razdoblje od izuzetnog značaja za dodatne edukacije, pripreme i početak umrežavanja SUR-a putem kojih ćemo biti u mogućnosti aplicirati i iskoristiti pristupne fondove Europske unije.

Ovo studijsko putovanje financijski su podržali Grad Pula i Upravni odjel za kulturu Istarske županije na čemu im ovom prilikom i zahvaljujemo.

Napisali Kristina Nefat i Marko Grbac Knapić

SHORTCUT EUROPE - ZAGREB 2012

Potrebno je osnovati hrvatsku nacionalnu mrežu centara za kulturu

Od 15. do 17. studenog 2012. godine, Zagreb je bio domaćin kongresa Europske mreže centara za kulturu (ENCC) - Shortcut Europe 2012. koji se održao u Pučkom otvorenom učilištu, a okupio je mnogobrojne inozemne i domaće goste i predavače iz područja kulture, umjetnosti i civilnog društva.

ENCC je mreža s više od dvije i pol tisuće centara za kulturu diljem Europe te je, stoga, jedna od glavnih organizacija u Europi koja se specijalizirala za temu kulture, umjetnosti i civilnog društva. Razvojem novih tehnologija i povećanjem mobilnosti Europa postaje područje sa sve manje granica i sa sve većom međusobnom povezanošću. Upravo je zbog toga, umrežavanje kulturnih institucija na europskoj razini prijeko potrebno ne bi li se olakšala razmjena iskustava, ojačala promocija interkulturalnog dijaloga i partnerstva te kako bi sami kulturni centri jačali svoju ulogu u lokalnim zajednicama u kojima djeluju. Povijest ShortCuta seže u 1996. godinu kada se u Kopenhagenu, tadašnjoj europskoj prijestolnici kulture, održava prvi kongres čiji je cilj bio razmjena znanja i iskustava kulturnih djelatnika i volontera. Slijedili su kongresi u Weimaru 1999. i u Briselu 2000. godine, nakon čega se, zbog pomanjkanja sredstava, manifestacija na neko vrijeme obustavlja. Godine 2006. kongres se održava u Berlinu, 2007. ponovno u Kopenhagenu, potom u Pečuhu i Helsinkiju te protekle godine u Varšavi. Zagrebački Shortcut za Hrvatsku je iznimno važan jer, samim održavanjem, apelira na što hitnije osnivanje nacionalne mreže centara za kulturu, što se tijekom ovih tri dana u više navrata moglo čuti.

- Danas je izuzetan dan za zagrebačke centre za kulturu jer je ENCC velika mreža koja okuplja sve centre u EU-u. Nadamo se da ćemo iduće godine, nakon ulaska u Europsku uniju, i mi imati nacionalnu mrežu kulturnih centara, naglasila je ovom prilikom Ljiljana Perišić, predsjednica Kulturnog centra Trešnjevka.

Na svečanom otvorenju Kongresa s time se složio i Davor Bernardić, predsjednik Skupštine Grada Zagreba.

Među kulturnjancima na konferenciju su prisustvovali i predstavnici SUR-a

- Naša obveza je osnovati zagrebačku mrežu kulturnih centara i nacionalnu mrežu kulturnih centara. Kultura sve povezuje, a jezik kulture je univerzalan, kazao je Bernardić.

Trodnevna manifestacija sudionicima je omogućila sudjelovanje na korisnim panelima, radnim grupama i okruglim stolovima na temu uloge novih kulturnih centara, aktivnog građanstva, umrežavanja, hibridnih centara za kulturu itd. Ugledni domaći i inozemni predavači konkretnim su primjerima podijelili iskustva iz prakse. Shortcut Zagreb poslužio je kao izvrsna platforma za dijalog na temu europskih kulturnih centara, njihovih različitosti i izazova s kojima se susreću u ovim nesigurnim vremenima. Za domaće centre ovo je bila prilika da se upoznaju s europskim kolegama i njihovim već dobro uhodanim modelima, koji su se nama, na trenutke, učinili gotovo nedostižnima. Primjera radi, flamanska pokrajina u Belgiji, još od davne 1973. godine posjeduje dekret o kulturnim vijećima! Nadajmo se, stoga, da nam je ShortCut bio dobar poučak za daljnja ulaganja i napredak, a ukoliko se u bliskoj budućnosti ostvari želja svih prisutnih da i Hrvatska dobije svoju nacionalnu mrežu centara za kulturu, nesumnjivo je da će ovakvih događanja biti još i više.

Napisala: Lorna Zimolo

Irena Boljunčić, Savez Udruga Rojca:

Kakav značaj ima manifestacija poput ove za Hrvatsku i naše kulturne centre?

- Manifestacija ovog tipa u kojoj se predstavljaju drugi kulturni centri u Europi putem mreže takvih centara ima prije svega značaj u razmjeni problematike s kojom se susrećemo, a koja se razlikuje od zemlje do zemlje. Također, korisna je razmjena znanja, ideja, iskustava i načina rješavanja tih problema.

Smatrate li da je Vaše sudjelovanje na kongresu bilo korisno za Savez udruga Rojca?

- Svakako je bilo interesantno vidjeti iskustva drugih zemalja u upravljanju njihovim kulturnim centrima, njihove sisteme načina i transparentnosti dodijele financijskih potpora za takve centre i vrstu programa koje one nude. Na konferenciji je, isto tako, bilo važno što su, možda, prvi put za isti stol "sjeli" aktivni djelatnici nezavisnih kulturnih centara u Hrvatskoj (kojima se ne financira hladni pogon iz proračunskih sredstava) i oni kulturni centri koje financira država ili lokalna samouprava i od kojih se očekuje da upravo zbog svoje financijske stabilnosti i ljudskih resursa produciraju kvalitetne i zanimljive programe. Zanimljivo je bilo vidjeti i što jedni drugima mogu ponuditi u raznim, odnosno kako bi se mogla ostvariti međusobna suradnja (prostori, tehnika, programi i sl.).

U više navrata mogao se čuti apel za što hitnijim osnivanjem hrvatske nacionalne mreže kulturnih centara. Zašto je to nužno?

- Umrežavanje je uvijek dobro, jer potičemo razmjenu iskustava, znanja i programa, a time i otvorenost kulturnih centara prema novim idejama i potrebama samih korisnika, posebno mlade generacije koje za razliku od nas stasaju u drugačijem vremenu i imaju potrebu za drugačijom vrstom programa. Mreža može biti i mjesto gdje ćete podijeliti probleme s kojima se susrećete i naći rješenje te ćete zajedničkim snagama stvoriti nove ideje koje će onda "putujući" mrežom naći veći broj korisnika. Svakako podržavam stvaranje aktivne mreže hrvatskih kulturnih centara.

Koliko ste zadovoljni organizacijom Kongresa i samim sadržajem/temama predavanja?

- Organizacija kongresa bila je na razini. Uvijek mi je zanimljivo čuti razmišljanja djelatnika drugih kulturnih centara, jer uvijek možete nešto novo iz toga naučiti. Neka su predavanja, odnosno paneli bili iznimno interesantni i na njima se razvila diskusija koja je itekako potrebna, posebice kada, prije svega, morate kulturnim djelatnicima iz Europe objašnjavati kako stvari stoje kod nas i kako smo mi još jako daleko od pravog prepoznavanja dobrobiti kulturnih centara.

Slučaj Bugarske: Pavlina Petrova iz Međunarodnog vijeća centara za kulturu (I3C), Sofija

Dolazite iz bugarskog Međunarodnog vijeća centara za kulturu. Koja je misija Vaše organizacije?

- Organizacija pruža podršku i pomaže u razvoju različitim kulturnim centrima te inicira međunarodni kulturnološki dijalog. Naime, Međunarodno vijeće centara za kulturu je globalna mreža nacionalnih mreža i organizacija s područja kulture koja trenutno spaja više od 50 država na 6 kontinenta.

Koliko kulturnih centara ima u Bugarskoj i imate li nacionalnu mrežu kulturnih centara?

- U Bugarskoj postoji Unija kulturnih centara, mreža koja objedinjuje oko 2.700 kulturnih centara diljem zemlje. Broj centara se stalno mijenja, jer se mnogi od njih zatvaraju zbog financijskih poteškoća, a istovremeno se otvaraju kulturni centri u manjim mjestima za koje možda još ni ne znamo.

Je li bilo značajnih promjena na području kulture nakon što je Bugarska pristupila Europskoj uniji?

- Imali smo mnogih poteškoća, posebice na području kulture. Mnoga kazališta i umjetnički centri suočili su se s financijskim problemima, ali smatram da situacija polako postaje optimističnija.

Spomenuli ste financijske poteškoće s kojima su se centri suočili. Je li bilo velikih rezova dotacija za kulturu od strane bugarske Vlade u ovom recesijskom razdoblju?

- Da, bilo je dosta rezova, ali je sada u tijeku suprotan proces. Vlada je počela ponovno investirati u kulturu. Ne mogu reći da je situacija savršena, ali i mali koraci i napreci su značajni i, da tako kažem, nagovještavaju dolazak proljeća.

Kakva su Vaša iskustva s europskim fondovima i programima s područja kulture?

- Unija kulturnih centara dobiva javnu financijsku podršku, odnosno sredstva iz državnog proračuna, što nije dovoljno i pokriva samo dio troškova. Za druge aktivnosti poput istraživanja ili zastupanja sredstva se moraju pronaći iz drugih izvora, kao što su, recimo, privatni donatori. Moja organizacija je nevladina udruga koja aplicira na sve moguće natječaje i programe od kojih je moguće izvući dodatna sredstva, pa tako i na one Europske unije.

Koji su najveći izazovi s kojima se danas susreću kulturni centri u Bugarskoj?

- Pitanje je pomalo kompleksno. Ne mogu reći da postoje velike razlike između kulturnog sektora i, recimo, onog obrazovnog. Imamo određene probleme i izazove na lokalnoj razini, ali ima i dosta izvanjskih, globalnih izazova. Najveći izazov je taj da moramo biti otvoreni za nova iskustva, nove ideje i moramo biti dostupni mladim ljudima i njihovim potrebama.

'PRINOVA' ROJCA: DNEVNI BORAVAK ZAJEDNIČKI PROSTOR SVIH UDRUGA I GRAĐANA PULE U TRANS-EUROPSKOJ PERSPEKTIVI

Prije otprilike tri mjeseca Društveni centar Rojč obogaćen je zajedničkim prostorom za sve udruge i građane Pule. Dnevni boravak ugledao je svijetlo dana opremljen cjelokupnom osnovnom infrastrukturom, a trenutno nudi mogućnost održavanja raznovolikih programa udruga, izložbi, predavanja, sastanaka, prezentacija ili konferencija za novinare. Ovaj prostor otvoren je za sve, pa i udruge koje žive i rade u ostalim dijelovima Hrvatske ili u inozemstvu. Što to zapravo znači? Hoće li se, osim programa udruga koje Dnevni boravak mogu koristiti bez naknade, u budućnosti u ovom zajedničkom prostoru događati još nešto?

Dušica Radojčić, Udruga Zelena Istra

200m² velik prostor u prizemlju Društvenog centra Rojč dovede u red.

- Vidjeli smo da Rojcu nedostaje prostor u kojem će se ljudi nalaziti, prezentirati svoje programe i predstavljati 'proizvode' stvorene u Rojcu, pa smo, kao SUR, na ciklusu radionica 2011. godine govorili o ograničenjima Rojca i postojećim problemima, ali i načinu na koji se Rojč može razvijati. Jedan od prioriteta za razvoj Rojca, kao društvenog centra, a ne skladišta udruga u kojem udruge atomizirano djeluju svaka u svom prostoru, bio je i Dnevni boravak, zajednički prostor koji bi udrugama omogućio suradnju i stvaranje neke nove društvene vrijednosti koja će biti

Potencijal prostora je velik. Savez udruga Rojca naumio je da se u Dnevnom boravku boravi. U tom prostoru udruge članice SUR-a u budućnosti žele osmisliti ugostiteljski dio, sastoj u kojem bi se ljudi sastajali i radili na projektima...

prepoznata u lokalnoj društvenoj zajednici ili djelovati na tu zajednicu. Dnevni boravak zato je idealan za 'zajedničke proizvode', odnosno programe nastale u suradnji više udruga. Naravno, vrata Dnevnog boravka otvorena su i pojedinim udrugama za predstavljanje vlastitog programa kojeg nisu nužno ostvarile u suradnji s drugima – ispričala je Radojčić koja smatra da je pred udrugama Rojca vrijeme umrežavanja i zajedničkog djelovanja na unapređenju mogućnosti suradnje i, općenito, 'života' u Rojcu. Radojčić je podsjetila i da je prostor današnjeg Dnevnog boravka vrijedan resurs.

- Dnevni boravak dodjeljuje se za neprofitne svrhe bez naknade i to je nevjerojatna prednost. U ostalim dijelovima Hrvatske udruge često imaju problema s prostorom, što znači da se ne mogu razvijati, organizirati ili prezentirati svoje aktivnosti upravo zato što nemaju prostor ili prostor moraju skupo platiti, a za to nemaju novaca – objasnila je Radojčić. Sada sve ostaje na interesima i sposobnosti-

ma udruga korisnica prostora u Rojcu – one su te koje Dnevni boravak trebaju ispuniti sadržajem, odnosno vlastitim programima.

- Udruga u Rojcu ima 110 i nadam se da će dobar dio tih udruga poželjeti predstaviti ljudima što rade. Mnoge udruge iz Rojca često prezentiraju nešto svoje u gradu, jer Rojč dosad nije imao zajednički prostor. Sada je taj prostor ovdje, a mi ćemo svakako poticati njegovo korištenje – istaknula je predsjednica Zelene Istre.

Prostor koji zasad odiše bjelinom

Ograničenja i perspektive razvoja Dnevnog boravka

O onome što smatra nepotrebnim ograničenjima za održavanje programa u Dnevnom boravku, razgovarali smo s Kristinom Nefat, predsjednicom SUR-a i Udruge Teatar umjetnosti.

- Mi smo kao SUR pokrenuli pitanje Dnevnog boravka. Projekt se realizirao i uredili smo

Kristina Nefat, Udruga TOFA

prostor, što je pozitivna stvar. No, prema mom mišljenju, negativno je što je taj Dnevni boravak, kao takav, jako sterilan, čak 'sveti prostor' – rekla je Nefat koja smatra da su aktualni uvjeti korištenja Dnevnog boravka koje je Grad postavio odveć rigorozni te bi mogli utjecati na to da ovaj prostor bude slabije 'programski popunjen'. Naime, još od otvorenja, Grad inzistira na tome da organizator, nakon održavanja programa, Dnevni boravak 'vrati' u stanje u kojem ga je preuzeo.

što duže očuvati uložena sredstva, ali to nije ispravan put. Sredstva se ulažu i prostor se razvija te se ne može očekivati da će trajno biti identičan, kao nov. Bitno je da Grad shvati da će Dnevni boravak biti mrtav prostor, ako u njemu ne bude mnogo zajedničkih društvenih, ljudi i zbivanja – poručila je Nefat.

Pročelnik Upravnog odjela za društvene djelatnosti Grada Pule, Erik Lukšić, smatra da je prostor Dnevnog boravka vizualno čist i jednostavan da bi se što bolje mogao prilagoditi potrebama programa.

- Ideja je da prostor bude oplemenjen programima. Svaki program u Dnevnom boravku ima na raspolaganju sve potrebne resurse koje prostor nudi te ga udruge mogu oblikovati prema svojim potrebama, uz uvjet da ga vrate u prvobitno stanje po završetku programa da i ostali, budući programi imali na raspolaganju jednake mogućnosti – rekao je pročelnik Lukšić.

- Cilj nam je da se sve aktivnosti i programi u Dnevnom boravku razvijaju, a budući da je on živa materija, kao što je i zgrada Rojca, svjesni smo da ćemo se u razdoblju koje slijedi mijenjati, usklađivati i prilagođavati ovom cilju. Jasno je da ovo nije jednostran proces već uključuje prije svega korisnike, stvaratelje i konzumente programa, Grad Pulu i, naravno, širu javnost – objasnio je Lukšić stajalište Grada.

Budućnost Dnevnog boravka – 'Rojc u malom' u okvirima TEH mreže

Potencijal prostora je velik. Savez udruga Rojca naumio je da se u Dnevnom boravku boravi. U tom prostoru udruge članice SUR-a u budućnosti žele osmisliti ugostiteljski dio, prostor u kojem bi se ljudi sastajali i radili na projektima, ispričala nam je Nefat. U Dnevnom boravku SUR još želi napraviti i Info pult za sve korisnike programa u Rojcu.

- Malo se zna o tome što se sve u Rojcu provodi i to je još uvijek naša slaba karika. Zato smatramo da nam nedostaje Info pult koji bi svim korisnicima pružao informacije o svemu što Rojč nudi – rekla je Nefat koja vjeruje da bi se na taj način još više povećao broj korisnika programa u Rojcu kojih, prema jednoj procjeni, u Rojcu ima oko 1500, a čine ga pripadnici svih naraštaja.

Da bi se sve to bilo moguće ostvariti, SUR je aplicirao šest projekata, dok je na neke pozvan da sudjeluje u ulozi mladog partnera

Osim Info pulta, bila bi tu i baza knjiga koju mogu koristiti svi oni koji žele čitati.

- To ne bi bila klasična knjižnica, već više fond knjiga poput onoga iz Hacklaba, a ima i ljudi koji bi nam donirali svoje knjige. Ovdje bi se nalazili i propagandni materijali, izvještaji projekata, promotivni i edukativni materijali svih udruga iz Rojca na jednome mjestu – rekla je Nefat.

Da bi se sve to bilo moguće ostvariti, SUR je aplicirao šest projekata, dok je na neke pozvan da sudjeluje u ulozi mladog partnera.

- Iduće godine u svibnju SUR se učlanjuje u TEH mrežu. Trans Europe Halles je mreža nezavisnih kulturnih centara Europe, a kada budemo članica, otvorit će nam se neki novi fondovi. Prijedlog članica TEH-a je da se SUR

uključi u jedan od projekata čiji bi rezultat bio dobivanje milijun eura, što je jako velik iznos. Ako dobijemo novac, investirat ćemo ga u sanaciju zgrade, a dio i u Dnevni boravak – ispričala je Nefat koja smatra da bi Grad, nakon što bi uočio da SUR- ulaže u razvoj zajedničkih prostora, vjerojatno ublažio i uvjete za korištenje novog Dnevnog boravka.

Potpredsjednica Saveza otkrila je i da će SUR dvije godine nakon učlanjenja u TEH mrežu biti domaćin TEH konferencije koju posjećuju svi europski centri – članice mreže.

- Ove godine smo Marko Grbac i ja bili u Švedskoj. Tamo je bilo 150 predstavnika svih nezavisnih kulturnih centara, a održano je i niz radionica. U četiri, pet dana intenzivnog rada dobili smo mogućnost umrežavanja s akterima TEH-a koji rade na brojnim projektima i

Kako rezervirati termin za program u Dnevnom boravku?

Informacije o slobodnim terminima za održavanje programa u Dnevnom boravku udruge mogu pronaći na <http://rojcneta.pula.org/>, s desne strane.

1. Udruga potom predaje zahtjev u Odjel za društvene djelatnosti Grada Pule koji izdaje suglasnost, a udruga potpisuje zapisnik.

2. Program se unosi u kalendar događanja, s posebnom naznakom 'događanja u Dnevnom boravku'.

Kontakt e-mail adrese:
Moris Žiković, viši referent za razvoj civilnog društva i gradske manifestacije: moris.zikovic@pula.hr

Savez udruga Rojca:
surrojca@pula.org

Rudija Pavličević:
rudija.pavlicevic@zelena-istra.hr

Zainteresirane udruge mole se da rezervacije za Dnevni boravak na kalendaru ne unose samostalno, već da kalendar koriste samo za provjeru slobodnih termina.

Dnevni boravak u očima građana – idealan kutak za sve 'čekače', ali i ostale

- Mislim da će Dnevni boravak, prvotno zamišljen kao prostor za druženje i razmjenu ideja, dati poticaj kreativnim ljudima – rekla je Dušanka Babić, inače polaznica dramske radionice eksperimentalnog kazališta 'Plavi oblik'. Babić smatra da bi u Dnevnom boravku bilo idealno smjestiti i kutak za roditelje i ostale 'čekače'.
- 'Čekači' koji čekaju da završe aktivnosti njihovih najmlađih ili možda čekaju svoju majku koja poahađa tečaj pletenja, mogli bi se u Dnevnom boravku družiti, popiti čaj, porazgovarati te i sami, na neki način, biti kreativni ili se samo družiti – smatra Babić.

- O Dnevnom boravku mislimo sve najbolje! Ideja je izvrsna, a čak i prije no što je bio ureden, Dnevni boravak bio je zgodan prostor koji ima potencijala. Budući da nas ima mnogo, zasad još nismo u njemu planirali održati neki vlastiti program, ali svakako ćemo razmisliti kako bismo se na neki način mogli uključiti u događanja u Dnevnom boravku za Dan otvorenih vrata Rojca - kazala je Nataša Dragun, tajnica Udruge puhački orkestar grada Pule.

- Da, podražavam ideju da se tamo osigura kutak za ugodna druženja uz kavu ili čaj i knjižnica. Dobra je i ideja da roditelji imaju mjesto gdje mogu sačekati djecu, dok su na aktivnostima, umjesto da stoje i smrzavaju se po hodnicima. Svaka realizacija nosi puno troškova, pa se nadam da će se za ovu namjenu uspjati iznaći sredstva – izrazila je svoju podršku Dragun.

• Gđa Suzana Brajković, čiji sin pleše u Breakdance Studiju AB *Original* o Dnevnom je boravku čitala te ga je posjetila još za vrijeme proljetnih manifestacija.
- Svakako podržavam ideju da se u Dnevnom boravku osigura kutak za ugodno druženje uz čaj i kavu i za roditelje i za sve ostale. Rojč je meni jedno takvo mjesto. Godinama već dolazim ovdje, a tu se stvarno osjećam ugodno.

Vrlo posječena modna revija

traže potencijalne partnere. Ovo je naša bliška budućnost – nadovezala se Nefat.

Ipak, u još bližoj budućnosti, SUR će u Dnevnom boravku poraditi na funkcionalnosti prostora koji treba biti pristupačniji udrugama, odnosno organizatorima programa – postaviti će vodilice za fotografije, slike i slično te će, u visini od oko jednog metra, oličiti zidove perivom bojom. Osim navedenog, razmišlja se i o kupovini zastora koji bi onemogućili jeku.

Uskoro u Dnevnom boravku

Već i sada zanimanja za Dnevni boravak ima mnogo, ispričala je Rudija Pavličević koja radi u Zelenoj Istri, a zadužena je i za unos podataka u kalendar rezervacija Dnevnog boravka te održavanje stranice Rojcneta.

Tako su u Dnevnom boravku tijekom prvih mjeseci od njegova otvorenja već održana brojna zbivanja - konferencija za novinare i modna revija u sklopu 14.-og Media Mediteranea festivala, sastanci Vijeća udruga Rojca i druga po redu Skupština SUR-a.

Krajem studenog, saznali smo od Pavličević, uslijedilo i predavanje u organizaciji Udruge za autizam, 'Osjećaji-metode učenja prepoznavanja trenutnog osjećajnog stanja i ispravnog reagiranja na njega' te je održana radionica Forum teatra za mlade pod nazivom 'Progovoriti o nasilju među adolescentima'. Početkom prosinca u Dnevnom boravku

obilježen je i Međunarodni dan volontera u organizaciji Volonterskog centra Istra.

- Od 11. do 21. prosinca slijedi izložba fotografija Udruge Format, dok će 22. prosinca biti održan sad već tradicionalni Božićni buvljak, inače četvrti po redu u organizaciji SUR-a, a prvi po redu u obnovljenom prostoru. Zelena Istra početkom 2013. planira u Dnevni boravak postaviti i vlastitu izložbu fotografija, 'Lungomare: dio kolektivne memorije i osjećaja pripadnosti gradu' – predstavila je Pavličević.

- Bitno je naglasiti da Dnevni boravak ima i cjelokupnu infrastrukturu, struju, videoprojektor i više od 40 stolica koje se mogu složiti, a na kojima, primjerice, mogu sjediti posjetitelji ili polaznici radionica, odnosno seminara. Što je najbitnije, čisto je, PVC stolarija je tu – poručila je Pavličević potencijalnim organizatorima programa u Dnevnom boravku koji se za logistiku moraju sami pobrinuti, a moraju biti i svjesni da su za sada za Dnevni boravak predviđene manifestacije mirnijeg karaktera te je još uvijek, ne mogu održavati, primjerice, party-ji ili koncerti.

- Pozivam sve koji imaju zanimljive programe, a žele ih prezentirati javnosti, da se svakako jave, jer su im uvjeti odlični, a imaju mogućnost da budu u Društvenom centru Rojč, gdje se zbivaju razne aktivnosti – rekla je Pavličević.

Napisala: Dunja Mickov

RAZGOVOR: MARKO BAUS I IGOR STANIŠLJEVIĆ, ČLANOVI ZAGREBAČKE AGENCIJE PARABUREAU, O BRENDIRANJU GRADOVA I NEZAVISNE KULTURNE SCENE

Rojc kao platforma alternativnog razmišljanja

Marko Baus i Igor Stanišljević, članovi zagrebačke agencije Parabureau, na ovogodišnjem su 14. Media Mediterranea festivalu održali predavanje "Brend ili ništa!". S dvojcem, koji stoji i iza brenda "Pula je više" razgovarali smo o brendiranju s naglaskom na grad Pulu i njegovu nezavisnu kulturu.

Što je to brendiranje i koje su najčešće pozitivne i negativne konotacije vezane uz brendiranje?

- Brendiranje je proces kojim se postavlja brend, a brend je skup emocija, znanja i iskustava koji se odnose na neki proizvod, uslugu ili osobu i koje konzument ima o tom proizvodu, uslugi ili osobi. Možemo reći da je to ona unutarnja svijest o nečemu koja onda služi tom proizvodu, uslugi ili osobi kao garancija kvalitete te kao motiv za kupnju. Brendiranje je razvijeno kao alat u službi korporacija u kapitalizmu, ali je danas prepoznat i kao alat kojim se mogu brendirati gradovi i usluge koje nisu isključivo vezane uz profitne djelatnosti.

Na koji način bi brendiranje koristilo nezavisnoj kulturi?

- Nezavisnu kulturu u ovom slučaju promatramo kao dio grada, kao jedan značajan segment u društvenom životu grada. U slučaju brendiranja grada Pule, nezavisnu kulturu smo uključili kao jedan važan segment budućeg brenda grada. Brendiranje je inače jedan od alata marketinga, a u posljednjih 20-ak godina se intenzivno razvija i marketing za neprofitne organizacije. Nezavisna kultura u osnovi počiva na neprofitnim organizacijama. Nekoliko velikih, europskih gradova koje smo analizirali, a koji su napravili brendiranje ili su sada u tom procesu, imaju značajnu nezavisnu kulturu. Gotovo svi stavljaju jedno od težišta na kulturu i nezavisnu kulturu, kao jedno od mjesta iz kojeg izvire veliki broj pokreta, djela ili akata koji poslije ulaze u kulturu i postaju moda.

Može li se brendiranje upotrijebiti u kontekstu razvoja publike? Čini nam se da u posljednje vrijeme ima sve manje publike na kulturnim događanjima. Znači li to da je promocija loša ili se jednostavno ne znaju obratiti publici primjerenim porukama?

- Definitivno je prisutan trend da je sve manje kulturne publike i sigurno je tu jako puno čimbenika, a jedan od važnih je i taj da se publika treba odgajati. Kulturna publika ne nastaje iz ničega. Skoro da možemo reći da je to krema društva, ali počiva na nekoj srednjoj klasi koja u ovo vrijeme doživljava svoju veliku ekonomsku krizu. Na sve to utječe organiziranost i ciljana komunikacija, jer je puno nesporazuma oko toga što netko očekuje, a

što mu se nudi. S kvalitetnim organiziranjem, brendiranjem i marketingom sigurno bi se povećao i broj gostiju kulturnih događanja. Također, još jedan razlog te slabe posjećenosti pojedinih događanja leži u činjenici što se danas način života drastično promijenio u odnosu na prije deset godina. Ljudi su više na Internetu i na socijalnim mrežama. Globalna povezanost je postala puno veća, a bombardiranje informacijama i raznim događajima je puno veće nego prije. Danas imaš puno više događanja, a osobno smatramo da nema puno više kvalitete. Kvalitetna manifestacija, primjerice, neki festival, utopit će se u moru drugih festivala, drugih manifestacija koje se događaju istovremeno na istom ili širom prostoru. Zbog toga je bitna primjena ovih alata o kojima pričamo, dakle, brendiranje kao alat koji stvara prepoznatljivost i stvara jednu puno višu komunikacijsku vrijednost da bi smo došli do one publike koja je zainteresirana za takve manifestacije. Nije točno da svi događaji imaju manjak publike, neki imaju ogroman broj publike. Neki su do toga došli na jedan način, neki na drugi. Nije točno ni da je cijena ulaznica problem.

Rojc bi trebao biti platforma alternativnog razmišljanja, onaj korektiv u društvu koji dolazi iz nezavisne kulture. Nezavisna kultura uvijek stoji u suprotnosti nekom "establišmentu" i propitkuje o dobrobiti svijetu. Rojce je atraktivan onima koji traže pluralizam u mišljenju. Najvažniji kontekst bi trebao biti inzistiranje na demokratičnosti procesa, odnosno jačanju demokratskih mehanizama unutar samoga grada, rekli su nam naši sugovornici

Na predavanju ste spomenuli da brendiranje služi i za stvaranje nekih stavova. Kakvi su, prema vašim iskustvima, stavovi javnosti naspram nezavisne kulture, pozitivni ili negativni?

- Različiti, apsolutno. Postoji jedan dio neuducirane publike koji uopće ne razumije nezavisnu kulturu i koji a priori ima negativne stavove, ne zato što ih stvarno ima, na temelju bilo kakvih argumenata, već isključivo na temelju predrasuda. Upravo u tom segmentu vidimo mogućnost da s ovim alatima široj javnosti objasnimo što je to nezavisna kultura. Često se nezavisna kultura poistovjećuje s nekim zastranjenim dijelovima društva, s drogom i sl., što je notorna glupost. Danas vrlo dobro znamo da je droga raširenija u ne nezavisnim situacijama kao što je "mainstream". Nezavisna kultura je po tom pitanju

Marko I Igor, kreativni dvojac u Rojcu prepoznaju velik potencijal

puno konzervativnija. Naprosto je potrebno pojasniti stvari temeljem argumentirane rasprave, a ne temeljem predrasuda. Što se pozitivnih stavova tiče, naravno, da postoje ljudi koji konzumiraju nezavisnu kulturu i nezavisnu scenu i shvaćaju da je to jedan ogroman pokretač kulture i društva općenito.

Rekli ste i da je određeni stupanj nerazvijenosti pokazatelj demokratičnosti ili razvijenosti društva općenito?

- Sigurno da snaga civilnog društva, pa i nezavisna kultura unutar njega pokazuje stupanj civilizacijskog dostignuća grada. Svi primjeri koje smo navodili na predavanju imaju vrlo snažno civilno društvo i imaju snažnu nezavisnu kulturu. U takvim sredinama nezavisna kultura je jedno od ključnih ishodišta kreativnosti. Svaki grad živi, prije svega, od svojih ljudi i gradovi koji se trude biti atraktivni rade na način da otvaraju i potiču stvaralaštvo unutar vlastitih granica.

U smislu brendiranja grada Pule, koju bi ulogu imale nezavisna kultura i civilno društvo?

- Jedna od prvih točaka u procesu brendiranja je detektiranje ključnih dionika unutar grada. Svi oni koji sudjeluju u životu grada i u stvaranju grada trebaju biti uključeni u taj proces zajedno sa svojim predstavnicima. To se odnosi svakako na gradsku upravu, predstavnike iz područja gospodarstva, kulturne djelatnike i, naravno, na nezavisnu kulturu koja, također, mora biti zastupljena. Opet se vraćamo na onu činjenicu da grad ne može biti atraktivan i ne može se razvijati, ako mu nije razvijena nezavisna kultura.

Koji su to neiskorišteni potencijali koje Pula ima? Koje su razlike između gradova koji su iskoristili te potencijale i onih koji nisu?

- Vrlo je bitno prepoznavanje potencijala. Ako od jednog grada pokušavamo stvoriti nešto za što on nema potencijala, izgubit ćemo ogroman novac i vrijeme. Ukoliko prepoznamo potencijale, onda možemo početi raditi na njima, a tijekom vremena će stizati i rezultati. To vrijeme može biti jedna, pet ili trideset godina, ali dogodit će se, ukoliko svi zajedno guramo u pametnom smjeru. Ukoliko svakako vuče na svoju stranu, ništa se neće dogoditi. Stihija neće ništa riješiti. Važno je da se cijelo

li proces odvija strukturirano, fokusirano i planski, a mora postojati i jedan centar koji sve to vodi. Grad kao institucija mora to pokrenuti i mora uključiti sve segmente društva na pravi način. Za Pulu tvrdimo da je to naš grad s najvećim potencijalom koji tek treba ostvariti. Pula ima izvanrednu klimu, čisto more i plaže, a ima i bogatu povijesnu baštinu. Nadalje, tu je i nezavisna kultura. Pula je i u Jugoslaviji glasila kao snažan centar nezavisne kulture, pogotovo u muzičkom smislu. Sama pozicija Pule na europskoj karti je veoma povoljna. Također, jedna od bitnih karakteristika grada je da ima fluktuaciju stanovnika. Ljudi koji ovdje žive vide, naravno, i negativne aspekte pritom zaboravljajući na one pozitivne. Treba biti objektivni i sagledati potencijale koji nisu ostvareni, a mogu to biti. Pula ima izvanrednu šansu. Pula u roku od nekoliko godina može postati grad s jakim dobrom kvalitetom života i to ne samo za elite, već za društvo u cijelosti.

Kako se Društveni centar Rojce može iskoristiti za neki širi kontekst razvoja grada?

- Rojce bi trebao biti platforma alternativnog razmišljanja, onaj korektiv u društvu koji dolazi iz nezavisne kulture. Nezavisna kultura uvijek stoji u suprotnosti nekom "establišmentu" i propitkuje o dobrobiti svijetu. Rojce je atraktivan onima koji traže pluralizam u mišljenju. Najvažniji kontekst bi trebao biti inzistiranje na demokratičnosti procesa, odnosno jačanju demokratskih mehanizama unutar samoga grada.

Kad smo pričali o potencijalima, trebamo uzeti u obzir i Rojce kao veliki potencijal. Koliko još gradova u Hrvatskoj ima jednu tako ogromnu zgradu, jedan tako ogroman prostor, praktički besplatan, za razno razne aktivnosti, od kulturnih do nekih drugih? Mnogi svjetski gradovi bili bi nam zavidni da znaju što mi ovdje imamo. Smatramo da je potencijal Rojca, zapravo, vrlo malo iskorišten i to nije beznčajno. Scena koja se momentalno odigrava u Puli se drži upravo zbog toga što u Rojcu postoji mogućnost za bendove, razne udruge i druge manifestacije. Vraćamo se opet na ono pitanje suradnje. U Rojcu ima jako puno razno raznih profila koji bi trebali naći neki zajednički interes te bi se jedino tako kroz zajedničku suradnju uzdigli na neku višu razinu od ove koja je sada.

Napisali: Marino Jurcan & Lorna Zimola

RAZGOVOR S DR. SC. DEOM VIDOVIĆ, UPRAVITELJICOM ZAKLADE KULTURA NOVA

U Hrvatskoj su kulturni centri marginalizirani

Gošća ovogodišnjeg Kongresa ShortCut Europe 2012 koji se od 15. do 17. studenog 2012. godine održao u Zagrebu bila je i dr. sc. Dea Vidović, upraviteljica novoosnovane Zaklade Kultura nova. Vidović je u ulozi diskutanta sudjelovala na panelu o novoj ulozi centara za kulturu, a s nama je porazgovarala na temu kulturnih centara, nezavisne kulture i Društvenog centra Rojce.

dr. sc. Dea Vidović, upraviteljica novoosnovane Zaklade Kultura nova dobra je poznavateljica nezavisne kulture

Koja je uloga centara u kulturi i zašto je bitno njihovo umrežavanje?

- Današnja uloga centara za kulturu zasigurno ne može biti identična onoj koju su oni imali u vrijeme svog nastanka. Kada govorimo o njihovoj ulozi, svakako je važno razmotriti kontekst unutar kojeg su centri smješteni. U hrvatskom kontekstu kulturni centri su godinama bili percipirani kao naslijeđe i svojevrsna izmišljotina socijalizma, pa su kao takvi stavljeni na krajnju marginu kulturnog sustava.

Da, dakako, takvo je suodnošenje prema kulturnim centrima ostavilo duboke posljedice na njihove organizacijske i stručne kapacitete te demotiviralo njihove zaposlenike da razvijaju i istražuju nove uloge kulturnih centara u novim društvenim, političkim, ekonomskim i kulturnim okolnostima. Ako danas sagledamo kulturne centre smještene u Zagrebu, uočimo čemo da tek nekolicina njih zauzima prokativnu ulogu, pokreće nove projekte i programe te nastoji proizvesti veće učinke u lokalnoj zajednici. Da bi kulturni centri postali značajno mjesto kulturne proizvodnje, moraju se otvoriti i transformirati, međusobno povezati, uključiti građane lokalne zajednice te uspostaviti partnerstva s organizacijama civilnog društva.

Na koji način centri vezani uz udruge i građanske inicijative mogu pridonijeti razvoju kulture?

- Budući da većina kulturnih centara nema jasnu politiku i usmjerenje svog razvoja, da im nedostaju financijska sredstva za rad, a da pritom raspoložu prostornim resursima koji su nedovoljno iskorišteni, smatram da bi otvaranjem prema samoorganiziranim kolektivima u polju kulture i umjetnosti korist bilo obostrana - kulturni centri bi dobili novu ulogu te bi postali mjesto koje za kulturnu produkciju i prezentaciju ne bi koristio samo jedan, nego mnogi korisnici, a na taj bi način osigurali raznolikost kulturnog i umjetničkog programa. S druge bi, pak, strane organizacije civilnog društva na području kulture i umjetnosti dobile pristup novim prostornim resursima, što bi moglo doprinijeti, barem djelomično, ublažavanju jednog od ključnih problema i prepreka u razvoju i stabilizaciji djelovanja samoorganiziranih kolektivna, a koji se odnose na nedostatak prostornih resursa za njihov rad, produkciju i prezentaciju. Prihvaćanje i primjena ovakve ideje djelovanja resursa pod istim uvjetima između različitih korisnika, a koja je oslonjena na concept commonsa (zajedničkog dobra), mogla bi

Smatram da je svako osnaživanje korisnika Rojca i podizanje kvalitete njihovih partnerskih odnosa ozbiljan i važan zadatak kojeg treba poticati i razvijati.

lektiva, a koji se odnose na nedostatak prostornih resursa za njihov rad, produkciju i prezentaciju. Prihvaćanje i primjena ovakve ideje djelovanja resursa pod istim uvjetima između različitih korisnika, a koja je oslonjena na concept commonsa (zajedničkog dobra), mogla bi

definirati novu ulogu kulturnih centara, šireći tako kulturnu kreativnost i jačajući socijalni kapital, budući da su u suvremenim okolnostima umrežavanje, dijeljenje i demokratsko upravljanje resursima preduvjet za razvoj novih aktivnosti u urbanom prostoru i da imaju potencijala otvoriti nove pravce za buduću razvoj.

Kako Zaklada Kultura nova pridonosi razvoju nezavisne kulture?

- Zaklada Kultura nova je nedavno osnovana javna zaklada čija je temeljna svrha pružanje stručne i financijske podrške organizacijama civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti. Zaklada kroz programe financijske podrške doprinosi razvoju organizacijskih kapaciteta, razvoju novih umjetničkih ideja i partnerskih projekata te potiče razvoj programskih i zagovaračkih platformi.

U hrvatskom kontekstu kulturni centri su godinama bili percipirani kao naslijeđe i svojevrsna izmišljotina socijalizma, pa su kao takvi stavljeni na krajnju marginu kulturnog sustava.

mi. Istaknula bih posebno razvoj različitih zagovaračkih platformi na subnacionalnim razinama koji može unaprijediti poziciju organizacija civilnog društva na području suvremene kulture i umjetnosti te poboljšati uvjete njihova rada i proizvodnje, ali istovremeno i doprinijeti cjelini kulturnog sustava te potaknuti razvoj lokalnih kulturnih politika. Pored pružanja financijskih podrški, Zaklada će organizacijama pružati i stručnu podršku, bilo kroz direktne partnerske odnose u provedbi pojedinih projekata i programa, bilo kroz pokretanje vlastitih edukacijskih programa ili podržavanjem edukacija koje će organizacije provoditi samostalno. Edukacijski programi su važni, kako za manje i mlađe organizacije, tako i za one starije i iskusnije, jer su nova znanja iz računovodstva, projektnog menadžmenta, strateškog planiranja, kulturne politike i drugih područja ključni za stabilizaciju i razvoj svih organizacija.

Kakve su mogućnosti za mlade koji se žele baviti nezavisnom kulturom? Kako gledate na nezavisnu kulturu u Hrvatskoj? Opcije poznate je da se u recesijskim razdobljima prvo režu dotacije za kulturu i umjetnost jer se na njih gleda kao na svojevrsan (nepotreban) luksuz?

- Mladi se kroz samoorganizirano djelovanje mogu uključiti na nezavisnu kulturnu scenu. Značilo bi to pokretanje i iniciranje novih kolektiva te kulturnih i umjetničkih projekata kojima bi zadovoljili svoje interese i/ili odgovorili na potrebe i aktualne probleme zajednice u kojoj djeluju. Također, mladi se mogu uključiti u već postojeće organizacije, jer je većina njih podkapacitirana, pa u tom smislu svaka nova energija može snažno doprinijeti razvoju većine organizacija. Unatrag nekoliko godina svjedočimo i svojevrsnom generacijskom transferu u brojnim starijim organizacijama u koje se uključuju nove mlade snage i postepeno preuzimaju vođenje projekata, pa čak i cjelokupne organizacije. Ponegdje je to posljedica širenja i pomlađivanja kolektiva, dok je drugdje rezultat zamora osnivača i voditelja koji nisu htjeli uništiti socijalni i kulturni kapital stvaran godinama, već su transferirajući svoja znanja, vještine i predujajući stečene resurse novim i mladim snagama osigurali opstanak pokrenutih i prepoznatih projekata, a i cijelih organizacija.

U okolnostima recesije i krize kultura se, nažalost, sve više i više shvaća kao trošak, a ne kao javno dobro. Zbog ekonomskih interesa koji su se upleli u politiku, a o čemu svjedočimo niz godina, kultura je izgubila svoj legitimitet. Stoga smatram da se danas moramo boriti da

bismo kulturi vratili legitimitet, da bi kultura bila shvaćena kao javno dobro, kao područje koje može pridonijeti društvu i njegovom razvoju, a ne biti shvaćena kao trošak. Nažalost, pozicija nezavisne kulture je posebno problematična. Naime, naš kulturni sustav u središte svoje pažnje stavlja javne kulturne ustanove koje su shvaćene kao pravna obveza javnih vlasti. Javnim kulturnim ustanova pokrivaju se troškovi hladnog pogona, plaće zaposlenika i troškovi programa, dok se nezavisne organizacije mogu natjecati, zajedno sa svim drugim akterima kulturne scene, samo za programska sredstva. S recesijom su smanjivanja proračuna za kulturu postala posebno vidljiva na lokalnim razinama, gdje su uvijek najviše smanjivana sredstva za nezavisnu kulturu. Ipak, valja istaknuti da je upravo u ovo vrijeme recesije osnovana Zaklada Kultura nova kao zasebna zaklada za organizacije civilnog društva, što valja čitati kao vrijedan iskorak i činjenicu da je prepoznata važnost djelovanja ovih organizacija u polju suvremene kulture i umjetnosti.

U okolnostima recesije i krize kultura se, nažalost, sve više i više shvaća kao trošak, a ne kao javno dobro. Zbog ekonomskih interesa koji su se upleli u politiku, a o čemu svjedočimo niz godina, kultura je izgubila svoj legitimitet.

Bili ste u Pulskom Društvenom centru Karlo Rojce. Kako gledate na Rojce kao centar koji okuplja stotinjak udruga različitih djelatnosti? Koliko je za Rojce bitno umrežavanje sa sličnim centrima diljem Europe?

- Rojce vidim kao vrlo važan prostor osvojen odzod, zahvaljujući prvenstveno inicijativi brojnih organizacija civilnog društva, a potom i prepoznavanju lokalnih vlasti ovog prostora kao prostora raznolikih civilnih inicijativa. Iako je riječ tek o načelnom prepoznavanju, bez jasne vizije gradske kulturne i prostorne politike, smatram da je ovo načelno uvažavanje Rojca omogućilo njegov opstanak. Centar predstavlja vrlo važnu lokaciju današnjeg društvenog i kulturnog života grada Pule. Međutim, da bi Centar bio snažno društveno i kulturno čvorište potrebno je osigurati sinergiju raznolikih organizacija i programa koji djeluju u Rojcu. Sami stanovnici Rojca su već prepoznali ovaj važan zadatak zajedničkog rada na osmišljavanju modela upravljanja Centrom koji će omogućiti svim korisnicima jednake uvjete korištenja zajedničkih prostorija temeljem osmišljenih procedura i protokola, kao i zajedničkom razmatranju mogućih načina ulaganja u infrastrukturu te otvaranja prema novim korisnicima. Takvim zajedničkim nastojanjem stvorit će se bolji uvjeti za rad, produkciju i prezentaciju svih korisnika, a publika će dobiti kvalitetnije kulturne i druge programe. Ujedno bi bila poboljšana i javna vidljivost organizacija civilnog društva, a time i suvremenih kulturnih i umjetničkih praksi koje nastaju između zidova Rojca. Stoga smatram da je svako osnaživanje korisnika Rojca i podizanje kvalitete njihovih partnerskih odnosa ozbiljan i važan zadatak kojeg treba poticati i razvijati. Što se tiče umrežavanja sa sličnim centrima ono je važno, ali da bi se uspostavili konstruktivni partnerski odnosi sa sličnima koji će doprinijeti društvenom razvoju, potrebno je izgraditi stabilne odnose unutar Rojca zajednice, učvrstiti suradnju s lokalnim vlastima i osigurati još snažniju podršku lokalne zajednice.

Napisala: Lorna Zimola

RAZGOVOR SA SINIŠOM HRESTAKOM, PREDSJEDNIKOM SPORTSKOG PENJAČKOG KLUBA ONSIGHT - PULA

Djeca i mladi - 60 posto članova udruge

Primijetili smo sve veći interes za sportsko penjanje kod djece i mladih te smo stoga 2008. godine osnovali OnSight, prvi klub za tu disciplinu u Puli, rekao nam je na početku našeg razgovora Siniša Hrestak, predsjednik kluba, nastavivši, s pravom ponosno, nabrajati dosadašnje uspjehe.

U dosadašnjoj sportsko-natjecateljskoj povijesti klub se može pohvaliti iznimnim rezultatima ekipnog poretka za natjecateljsku godinu 2008. kada smo osvojili drugo mjesto u sve tri discipline - brzinskoj, težinskoj i boulder disciplini. U 2009. godini SPK OnSight zauzeo je treće mjesto u brzinskom penjanju i četvrto mjesto u težinskom penjanju. Organizirali smo i do sada najbolje natjecanje - Halloween 2008, natjecanje za prvenstvo Hrvatske u disciplini boulder na kojem je nastupilo najviše penjača u Hrvatskoj, čak njih osamdeset i četiri u kategorijama od cibana do seniora. Jednako tako, sudjelujemo svake godine u organizaciji Kup natjecanja RH. Od 2010. godine organiziramo i natjecanja na županijskoj razini, kao što je BLIK (boulder liga Istre i Kvarnera) te županijsko prvenstvo Istre, rekao je Hrestak.

Organizirate i tečajeve sportskog penjanja, zar ne?

- Da. U proljeće 2008. godine klub je prvi put organizirao tečaj sportskog penjanja na kojem je sudjelovalo osmero polaznika. Bio je to prvi tečaj pod ovim imenom, iako članovi kluba imaju iza sebe višegodišnje iskustvo u provođenju tečajeva koji su prije održavani pod okriljem Planinarskog društva Glas Istre. U protekle četiri godine sportsko-penjačke tečajeve završilo je tridesetak osoba. Dakle, ne je sportsko-penjačkim treninzima sudjelovalo više od 150 osoba različite životne dobi.

Treninge održavate u svojim prostorima u Rojcu?

- Da, za potrebe svojih treninga koristimo umjetnu stijenu koju smo postavili na petom katu sjevernog krila u Rojcu. U klubu trenutno trenira tridesetak djece, dva puta tjedno od 60-90 minuta, te dvadesetak seniora i seniorki. Najmlađim je članovima tek šest godina, dok gornja starosna dob nije ograničena. Druženje, trening kroz igru, stvaranje novih prijateljstva, upoznavanje novih mjesta za penjanje, odlasci na natjecanja i upoznavanje drugih gradova, ciljevi su trenera i djece koji su u penjanju pronašli novu zabavu i način života. Vodstvo kluba čine ja, predsjednik kluba, instruktor sportskog penjanja i viši trener fizičke pripreme sportaša, Mateja Hrestak, tajnik kluba, sportski penjač i diplomirani odgajatelj, treneri Toni Kadlec, sportski penjač, i Barbara Goleš, sportski penjač i diplomirani odgajatelj. Uz samo vodstvo tu su i ostali članovi koji sudjeluju u radu poput

Prostor u rojcu nekada...

postavljača natjecateljskih smjerova i najbolji klupski penjači Filip Šobot i Čedomir Čikić.

Kakva su vam dosadašnja iskustva (su)života u Rojcu?

- Kao i sve udruge, i mi smo prvih godinu dana, nakon što smo dobili prostor, sređivali prostorije. Imali smo vrlo velike troškove, jer nismo imali niti jedan prozor u prostoriji, zidovi su bili u raspadnutom stanju, vrata, struje - ništa od toga nije bilo. Malo po malo, uz nesebičan trud članova udruge, prostorija je dovedena u stanje u kakvom je danas.

U klubu trenutno trenira tridesetak djece te dvadesetak seniora i seniorki. Najmlađim je članovima tek šest godina, dok gornja starosna dob nije ograničena. Druženje, trening kroz igru, stvaranje novih prijateljstva, upoznavanje novih mjesta za penjanje, odlasci na natjecanja i upoznavanje drugih gradova, ciljevi su trenera i djece koji su u penjanju pronašli novu zabavu i način života, rekao je Hrestak

Penjanjem se može baviti od najmlađeg uzrasta

...i sada.

Suradujete li s ostalim udrugama u Društvenom centru Rojca?

- Tijekom svih ovih godine, prilikom organizacije natjecanja, kada bi nam dolazili natjecatelji iz cijele Hrvatske, pa čak i Slovenije, moram se pohvaliti odličnom suradnjom s udrugama na petom katu. Uvijek bi nam izašli u susret, ustupivši nam svoje prostore na korištenje da bi ta natjecanja proveli na što višoj razini.

Koje biste poteškoće mogli izdvojiti i imate li kakvu sugestiju za moguće poboljšanje uvjeta u Društvenom centru Rojca?

- Budući da je peti kat daleko od ulaza, dosta je nezgodno dovesti ljude u dvoranu, a da ne stanu u nečiju mokraćnu, na ulete u dim mari..., na zidu vide neke autorske radove (pornografiju ili masakr) koju su pojedini autori ostavili za sobom. Pogotovo je to nezgodno, jer 60 posto članstva udruge čine djeca i mladi. Recimo u toaletu na petom katu nema niti jedne wc daske, umivaonici su izuzetno neugledni i neodržavani, što mogu reći roditelji kada odvedu djecu u WC? To nisu neki veliki izdaci, a nije nam jasno zašto se to ne rješava godinama. Smatramo da bi centar trebao raditi na tome da se građanima Pule stvori slika Rojca kao nečeg pozitivnog i ugodnog, gdje svatko može naći neki svoj kutak - unutar neke udruge, a ne na hodniku.

Za sve koji žele znati više o klubu OnSight, njihov rad možete pratiti na www.onsight.hr

Napisala: D.K.

VAŠA VEZA ZA VEZNIK

Drage građanke i građani Rojca, ova-ko bi zasigurno započeo neki politički govor, neke političke stranke koja je, nekom pukom srećom uspjela dobiti priliku da održi govor pred okupljenim "mnoštvom" - članovima udruge. Vjerojatnost nikakva, ali mi je nekako odgovaralo za početak ovog teksta koji nema veze s politikom, ali ima jednu dobru vijest, koja bi mogla započeti tom iskušanom parolom za pridobivanje pažnje, ali ipak započinije ovako:

Od sutra kad ulazite na glavna vrata Rojca, prije nego li zakoraćete na prvu stepenicu, pogledajte udesno. Ugledat ćete oglasnu ploču Saveza udruga Rojca i jedan žuti poštanski sandučić. Dobro pročitajte sve što piše na oglasnoj ploči, važno je, a žuti sandučić u svoju memoriju uvrstite kao Vašu vezu za Veznik.

Upravo ćete u taj sandučić ubacivati sve vaše prijedloge, komentare, najave događanja, pohvale i kritike. Mašti na volju, zatrpajte ga, nek' puca po metalnim žutim šavovima. Ako taj tje-dan nemate neku ideju, možete ubaciti i po koju kunicu, znate onako kao u fontanu / sandučić sreće - za uspješne projekte, nove ideje, za uspjeh u dobivanju sponzorstava i donacija, za što više članova i uspješno naplaćenih članarina... A gdje ćete čitati o svojoj sreći i uspjesima, nego u Vezniku koji treba štampati svaka tri mjeseca, pa je svaka pomoć - dobro došla.

Sve što ubacite bit će kreirano u zanimljive tekstove i objavljeno u Vezniku i na Rojnetu, <http://rojnet.pula.org/>. Eto vam prilike da na još jednostavniji način sudjelujete u kreiranju suživota u Rojcu, ali i za kvalitetnu reklamu udruge kojima želite sve najbolje.

Kako priliči, kulturnim građankama i građanima jednog kulturnog centra, zahvaljujemo Hrvatskoj pošti d.d. na donaciji sandučića.

Napomena, ne ubacujete smeće, jer pored sandučića imate koš za smeće koji tome služi.

TAI CHI CHUAN – VIŠE OD 12 GODINA U DRUŠTVENOM CENTRU ROJCA

Put mira, zdravlja i sklada

Zahvaljujući supružnicima Petrović - Heleni i Davidu - već više od 12 godina drevna kineska vještina Tai Chi Chuan može se učiti i u Društvenom centru Rojca. Iako je prvenstveno riječ o borilačkoj disciplini, ona se danas podučava ne samo kao umijeće pokreta u svrhu samoobrane, već i za postizanje dobrog zdravlja, kao duhovna praksa i svojevrsna "meditacija u pokretu". Želeći doznati nešto više o tome kako se tako jedna još uvijek prilično egzotična priča uspjela uklopiti u šarolik mozaik raznovrsnih aktivnosti i događanja u Rojcu, posjetili smo Helenu i Davida u prostorijama Centra orijentalnih vještina Yuan Tong, smještenom na 3. katu desnog krila prednjeg dijela zgrade.

Bilo je to doista čudno, tim nam je riječi-ma Helena krenula opisivati svoj prvi susret s Tai Chijem, dodavši da je 1992. godine živjela u Padovi, gdje je poželjela nastaviti s vježbanjem hatha yoge koja je prakticirala u Ljubljani.

- Međutim, umjesto yoge, u jednoj sam dvorani naišla na nešto najljepše što sam do tada vidjela da ljudsko biće svojim tijelom može izvoditi - pokreti vježbača bili su tako fini, skladni i spokojni da sam se na tren osjetila kao da sam uskočila u usporeni film iz neke druge dimenzije - bila je to ljubav na prvi pogled, prisjeća se Helena

- Osjetila sam snažnu privučnost, jasno sam spoznala da će Tai Chi zauzeti značajno mjesto u mom životu i odmah počela vježbati. Nakon povratka, u Medulinu sam pod imenom Gaia počela organizirati yoga i reiki tečajeve, seminare neognostičkih metoda. Krajem 1999. godine odvažila sam se organizirati u Rojcu prvi tečaj Tai Chi Chuana te inicirala osnivanje Tai chi kluba Pula. To je bio moj prvi Gaia projekt koji je samostalno zaživio, a ujedno je to bio i prvi takav klub u Istri. Godine 2007. klub je promijenio ime u Centar Yuan Tong, zaključila je Helena.

Kakve su bile prve reakcije na ono čime se danas uspješno bavite?

- Nije bilo lako. Kao rekreativna disciplina Tai Chi Chuan je čisti užitek, ali kao profesija zahtijeva prvo, vrlo ozbiljnu odluku i kvalitetnu obuku, a potom veliku dozu "krvi, znoja i suza". Od samoga početka vježbali smo u Rojcu i to u prostoru Roller kluba. Godine 2002. preselili smo u naš sadašnji prostor na 3.katu. Osim same odluke, bilo je potrebno razbiti i mnoge otpore u sebi, a još više u drugima. Rađuje me da je danas vježbanje Tai Chi Chuana uobičajen stan. Mi često treninge održavamo i na javnim prostorima, međutim, u početku to i nije bilo tako jednostavno. Često smo nailazili na prepreke, nepovjerenje i omalovažavanje. S Davidovim dolaskom dogodio se veliki pomak i zajedno smo prebrodili mnoge poteškoće. Radeći i vježbajući zajedno, David i ja smo polako shvaćali da među nama postoji i nešto više od prijateljstva i zajedničkog zanimanja za borilačke vještine te se tako naše druženje pretvorilo u lijepu romansu koja

je prerasla u uspješno partnerstvo, bračno i poslovno, a i u roditeljstvo Naime, ponosni smo roditelji tri vesela dječaka. Naravno, za opstanak i razvoj udruge zaslužni su i brojni članovi i prijatelji koji su svojim radom i upornim te motiviranim vježbanjem pomogli da ona izraste u ono što je danas. Riječ je o više od 70 stalnih članova te mnogobrojnim polaznicima kraćih tečajeva i seminara. Među njima se izdvojilo i nekoliko postojanih i talentiranih vježbača koji će, ukoliko ustraju, i sami postati kvalitetni instruktori. Paralelno s Pulom, godinama smo održavali i tečajeve u Poreču, Umagu i drugim istarskim gradovima. Na taj smo način s vremenom postali, ako ne shvaćeni, onda barem prihvaćeni, a Tai Chi Chuan poznat i priznat. Korak po korak, izgradili smo solidne temelje, pa se danas više i ne trudimo previše oko promidžbe, jer nas ljudi i samoinicijativno zovu. Primjerice, u studenom imamo dogovorena dva ciklusa predavanja u pučkim otvorenim učilištima u Bujama i Umagu, zatim tečaj u POU-u Buje, a razvili smo i uspješnu suradnju s Gradom Pula. Protikle smo godine u sklopu aktivnosti Saveza sportova sudjelovali u manifestaciji "Proljeće u Šijani", a i inače često demonstriramo Tai Chi Chuan na raznim mjestima. Tijekom ljeta naše aktivnosti selimo na otok Iž u hotel i kamp Korinjak, prvi alternativni centar na Jadranu, gdje u sklopu tradicionalnog programa "Odmor za dušu" (www.OdmorZa-Dusu.hr) David održava tečajeve Tai chi chuana i Chi kunga, a ja vodim yogu, meditaciju i Trancedance. Također pružamo individualne masaže i reiki-tretmane. To je lijep radni odmor, a i naši klijenci se s nama super provode.

Foto session na krovu Rojca

Davide, ti si, dakle, došao u pravom trenutku. Upravo kad je bilo potrebno dotjerati sve potrebno da klub uspješno zaživi?

-Da, stvari su se spontano posložile. Tražio sam neku disciplinu za rekreaciju, jer sam se još od svoje 10-te godine povremeno bavio borilačkim disciplinama, poput karatea i wing chuna. Ispalo je da sam, ušavši u klub pronašao i mnogo više - i životni poziv i suprugu i stil života koji i danas zajedno s velikim zadovoljstvom živimo. U međuvremenu sam u Genovi prošao edukaciju i stekao certifikate potrebne za zvanje instruktora Taiji quana i Zhi neng Qigonga. Lani sam mjesec dana boravio i u Kini, gdje sam položio majstorski ispit kod svog učitelja Majstora Zhu Tiancaia, jednog od četiri čuvara tradicije.

Kažeš da si s Tai Chijem usvojio i specifičan stil života, možeš li nam to pojasniti?

-Tai Chi na vježbača djeluje na mnogo razina. Osim onih temeljnih, kao što su poboljšanje općeg tjelesnog i zdravstvenog stanja, pojačavanje energetske razine te mentalnog fokusa i koncentracije, već nakon kraćeg razdoblja vježbanja, svaki praktikant može jasno zamijetiti i povišenu razinu sklada u svojoj svakodnevnici, veću smirenost, budnost i discipliniranost, a time i spremnost za učinkovitije reagiranje i u stresnim situacijama koje su u današnjem ubrzanom svijetu gotovo neizbježne. Moglo bi se reći da redovitim vježbanjem lakše otklanjamo ometajuće faktore. Na

neki način amortiziramo svakodnevne udarce, kroz teže situacije prolazimo staloženije i pribiranije, pa stoga i uspješnije i brže bez izlijetanja u neka grublja i nagla reaktivna stanja. S vremenom dođemo u stanje svojevrstne cjelodnevne meditacije u pokretu, kada cijelo vrijeme radimo, ali bez onog suvišnog, pogotovo zapadnom čovjeku, svojstvenog napreznja. Stalno radimo to što volimo i tu onda nema stvarnog napora. Još je jedna velika prednost Tai Chia - mnoge se vježbe i principi

Vježbom do zdravlja

mogu lako i neprimjetno primijeniti u svim životnim situacijama, od dosadnog čekanja u redu pred nekim šalterom ili blagajnom, do hodanja ulicom. Doista se to može i nazvati jednim uspješnim "stilom života". Ne smijemo zaboraviti i snažno terapijsko djelovanje Tai Chia zbog kojeg ljudi često i počinju vježbati. Zdravlje koje postižemo vježbanjem je, naravno, bitna i osnovna, ali tek prva stepenica. Nakon nekog vremena uvidimo da smo s postojanim i predanim vježbanjem ostvarili ogroman skok i kompletnu promjenu životne paradigme u jednom životnom pravcu.

Nedavno si imao priliku Tai Chi i pobliže proučiti na samom njegovom izvoru i kod vrhunskog i priznatog majstora.

- Da, vrlo sam zadovoljan što sam mogao doživjeti iz prve ruke pravo okruženje iz kojega je potekla ova vještina. Boravio sam u selu Chenjiagou, u obiteljskoj kući velikog majstora Zhu Tiancaia, jednog od četiri glavna učitelja izvornog Chen Tai Chi Chuana i jednog od ambasadora kineskog nematerijalnog blaga. Kineske vlasti nam upravo grade Svjetski Tai Chi Centar s Tai Chi Univerzitetom. Imao sam sreću upoznati svog učitelja i uspostaviti kvalitetan odnos s njim prije velike ekspanzije Tai Chi Chuana koja slijedi. U budućnosti će, čak više nego do sada, mnogi lutati svijetom Tai Chi Chuana, no, na žalost, neće svi imati oči da prepoznaju put, srčanost i skromnost da njime uistinu krenu, snagu da istraju i blagoslov da piju s Izvora.

David je u Kini zaslužio i vrlo vrijednu diplomu

Klub, uz vas dvoje, vodi i doktorica sinologije Tania Becker Von Falkenstein?

- Da, Tania je naša prijateljica, suradnica i učiteljica kineskog jezika koja i sama ima više od 20 godina iskustva u vježbanju Tai Chi Chuana. Doktorirala je sinologiju na Ruhrskom sveučilištu u Bochumu (Ruhr-Universität Bochum) u Njemačkoj. Njezini interesi su prvenstveno antička kineska filozofija i to posebno knjiga

ranog filozofskog daoizma Zhuangzi o kojoj je napisala magistarsku radnju.

U dijelu godine koji provodi u Puli, Tania u Centru Yuan Tong održava predavanja kroz koja polaznicima nastoji približiti osnove kineske kulture, jezika i pisma. Na proljeće će predavanja održati ne samo u Puli, nego i u drugim istarskim gradovima. Osim predavanja, održat će tečajeve pod nazivom Wen-kultura, povijest i jezik Kine, gdje polaznici mogu steći neka bazična znanja koja će im olakšati razumijevanje te goleme, višestrukljetne civilizacije, a i usvojiti dobre temelje za daljnja istraživanja.

Što u stvari znači naziv vaše udruge, Yuan Tong, i što znači Tai Chi Chuan?

- Yuan je sinonim za krug i za Tao, odnosno Put, Apsolut, a Tong znači kretanje, pa se to može prevesti i kao sve proizlazi iz Taosa i sve vraća u Tao. Kretanje Taosa u svim manifestacijama ili kretanje Taosa koje vodi k Taou, objasnio nam je David.

- Tai Chi znači Vrhunsko Prapočelo. Mi bi rekli Izvor, Chuan znači i šaka i pokret, stoga se Tai Chi Chuan može prevesti i kao vrhunac vještine borenja i kao vrhunac vještine kretanja, a također i kao kretanje koje vodi k Izvoru. Oni malo poetičniji, rekli bi da je Tai Chi Chuan ples života. To je vještina koja u izvođenju pokreta i borilačkih tehnika slijedi principe Tai Chia (Vrhunskog Savršenstva) te nas, uspostavljajući ravnotežu dualnosti Yina i Yanga, ponovno dovodi u stanje savršenog sklada. Duhovna potka Tai Chi Chuana je Taoizam, holistička filozofija jedinstva čovjeka i Univerzuma, kao i takav, Taoizam je jedan od najstarijih ekoloških svjetonazora. Jedan od stupova Taoizma su drevna šamanska znanja, a drevni je čovjek, kao poveznica između neba i zemlje, bio neodvojiv od prirodnih sila, poštovao ih i učio od njih. Danas smo došli do takvog jaza između čovjeka i prirode, da nekakvo elementarno razumijevanje Tai Chi Chuana i poštovanje prema toj vještini nije samo pitanje opće kulture, nego i nužne osobne ekologije. Jer priznali to ili ne, svi mi, i ljudi i biljke i životinje, svi smo mi djeca iste Majke i svi ćemo zajednički dijeliti sudbinu ovog planeta. Kakva god ona bila, rekla nam je Helena.

Napisala: D.K.

Centar Orijentalnih Vještina Yuan Tong je udruga za promicanje i širenje kineske kulture. Naglasak je na vještinama povezanim sa skrbi o zdravlju i razvojem svijesti, kao što su mekane borilačke vještine (npr. Tai Ji Gong) i Qi Gong. Osim ovih vještina, cilj udruge je predstaviti i približiti ostale oblike kineske kulture, kao što su tradicionalna medicina i Feng Shui te kaligrafija i kineski jezik.

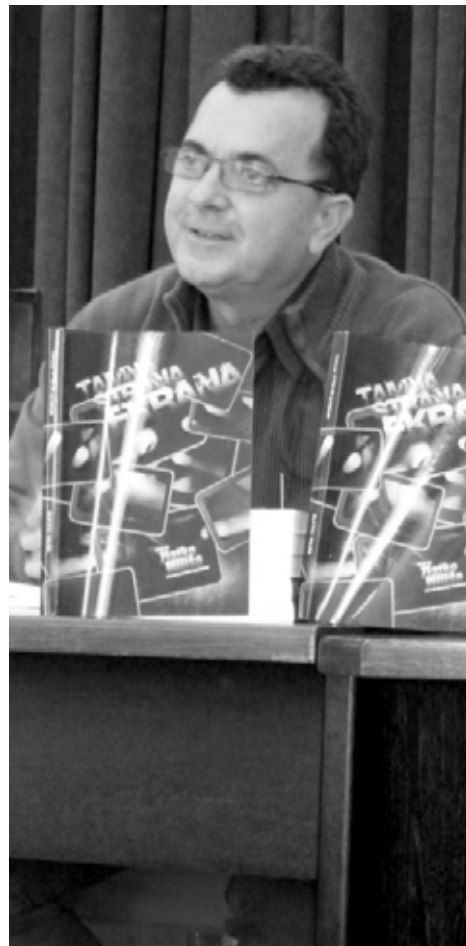
Centar održava tečajeve Tai Ji Quana, stilova Chen, Yang i Wu te Qi Gong, potom tečajeve i predavanja iz kineskog jezika, povijesti i filozofije. Također i više puta godišnje organizira seminare koje vode međunarodni majstori. Centar Yuan Tong nastao je iz Tai chi kluba Pula te je njegov slijednik i nastavljatelj tradicije vježbanja Tai Ji Quan-a i Qi Gong-a u Istri i šire.

Danas se sastoji od nekoliko sekcija:

- Tai Chi klub Pula
- Wushu tim Pula
- Qi Gong centar zdravlja i sklada
- Wen - kultura, povijest i jezik Kine (više na: <http://www.taichipula.com/>)

RAZGOVOR S DR.SC. ZLATKOM MILIŠOM, PREDAVAČEM S ODJELA ZA PEDAGOGIJU SVEUČILIŠTA U ZADRU

Građanska hrabrost jedna je od najvećih boljki hrvatskog društva

U sklopu 14. Festivala kreativnih medija - Media Mediterranea, na pulskom Sveučilištu održano je predavanje Odgoj za medije i odgoj za kritično mišljenje uglednog predavača dr. sc. Zlatka Miliš, s Odjela za pedagogiju Sveučilišta u Zadru. Tim smo povodom razgovarali s profesorom te podrobnije saznali njegova stajališta o medijima i medijskom odgoju kod djece i odraslih, društvenim mrežama i visokoobrazovnom sustavu u Hrvatskoj.

Kako se oduprijeti medijskoj manipulaciji? Kada su u pitanju djeca, manju ih trebao naučiti kritičkom mišljenju?

- Važno je imati istraživanja koja pokazuju nekoliko dominantnih stvari. Prvo, treba obratiti pozornost na to koliko su djeca, da tako kažem, prikovana za tri ekrana, koje sadržaje oni najviše posjećuju te zašto se koriste društvena mreža zvana Internet. Drugo, na sveučilištima bi trebao postojati dovoljan broj kolegija iz područja stjecanja medijskih kompetencija. Paralelno s tim, treba krenuti s kampanjom koja bi osvijestila problem i koja bi navela ljude da sami uvide da je internet-sko zlostavljanje epidemija i da postoje načini kako se tomu oduprijeti. Mislim da je najvažnije da u resornom Ministarstvu znanosti i obrazovanja, odnosno Ministarstvu kulture, odnosno Ministarstvu socijalne politike i mladih shvate apel hrvatskih stručnjaka da s uvođenjem izbornog kolegija o medijskom odgoju treba krenuti što prije.

Kako to funkcionira u ostatku svijeta i postoji li uhodani model koji bi bilo moguće primijeniti u Hrvatskoj?

- U Francuskoj postoji 800 centara za mlade u kojima se medijske radionice često provo-

de. Uzeo bih primjer i Njemačke gdje postoje vrlo korisne medijske radionice za roditelje. Cijeli ovaj projekt ne možete raditi s djecom, a da paralelno ne radite s roditeljima. Istovremeno imate čitav niz stručnih savjetovanja u kojima nastavnici, ne samo da dobivaju upute kako se medijski opismeniti i kako vladati suvremenim tehnologijama, već dobivaju i znanstvene spoznaje o tome što djeca najviše posjećuju na internetskim portalima ili što najviše čitaju. Smatram da je to put koji bi Hrvatska trebala slijediti.

Građanska hrabrost je jedna od najvećih boljki i nedostataka hrvatskog društva. Ona je prepoznatljiva po "zviždačima", kroz neke rijetke kolumniste, ljude koji ne kritiziraju radi kritike, nego koji nude nove projekte i nove vizije.

Vaše mišljenje o društvenim mrežama, primjerice, o Facebooku? Je li to isključivo negativna pojava za mlade?

- Poznata je činjenica da Internet zovem anti društvenom mrežom i to ne zato da bih bio radikalan, nego zbog toga što imam činjenice. Primjerice, znanstveni podatci pokazali su da u Slavoniji i Baranji 7% djece ima Facebook profil koji su im roditelji otvorili. To su činjenice koje ne smijemo zaboraviti. Kod odraslih internet revolucija ima ulogu učenja i komuniciranja, dok je kod djece to potpuno obrnuto. U ovom trenutku mi dolazi misao Baracka Obame, koji se 2009. godine obratio naciji, prvenstveno roditeljima, uputivši im idući apel: "Molim vas da vodite računa što vaša djeca stavljaju na Facebook profile jer 42% poslodavaca kasnije, kad ta ista djeca postanu odrasli, koriste te iste podatke". Stvar je, doista, jako dramatična i zato je i Amerika svjesna tog problema. Mi još uvijek gledamo na Internet kao na sredstvo koje omogućava interkulturalnu komunikaciju, učenje na daljinu i sl. Da, to vrijedi za studen-

zam i sl., onda nastaje jedna potpuno druga priča. I ovaj moj simbolički projekt "10 dana bez ekrana", prvi u Europi, znanstveno je pokazao, temeljem izjava roditelja i djece, da su djeca, u tom razdoblju bez računala, mobitela i televizije, znatno kvalitetnije koristila slobodno vrijeme, više se međusobno družila i da su shvatila da si u slobodno vrijeme moraju sami organizirati aktivnosti.

Što mislite konkretno pod pojmom "građanska hrabrost"? Na koji način bi građani trebali biti hrabriji?

- Građanska hrabrost je jedna od najvećih boljki i nedostataka hrvatskog društva. Ona je prepoznatljiva po "zviždačima", kroz neke rijetke kolumniste, ljude koji ne kritiziraju radi kritike, nego koji nude nove projekte i nove vizije. Kad građanska hrabrost postane projekt života svakog tzv. malog čovjeka, da se njegov glas čuje i da se vidi njegov angažman kroz civilni sektor, a ne kroz ulicu, ne kroz kafiće i ne kroz nasilje, tada će se stvar zaokrenuti. Nama tada neće vladati korporatisti, neće vladati ideologija i politika, već će ljudi odlučivati s vizijom bez provizije, ljudi koji za sebe imaju svoje reference i tada će se ljudima vratiti toliko poljuljana vjera u institucije. Recimo, kad mlade pitate kome najviše vjeruju, meni kao znanstveniku vrlo je interesantan odgovor: "Vršnjacima i medijima". Medijima, dakle, neselektivno vjeruju. Mislim da će ta građanska hrabrost i u Hrvatskoj 2013. godine, nakon ovog jednog totalnog, moralnog posrnuća nacije, postati vjeter u leđa.

Noam Chomsky je u jednoj od svojih knjiga napisao da je masovna publika stado koje ne razmišlja. Mediji ljudima serviraju sadržaj, a oni to, bez razmišljanja i kritičkog mišljenja, samo upijaju. Slažete li se s time?

- Apsolutno. On ih je nazvao "stadam pasivnih promatrača" i to konvergira s jednim istraživanjem u Hrvatskoj koje pokazuje da je ljudima najvažniji uspjeh i slava, dok su im posljednje vrijednosti empatija i suosjećanje. Moramo, dakle, stvoriti upravo obrnuto - ljudi se moraju osjetiti subjektom događanja i ne biti izolirani. Mladu generaciju više ne smijemo zvati izgubljenom, izigranom generacijom, ona je danas "bumerang generacija". Moramo imati jedan prepoznatljiv aktivizam. Nakon što čovjek osjeti da ima mogućnosti izbora biti pasivno stado ili se angažirati kroz političke stranke, civilni sektor ili, pak, neki projekt, situacija će se promijeniti.

Na predavanju ste, također, spomenuli "Bolonski proces" kojeg ste nazvali lošim povratkom u srednju školu. Smatrate li se kritičarom takvog visokoobrazovnog sustava i smatrate li da je "Bolonja" umanjila kvalitetu studiranja i znanja, naspram starog sustava?

- Upravo obratno. Smatram da djeca moraju koristiti računala, ali na način da roditelji znaju temeljne funkcije računala, da nastavnici znaju barem onoliko koliko djeca znaju. Djeca su informatički pismena, ali nemaju selektivnan pristup. Objasniti ću vam jednim primjerom iz prakse. Došli smo na radiionice s djecom 5. i 6. razreda osnovne škole. Postavili smo im prvo pitanje: "Što mislite o Big Brotheru?". Djeca kažu: "Bljak, to je nešto strašno". Nastavljate pitanjem tko od njih ne gleda tu emisiju i niti jedna ručka nije podignuta. Onda idite dalje: "A recite mi, što se vama najviše sviđa u BB-u?". Masovni odgovor učenika i učenica je bio da mogu raditi što žele. I, zadnje pitanje: "A recite mi što biste najviše željeli vidjeti u BB-u?". "Željeli bismo vidjeti malo više seksa, ali eksplicitno", bio je njihov zaključak. Znači trebate im osvijestiti činjenice, poput ugovora s RTL produkcijom prema kojemu vlasnici te kuće i tog projekta postaju zapravo vlasnici stanara BB kuće. Kad im osvijestite koliki je broj njih imao teške posljedice nakon izlaska iz kuće, kad im objasnite zašto je to psihološki kanibali-

Napisala: Lorna Zimolo

RAZGOVOR S TAJANOM UJČIĆ, RAVNATELJICOM ISTARSKKE KULTURNE AGENCIJE

Bez lokalne zajednice i organizacija civilnog društva, ni jedan projekt ne može zaživjeti

Protikle godine u Puli se održao 3. Sabor kulture u Istri, a neki od njegovih zaključaka odnosili su se i na Istarsku kulturnu agenciju. Zaključeno je da će Istarska kulturna agencija (IKA) biti reaktivirana te da će postati koordinatorom međunarodne i intersektorske suradnje.

Više o IKA-i i njezinoj ulozi posrednika u kulturi i pružati pomoć ustanovama, udrugama i pojedincima koji se žele baviti kulturom, a također i razvijati kulturne potencijale koji dosad nisu bili prisutni u našoj županiji. Kad govorimo o posredovanju prema fondovima EU-a, IKA će biti otvorena za suradnju, ne samo s organizacijama civilnog društva, već i muzejima i kazalištima, odnosno svima onima koji se bave kulturom u užem ili širem smislu riječi.

Predstavite nam Istarsku kulturnu agenciju i planove za buduće djelovanje IKA-e?

- Istarska kulturna agencija formalno je osnovana 2001. godine, a mogli bismo reći da je deset godina bila u mirovanju. Upravo sada, kada se nalazimo na vratima Europske unije, pravo je vrijeme da se IKA aktivira, jer bi trebala olakšati pristup fondovima Europske unije. Nakon što se završe birokratske procedure vezane za početak rada, IKA će započeti s realizacijom svoje primarno-posredničke uloge u kulturi i pružati pomoć ustanovama, udrugama i pojedincima koji se žele baviti kulturom, a također i razvijati kulturne potencijale koji dosad nisu bili prisutni u našoj županiji. Kad govorimo o posredovanju prema fondovima EU-a, IKA će biti otvorena za suradnju, ne samo s organizacijama civilnog društva, već i muzejima i kazalištima, odnosno svima onima koji se bave kulturom u užem ili širem smislu riječi. IKA će uskoro početi osmišljavati svoju strategiju koja će nastati kroz komunikaciju sa svim zainteresiranim dionicima u kulturi. No, određeni su prioriteti već determinirani županijskim razvojnim i strateškim planovima, a odnose se na realizaciju velikih projekata za koje ćemo se pripremati u idućih godinu ili dvije. Prije svega trebamo pripremiti dobru dokumentaciju, a potom i pronaći partnere koji će omogućiti realizaciju projekata. Naime, smatram da je, bez obzira na zahtjevnost, najlakše prijaviti projekt, jer Istarska županija ima tim ljudi koji se može nositi s izazovima europske birokracije. Zahtjevnija će biti provedba, budući da kulturnjaka koji se bave upravljanjem projektima u kulturi, ima jako malo. Sukladno tome, najveći zadatak IKA-e bit će pronaći ljude koji su "rijetke zvierke", odnosno one koji žive kulturu i posjeduju stručna znanja iz neke od kulturnih djelatnosti, a ujedno s se žele baviti birokratskim i tehničkim poslovima kojih, prema pravilima EU fondova, ima i više nego dovoljno.

Na koji se način s IKA-om mogu povezati organizacije civilnog društva (OCD)?

Je li, prema Vašem mišljenju, moguć suživot kulture i turizma na takav način da se kultura, odnosno kulturna baština očuva, usprkos težnjama turizma za što većim profitom?

- Prije svega, tu je Kulturring u Puli. Riječ je o projektu koji je u osnovnim konturama iznesen na 1. Saboru kulture u Istri na Brijunima 2007. godine, a okvirno se sastoji od povezivanja svih ustanova u kulturi i ostalih djelatnosti u središtu Pule u jedinstveni itinerar. Potom je tu i tzv. Centar izvrsnosti kojega planiramo pokrenuti u manjem mjestu u središnjoj Istri. Trebao bi biti sličan Hiži od besid u Pazinu. Iako mi je radno ime i pomalo antipatično, ali mi trebao postati mjestom susretanja, boravka i raznih događaja svih koji se bave kulturom - od školske djece i

nastavnika, umjetnika svih grana umjetnosti i stručnjaka iz područja kulture poput konzervatora, restauratora, kustosa... Naravno, planiramo raditi i na drugim projektima, no za sada je prerano o tome govoriti.

Suraduje li IKA sa sličnim agencijama u Hrvatskoj ili EU-u?

- IKA je počela s radom u kolovozu ove godine i prva je kulturna agencija u Hrvatskoj. Sukladno tome, preostaje nam da znanja i vještine učimo od sličnih agencija izvan Hrvatske. Do sada smo održali jednodnevni seminar i radionicu o strateškom planiranju u kulturi za ustanove, udruge i pojedince u Istarskoj županiji i odazvalo se više od četrdeset sudionika. Ponajprije moramo znati što nas i naše korisnike interesira, da bismo mogli ostvarivati suradnju s drugim agencijama.

Za početak, do kraja ožujka 2013. godine trebao bi biti gotov dokument kojim će biti definiran IKA-in dugoročni i kratkoročni program rada. Istim će biti definirano i mjerenje uspješnosti rada Agencije. Budući da već postoji Istarska razvojna turistička agencija, naglasak će biti na onom dijelu kulture koji nije primarno okrenut turizmu, već zajednici, odnosno stvarateljima i konzumentima kulturnih sadržaja. Nastojat ćemo u tome povezivati tradiciju sa suvremenosti. Naglasak ćemo staviti na projekte vezane uz suvremenu kulturu koja proizlazi iz tradicije naše županije ili je kreiraju ljudi koji su vezani za našu županiju, a može biti relevantna u širem kontekstu. IKA bi se trebala baviti očuvanjem onog prošlog i istovremeno poticati ili olakšavati rad suvremenim stvarateljima neke buduće prošlosti. Cilj Agencije je da mnogima koji se bave kulturom, a rade značajne stvari, omogući vidljivost i prepoznatljivost njihovog rada u javnosti. I to ne samo stručnoj, već i široj javnosti.

Na koji se način s IKA-om mogu povezati organizacije civilnog društva (OCD)?

- Prije svega uključit ćemo ih u rad na dugoročnim i kratkoročnim programima rada. Treba vidjeti njihove želje i mogućnosti suradnje s ostalim OCD-ima i ustanovama, odnosno pojedincima u kulturi. Bez uključivanja lokalne zajednice i OCD-a, danas ni jedan projekt ne može zaživjeti. Zato je potrebno naći model kako ih uključiti u realizaciju i u velike projekte koji su zacrtani strateškim planovima u kulturi Istarske županije i kako iste oblikovati i prema njihovim potrebama. Potrebno je naći način kako OCD uključiti u projekte koje će voditi ustanove u kulturi, a koji zahtijevaju mnogo financijskih sredstava te veliki udio sufinanciranja. Zainteresirani OCD-i mogu nam se javiti na tajana.ujcic@ika-aci.hr.

Je li, prema Vašem mišljenju, moguć suživot kulture i turizma na takav način da se kultura, odnosno kulturna baština očuva, usprkos težnjama turizma za što većim profitom?

- Mi živimo u takvom prostoru suživota kulture i turizma već više desetljeća. Ne kažem da je taj suživot idealan i da su se kultura i turizam uvijek uvažavali i poštovali. Moglo bi se reći da su se više tolerirali. Potrebno je više dobromjerne komunikacije između kulture i turizma, više znanja jednih o drugima. Diljem svijeta postoje svakojaki primjeri, a mi moramo nastojati slijediti one dobre. Možda problemi u Hrvatskoj i Istri proizlaze iz toga što se previše misli o in-

vestitorima i turistima, a manje o ljudima koji su ovdje stalno. Isto tako, više značaja dajemo nekim budućim velikim projektima, a manje očuvanju i davanju novog smisla onome što već imamo.

Investitor koji je "pošten prema sebi" i želi da njegov projekt uspije, pošten je i prema zajednici u koju dolazi i prema njenoj kulturnoj baštini. Ako zajednica (pa i manji dio zajednice) ne prihvati njegov projekt ili ga gleda sa sumnjom, taj projekt nikada neće biti realiziran. Ispisat će se brojne stranke u novinama, bit će mnogo emisija na televiziji i slično. Za nešto što počne sukobom, postoji velika vjerojatnost da u sukobu i završi.

Mislim da u svakom pogledu nedostaje komunikacije na relaciji kultura-turizam i da se kulturnjaci o zabavnim manifestacijama i bitnim stvarima, kao što je zadiranje u životni prostor,

Tajana Ujčić

konzultiraju prekasno, a ponekad ni tada. Tako se događa da se kulturnjake često krivi za ono što od početka nije bilo dobro postavljeno. Oni se najteže mogu braniti. U svakom je društvu kultura jako osjetljiva. Isto tako i mi, kulturnjaci, zaboravljamo pitati turistički sektor što oni očekuju od nas. Možda se neki planovi rade za Istru, a da ti planeri tu nikada nisu ni bili. Ne vjerujem da netko radi planove za London ili Veneciju, a da tamo nije nikada bio.

Mi očekujemo, primjerice, od naših konzervatora da odobre nešto što ne bi odobrili ni njihov kolega u Londonu ili Veneciji. Zato jer, priznali mi to ili ne, pomalo provincijski, više cijenimo gotičku palaču u Veneciji, nego onu u Vodnjanu, industrijsku baštinu na dokovima u Londonu, no onu u Uljaniku. Znanje i komunikacija. Investitori bi na početku projekta trebali znati koga sve uključiti u osmišljavanje istog. Isto je logično da turisti žele vidjeti suvremenu kulturu, nematerijalnu baštinu i kulturnu baštinu mjesta u koje dolaze i da će, ukoliko je ona primjereno prezentirana, u Istru dolaziti još ljudi isključivo radi kulturnih sadržaja. No, kulturnu baštinu ne bismo trebali prezentirati na način da glumimo prošlost i stvaramo kulturne rezervate, već da posjetiteljima Istre omogućimo da s nama dijele dijelove našeg stvarnog života.

Ako kultura bude gledala na turizam kao na vojsku koja se sprema osvojiti njen teritorij, a turizam na kulturu kao na sluškinju; ako se investitori budu ponašali kao vojska, a mi kao sluškinje, neće biti sreće.

Indikativno je to što nitko nije dovoljno hrabar

(ili je dovoljno mudar) da pokuša organizirati neku manifestaciju izvan udarnih ljetnih mjeseci. Ni turistički djelatnici, ni kulturnjaci. Pa ne bih baš bila sigurna u ocjeni tko se tu na koga "šlepa", kada se svi zajedno i dalje "šlepamo" na more i sunce.

Kultura bi primarno trebala postojati zbog ljudi koji ovdje žive 12 mjeseci u godini, pa će kulturni projekti koji će zadovoljiti lokalno stanovništvo, sigurno biti zanimljivi i posjetiteljima iz inozemstva.

Kakvo je Vaše viđenje područja Katarine i Monumenta u budućnosti i treba li se Pula ponositi što ima i ova kulturna dobra?

- Mislim da svi zainteresirani trebaju 'bez fige u džepu' sjesti za stol i vidjeti što se na tom području treba štiti, a što ne. Svakako bi Katarina i Monumenti trebali postati i ostati otvoreni za građane, jer bi mi svi, prije svega, trebali raditi u interesu građana, a tek onda u interesu investitora.

Kada ljudi u Puli budu biti zadovoljni i posjetitelji koji će dolaziti u Pulu bit će zadovoljni. Ovakvi kakvi su sada Katarina i Monumenti ne koriste nikome.

Ne vjerujem da danas više postoje turisti koji će otići u hotel ili muzej u nekom gradu, a da ne sjednu na kavu u tom gradu i promatraju ljude koje prolaze gradom. Zato mislim da na Katarini i Monumentima trebaju biti sadržaji koji su javni i oni koji su turistički. Vjerujem da ni jedan turist danas više ne želi doći negdje gdje će biti ograđen i izoliran od lokalnih ljudi, jer se nitko od nas ne osjeća udobno kada je zatvoren u okviru turističkog naselja.

Smatrate li da je li točno da ova zona kao kulturno dobro koči investicije i daljnji razvoj Pule?

- Kod nas je možda problem što inzistiramo na modelima koji su napušteni u dijelovima svijeta koji nam mogu poslužiti za uzor. Moramo razumjeti da nešto može biti staro, a istovremeno novo. Problem, odnosno izazov Pule, ovisno o tome kako na to gledamo, jest povijesno determiniran i seže kojih 150 godina unatrag. Da nije bilo Uljanika, austrijske/talijanske/jugoslavenske ratne mornarice, naš grad ne bi bio ovakav kakav danas jest. Ne može Pula biti nešto što nije.

Austrija je, spletom okolnosti, od malog polunapušenog ribarskog mjesta s fascinantnim antičkim ostacima odlučila napraviti svoju glavnu ratnu luku, a potom se, u kratkom vremenu u Pulu naselilo mnoštvo ljudi te je broj stanovnika naglo porastao, za više od 40 tisuća. Danas se još uvijek osjećaju posljedice tog naglog naseljavanja. Tada su nastali potpuno novi građanski, vojni, radnički i ostali društveni slojevi, svaki sa svojim potrebama. Godine 1918. u Pulu su došli novi upravljači i otišli uglavnom oni koji su Pulu napravili Pulom kavu je mi danas poznajemo. Slično se dogodilo 1945., a zatim i 1991. Tko će se onda ponositi pulskom kulturom i industrijskom baštinom i doživljavati je kao svoju?

Upravo stoga moramo raditi s mladim generacijama da shvate da nije samo Arena ili amfora kulturna baština, već da su to i Uljanik i uređaj za zakivanje oplata na brodu. Ima li Pula značajniju nematerijalnu kulturu od porinuća broda otvoreno za javnost?

Napisala: Dunja Mickov

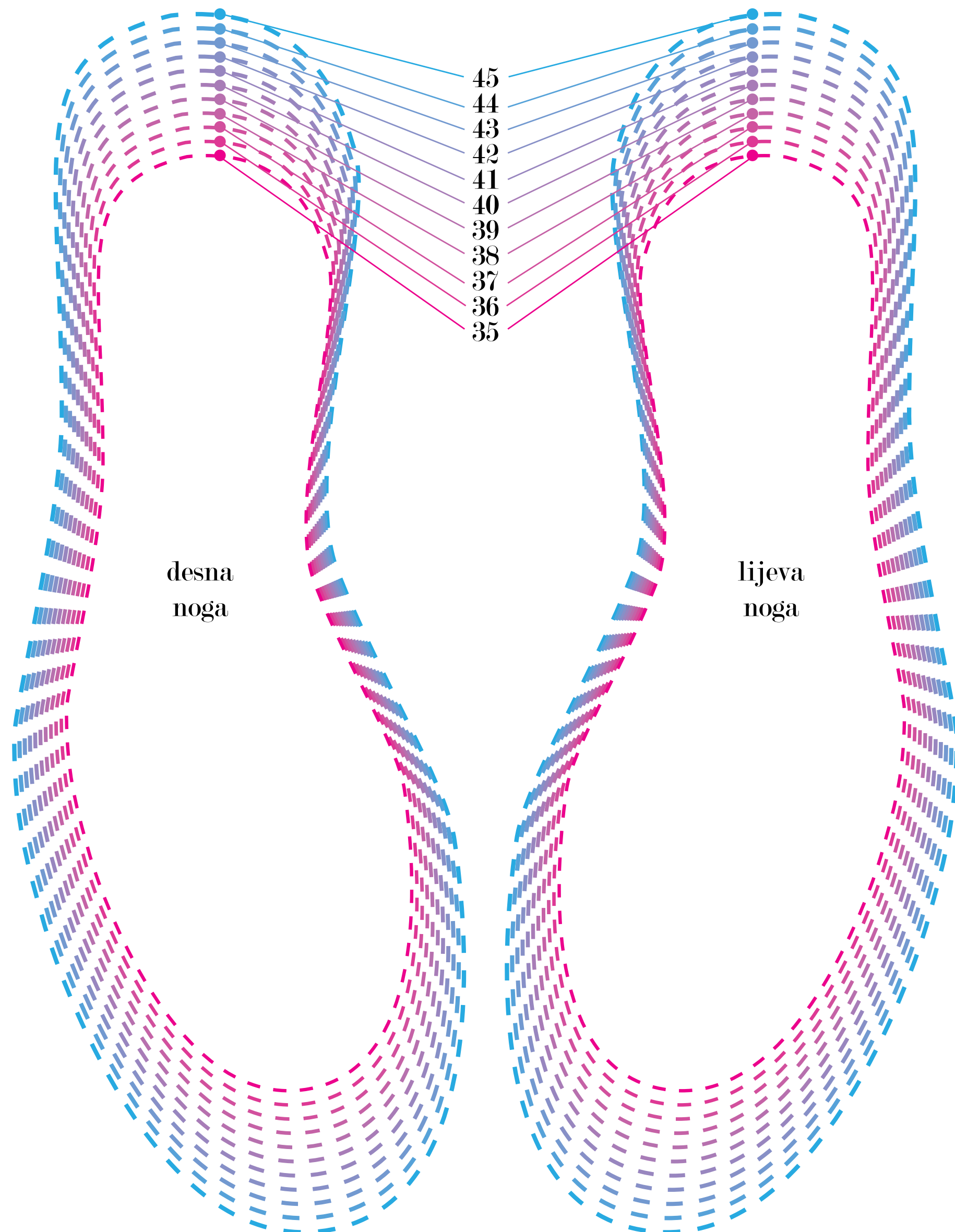

prstohvat za ljevake

Sluzbeni podlozjak za slučaj potrebe spontanog oslanjanja noge na zid Dnevnog boravka

prstohvat za desnjake

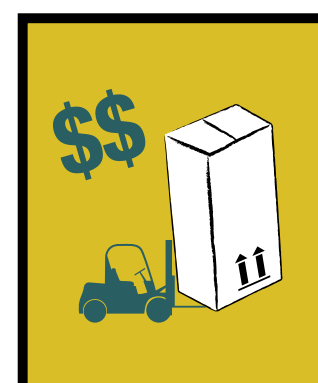
UPUTE ZA KORIŠTENJE:

Izrežite ovu stranicu po isprekidanoj liniji (označena simbolom: ✂) • prihvatite papir na mjestu označenom oznakom te ga oslonite na zid • podignite nogu i stopalo oslonite na oznaku za pripadajuću stranu u područje za odgovarajuću veličinu stopala • UGODAN BORAVAK u Dnevnom boravku.

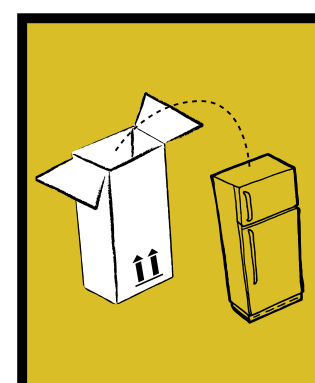
Veznik daruje

Kriza pogađa. Situacija je teška. Hoćemo li si moći priuštiti božićnu jelku? Nemajte brige, Veznik ima rješenje za sve probleme! Ne, nećemo vam pokloniti božićnu jelku, poklonit ćemo vam nešto još bolje:

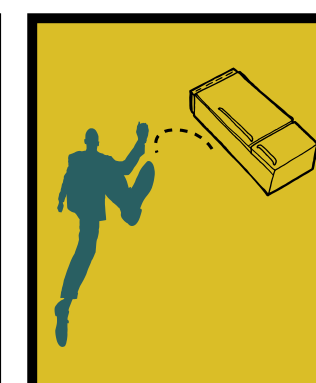
KREATIVNOST!

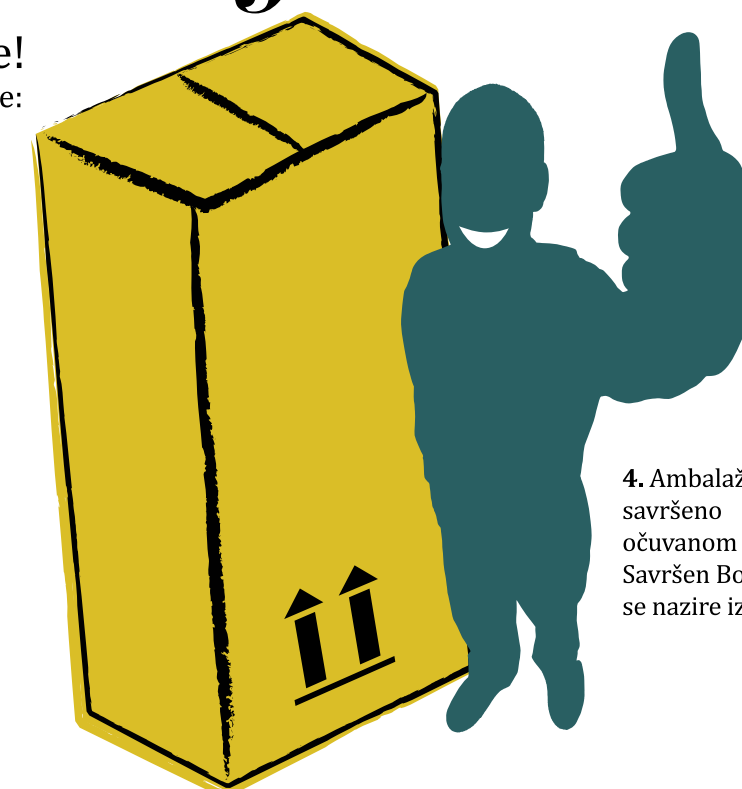
1. korak je iznimno jednostavan. Kupite jedan novi frižider.

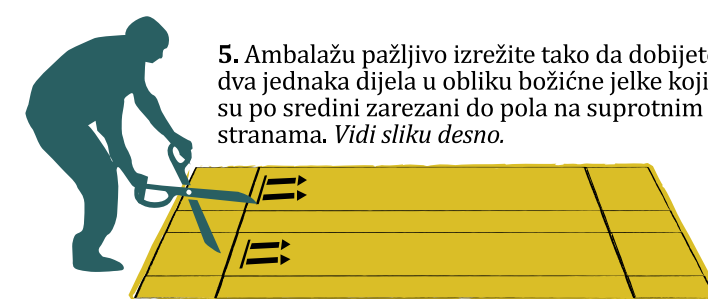
2. Izvadite frižider iz ambalaže, pritom vodeći brigu da ne oštetite ambalažu.

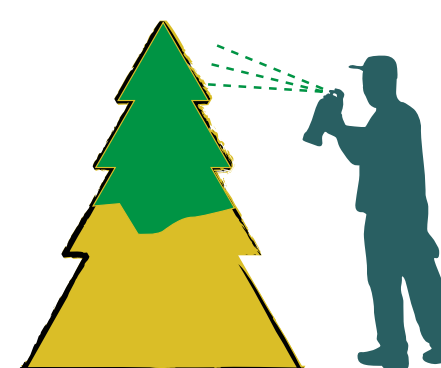
3. Frižider bacite, a ambalažu sačuvajte. (Alternativna rješenje je da frižider poklonite nekome. Ali gdje je tu zabava?)

4. Ambalaža je u savršeno očuvanom stanju! Savršeni Božić već se nazire iza ugla.

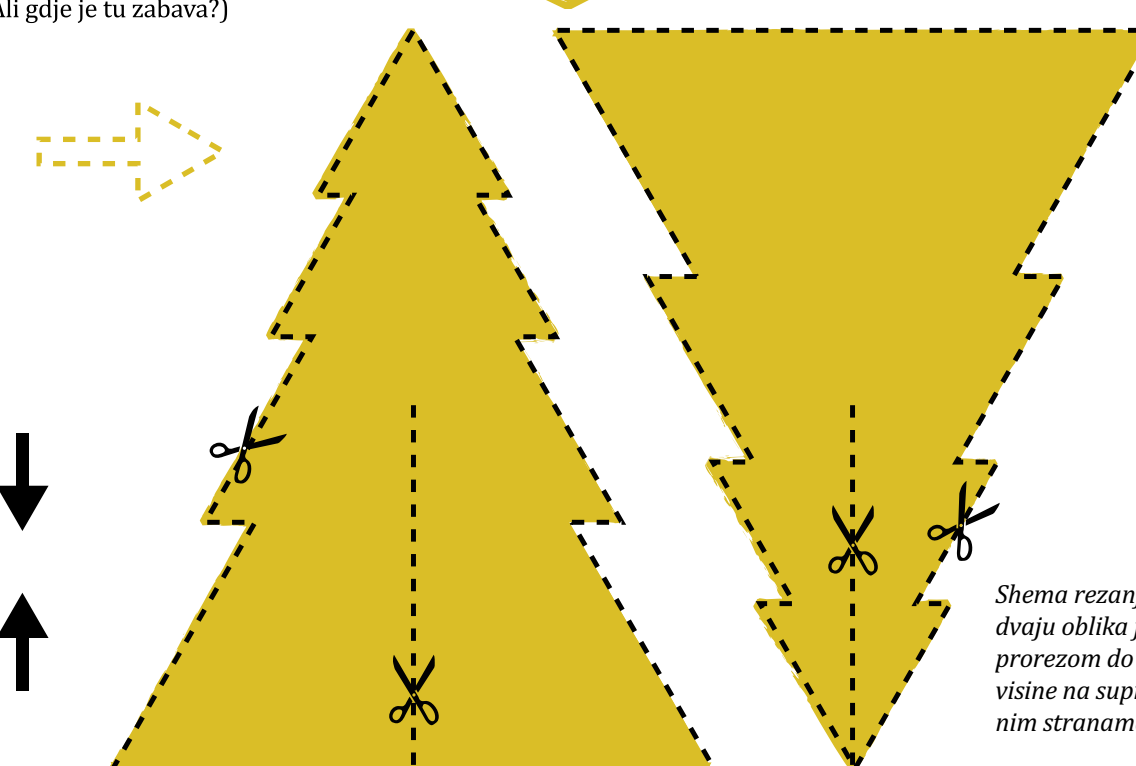
5. Ambalažu pažljivo izrežite tako da dobijete dva jednaka dijela u obliku božićne jelke koji su po sredini zarezani do pola na suprotnim stranama. Vidi sliku desno.

6. Zamolite vašeg prijatelja writera (svatko kome je stalo do sebe ima prijatelja writera*) da vam oboja segmente bor a u zeleno. *writer = crtač umjetničkih grafiti

7. Umetnite dva segmenta jedan u drugoga pomoću urezanih utora (kao što je prikazano na slici)

Shema rezanja dvaju oblika jelke s prorezom do pola visine na suprotnim stranama

8. BOR JE GOTOV!

Obogatite ga kuglicama i božićnim nakitom, darovima i uživajte u vašem najkreativnijem Božiću u životu!

ALI TO NIJE SVE! Da vaš bor dobije pravi dojam, okižite ga jedinstvenim kuglicama za Bor koje vam daruje redakcija Veznika!

Jednostavno izrežite dva oblika kuglice prema ucrtanim linijama, jedan takav oblik izrežite na ostacima ambalaže koju ste koristili za izradu bora. Naljepite izrezane kuglice na kartonsku podlogu. I sada će vaš bor dobiti svrhu i smisao.

RAZGOVOR S HELENOM MITROVIĆ, V.D. VODITELJICOM PULSKE SLUŽBE ZA PREVENCIJU I IZVANBOLNIČKO LIJEČENJE BOLESTI OVISNOSTI I ZAŠTITU MENTALNOG ZDRAVLJA ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO, POVODOM MJESECA BORBE PROTIV OVISNOSTI

Droga, alkohol i Internet - gorući problemi među mladima!

Mjesec borbe protiv ovisnosti je manifestacija koja se u Hrvatskoj svake godine održava u razdoblju od 15. studenog do 15. prosinca. Na taj se način cjelokupna javnost nastoji upozoriti na problem zlouporabe svih oblika sredstava ovisnosti, kao i potaknuti na aktivnu borbu protiv ovog ozbiljnog problema današnjice, navedeno je na stranicama Vladinog Ureda za suzbijanje zlouporabe droga. O prevenciji ovisnosti, problemima mladih te ovoj važnoj manifestaciji razgovarali smo s Helenom Mitrović, v.d. voditeljicom pulske Službe za prevenciju i izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo.

Molim vas da nam ukratko predstavite Službu za prevenciju i izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo.

Služba za prevenciju i izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo započela je s radom u veljači 1996. godine pod imenom Centar za prevenciju i vanbolničko liječenje ovisnosti. Centar je pokrenula dr. Katarina Mešin, radeći sa svega nekoliko djelatnika zaposlenih pri Gradu Puli te volonterima - roditeljima i liječenicima ovisnicima. Prije otprilike osam godina Centar je pripao Zavodu za javno zdravstvo te se od tada zove

Služba za prevenciju i izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo.

Kod nas je, od početka rada Centra, registrirano više od 2.500 korisnika, što uključuje oko 1.500 heroinskih ovisnika s kojima se dosad najviše radilo te se još uvijek radi, jer je na našim prostorima u prošlosti buknuła 'epidemija' ovisnosti o heroinu.

Protekle godine dobili smo i novu aktivnost - zaštitu mentalnog zdravlja u okviru koje smo se ponajviše usmjerili na mentalno zdravlje djece. Suradujemo sa školama i liječnicima školske medicine koji prepoznaju taj problem kod učenika, a potom ih upućuju kod nas, ako procijene da za to postoji potreba. Kada govorimo o mentalnom zdravlju, problem može biti hiperaktivnost, depresivnost, može biti riječ o problemima emocionalne prirode ili, pak, obiteljskim problemima. Naravno, svi odrasli ljudi koji imaju probleme mentalnog zdravlja mogu nam se obratiti za pomoć.

Na zaštitu mentalnog zdravlja usmjerili smo se upravo stoga što se mladi ljudi i djeca koji imaju problema loše osjećaju te su mnogo podložniji razvijanju problema ovisnosti. Naime, loše osjećanje često sami počnu 'liječiti', ali na loš način, odnosno uzimanjem droga.

Koliko od ukupnog broja ovisnika registriranih pri vašoj Službi spada na djecu i mlade?

Najviše radimo s mladima. Djeca su nam počela dolaziti tek u posljednje vrijeme. Nažalost, jako je velik odaziv, dok među našim korisnicima ima i zrelih ljudi. Najviše korisnika Službe su srednjoškolski, adolescenti i mladi u ranim 20-ima. Konkretno, statistike iz protekle godine pokazuju da su, od ukupnog broja heroinskih ovisnika, 20-25 posto bili mladi u dobi od 15 do 29 godina. Također, od svih korisnika koji su došli tijekom 2011. godine zbog problema s konzumacijom marihuane, 61,9 posto pripada dobnoj kategoriji od 15 do 19 godina.

Kojim sve aktivnostima, odnosno uslugama Služba pomaže mladima, ali i starijima koji se bore protiv ovisnosti?

- U našoj Službi imamo jednog psihijatra na puno radno vrijeme te dva psihijatra koji rade honorarno. Tu su i liječnica opće prakse, sociolog, tri psihologa, medicinske sestre i epidemiolog. Multidisciplinarno pristupamo problemu ovisnosti.

Ako je riječ o heroinskoj ovisnosti u Službi se može otići kod liječnika opće prakse te dobiti odgovarajuću supstitucijsku terapiju. Može se napraviti i test kapilarne krvi na hepatitis B i C, sifilis te HIV.

Ukoliko postoje problemi s područja socijalne zaštite, ostvarivanja prava i socijalne skrbi te zdravstvenog osiguranja, s našom sociologom se može, u suradnji s Centrom za socijalnu skrb, posredovati i pomoći u ostvarivanju prava naših korisnika. Tako se svi koji nisu zdravstveno osigurani mogu zdravstveno osigurati uz pomoć naše Službe. Ukoliko je potreban i kakav oblik materijalne pomoći, osim s Centrom za socijalnu skrb, suradujemo i s Crvenim križem.

Također, ovisnike uključujemo u psiho-socijalni tretman, što znači da jednom tjedno mogu dolaziti na razgovore, savjetovanja i psihoterapiju kod psihologa ili psihijatra. Nakon tjednog tretmana, radimo i test urina da bismo utvrdili je li tjedan bio uspješan ili nije, a u proces liječenja, kad god je to moguće, uključujemo i obitelji, pa tako i članovi obitelji dolaze kod nas na savjetovanje. Osim individualnog, provodimo i obiteljsko savjetovanje ili psihoterapiju, a radimo i partnerska savjetovanja, ukoliko je ovisnost u krizu dovela partnerski odnos.

Naša psihijatrica vodi i psihoterapijsku grupu za roditelje ovisnika u okviru koje roditelji pružaju podršku jedni drugima i izmjenjuju iskustva. Dakle, riječ je o jako teškom problemu koji se, jednom kada nastane, liječi tijekom dugog niza godina te obitelj tijekom procesa liječenja često strada. Obiteljima ovisnika teško je izdržati ovaj proces, pa je stoga bitno pružiti podršku roditeljima i potaknuti ih da ustraju, ostanu jaki te se nauče oduprijeti manipulacijama kojima su ovisnici često skloni. Prema našim saznanjima, ova je grupa za roditelje ovisnika jako korisna.

Radimo i preventivne programe, a to se uglavnom odnosi na predavanja koje naš psiholog provodi po osnovnim i srednjim školama. U okviru predavanja koje je namijenjeno roditeljima, a zove se 'Obitelj i prevencija ovisnosti', roditelje se uči o tome koji sve oblici droga postoje i kako one djeluju. Osim toga, roditelje učimo i odgojnim metodama te kako da razlikuju uobičajene probleme u adolescenciji od onih koji bi mogli upućivati na ovisnost. Naravno, roditelje pozivamo da nam se obrate, ukoliko njihova djeca imaju problem ovisnosti. Na temu ovisnosti organiziramo i predavanja za djelatnike škola te ih učimo kako prepoznati problem ovisnosti i kako se postaviti, ukoliko taj problem postoji kod njihovih učenika. Imamo i još jedno predavanje koje se tiče mentalnog zdravlja, također za djelatnike škola.

Radimo i s učenicima te za njih povremeno organiziramo tribine. Tribinu započinjemo kratkim uvodom, a potom učenici postavljaju pitanja na koja odgovaramo te na taj način razgovaramo i raspravljamo o onome

što učenike stvarno zanima. Posljednja takva tribina održana je 13. prosinca 2012. godine u Gradskoj knjižnici s učenicima pulske Gimnazije, Strukovne i Industrijsko-obrtničke škole. Ove tribine organiziramo u suradnji sa školama, pa tribinama prethode fokus grupe na kojima učenici razmišljaju o problemu ovisnosti i pitanjima koja nam žele postaviti te se unaprijed pripreme za tribinu. Kada dođu na tribinu, postavljaju već pripremljena pitanja temeljem kojih se razvijaju nova, odnosno diskusija.

Kakve su reakcije učenika na tribine ove vrste?

- Mislim da su tribine vrlo uspješne i da su učenicima vrlo interesantne. Na svim dosadašnjim tribinama učenici su uvijek bili jako aktivni i često smo morali i prekidati diskusije jer su trajale jako, jako dugo. Radimo i u suradnji s policijom, a često i s Obiteljskim centrom, pa učenici informacije na tribini ne dobivaju samo od nas, nego saznaju više i o zakonima, kršenju zakona, o sankcijama za one koji budu uhvaćeni s drogom i slično.

Ima li u Istri još Službi poput vaše?

- Osim naše Službe, koja je jedina takve vrste u okviru Zavoda za javno zdravstvo na području Istarske županije, postoji i jedna ambulanta u Poreču koja se bavi problemom ovisnosti, a tu su i udruge na području Pule te, ako se ne varam, postoji i jedna komuna na području Istre. No, kao služba, tu smo samo mi, a trebali bismo 'pokrivati' cijelu Istru, što nije moguće, jer nas nema dovoljno obzirom broj ljudi koji nas kontaktiraju.

Programe prevencije sigurno bi trebalo još ojačati, unatoč tome što se prevencijom svakako ne bavimo samo mi. Tu su i škole i ostale institucije, ali mislim da je problem što naše aktivnosti nisu usustavljene. Svaka institucija za sebe mnogo radi, ali ne stižemo se povezati, saznati tko je što točno napravio ili na koji način. Mislim da ovdje ima prostora za poboljšanja te da će se ona s vremenom i dogoditi.

Mediji često, možda u potrazi za senzacijama ili nekom vijesti, mladima odašilju lošu poruku. Često ističu događaje poput toga da se pojedina zvijezda, primjerice, predozirala.

U tijeku je Mjesec borbe protiv ovisnosti. Na koji je način vaš centar uključen u Mjesec borbe protiv ovisnosti?

- Smatram da se protiv ovisnosti trebamo boriti tijekom cijele godine, a Mjesec borbe protiv ovisnosti služi samo isticanju problema ovisnosti, odnosno podizanju svijesti društva i javnosti o ovom problemu.

Ono što radimo tijekom ovog Mjeseca svake godine je povezivanje s ostalim institucijama koje se bave problemom ovisnosti - Policijom upravom Istarskom, udrugama, Obiteljskim centrom, Crvenim križem i ostalima, što rezultira zajedničkim organizacijama raznih akcija.

Početkom ovogodišnjeg Mjeseca borbe protiv ovisnosti, 15. studenog, imali smo štandove

na Trgu Portarata, a dijelili smo i edukativne letke. Radio Pula bio je medijski pokrovitelj, pa smo imali i emisiju koja je direktno prenosila što se u okviru Mjeseca događa na Portaratu. Odaziv građana bio je izvrstan. Potom, u okviru Mjeseca borbe protiv ovisnosti u Gradskoj knjižnici organizirali smo i spomenutu tribinu s učenicima. S Obiteljskim centrom trebali smo otići i na godišnju skupštinu klubova liječenih alkoholičara u Pazin, što je odgođeno zbog snijega.

Tijekom ovog mjeseca prisustvovali smo i skupu u organizaciji Udruge Institut pod nazivom 'Jedan dan zajedno', gdje su sudjelovali svi stručnjaci koji se bave problemom ovisnosti, a ovogodišnja je tema kockanje. Bilo je održano predavanje stručnjaka iz iz Rijeke na temu kockanja, što je vrlo korisno jer je kockanje ozbiljan društveni problem i kod mladih, a njime se još uvijek sustavno ne bavimo onako kako bismo trebali. Bolje rečeno, ovim se važnim problemom tek počinjemo baviti.

Na svim dosadašnjim tribinama učenici su uvijek bili jako aktivni, rekla je v.d. voditeljica pulske Službe za prevenciju i izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja, Helena Mitrović.

S kojim još ovisnostima mladi imaju problema?

- Osim ovisnosti o drogama, tu je i problem alkoholizma koji je kod mladih u Hrvatskoj jako izražen. Na brojnim skupovima dosad istaknuto je da se broj ovisnika o alkoholu zreljelo opada, dok među mladima raste. Prema podacima, prelazimo europski prosjek. Kod nas je problem alkoholizma u mladih izraženiji nego u ostalim zemljama EU-u.

U novije vrijeme susrećemo se i s djecom koja mnogo vremena provode za računalima, igricama i slično, što je također novi oblik ovisnosti s kojim se moramo sustavno početi baviti, a nije ni tako rijedak, kao što možda mislimo. U doba novih tehnologija djeci i mladima mnogo je toga lako dostupno, a čim je nešto lako dostupno, odmah je potrebno i mnogo manje problema da bi netko postao ovisan. Naravno, osim same dostupnosti, tu su i ostali faktori. Katkad roditelji rade po čitave dane

i ne stižu se baviti djecom koliko bi trebali, pa su obiteljske vrijednosti pomalo izgubljene. Djeca su prepuštena sama sebi, pa neka od njih razvijaju i razne oblike ovisnosti. Obitelj je zapravo najveći zaštitni faktor od svih problema koji bi mogli nastati - sve počinje u obitelji.

Djeluju li u okviru Službe mladi volonteri?

- Razmišljali smo i o tome, ali riječ je o vrlo osjetljivom području te za sada nismo još ništa organizirali. Vjerujemo da bi se mladi mogli uključiti i to upravo u području prevencije, jer najradije primaju poruku upravo od svojih vršnjaka.

U škole se uvodi zdravstveni odgoj, a jedan od njegovih modula uključuje i prevenciju ovisnosti. O čemu je ovdje zapravo riječ? Je li uvođenje ovakvog zdravstvenog odgoja u škole, prema vašem mišljenju, nešto pozitivno?

Djeca su prepuštena sama sebi, pa neka od njih razvijaju i razne oblike ovisnosti. Obitelj je zapravo najveći zaštitni faktor od svih problema koji bi mogli nastati - sve počinje u obitelji.

Koje je vaše mišljenje o idolima mladih koji su ovisnici? Smatrate li da mediji mladima dajući pozornosti takvim osobama, odašilju pogrešne poruke?

- Da, mediji često, možda u potrazi za senzacijama ili nekom vijesti, mladima odašilju lošu poruku. Često ističu događaje poput toga da se pojedina zvijezda, primjerice, predozirala. Ukoliko se previše pozornosti poklanja

sto ne znaju kako bi se ponašali, jer nisu još izgrađeni kao osobe te sami sebi tek trebaju odgovoriti na brojna pitanja, pa su i podložniji utjecaju ovakvih medijskih poruka.

Mediji bi trebali isticati i davati pažnju onima koji su uspješni i koji su učinili pozitivne stvari za društvo. Mislim da bi se trebali orijentirati na pozitivne sadržaje, a ne samo na neke tragedije ili 'crnjake' te takvim vijestima davati 'svijetlo privlačnosti'.

Treba li, prema vašem mišljenju, dekriminalizirati lake zločin u Hrvatskoj i slažete li se novim zakonom prema kojemu će se posjedovanje droga za osobnu uporabu ubuduće sankcionirati prekršajno, a ne više kazneno?

- Ovdje nije riječ o dekriminalizaciji, jer to bi značilo da osoba uhvaćena s količinom droge za osobnu uporabu ne bi imala nikakvih posljedica. Ovdje je samo riječ o promjeni Kaznenog zakona prema kojem osoba koju je policija uhvatila s drogom neće više biti kazneno gonjena i neće više morati odslužiti zatvorsku kaznu, nego će se na tu osobu primijeniti neki drugi oblici sankcija.

Mislim da, ukoliko se kod mladih pojavi problem ovisnosti, nije dobro ne reagirati, iako sigurno većina mladih neće razviti teži problem. Ipak, dio mladih će razviti ovisnost, što znači da neće, primjerice, odlaziti redovno u školu, odnosno razviti sve svoje potencijale, a što sigurno nije dobro.

Kada je riječ o mladim osobama i problemima s drogom, vjerujemo da je potrebno inzistirati na tretmanima mjera obveznih liječenja, upućivanju mladih na savjetovanje i liječenje da bi se problem s drogom pokušao riješiti. Ovo je svakako bolje od toga da mlada osoba završi u zatvoru, jer to nije primjerena kazna za mlade ljude. Drugim riječima, mislim da se mnogo više toga treba pokušati učiniti prije no što mlada osoba završi u zatvoru.

Također smatram da nije dobro što se problem ovisnosti o drogama mladih jednostavno odmah ne rješava. Mladima je potrebno odaslati ispravnu poruku, educirati ih i slično. Tako se i putem Kaznenog zakona mladi upućuju na to da budu oprezni, da je uporaba droga ponašanje štetno za zdravlje mladih. Zato mislim da treba reagirati, ali na adekvatan način - putem tretmana, liječenja, podrške i na slične načine. Iako, smatram da i prema dosadašnjem Zakonu nisu kratkoročni konzumenti završavali u zatvoru, već su to mahom bili dileri, što i podržavam. Dakle, i policajci i suci uzimaju u obzir težinu počinjenog djela te u zatvor ne šalju bilo koga.

Koliko je meni poznato, eventualne izmjene postojećeg Kaznenog zakona potrebno je još bolje definirati te smatram da u planiranim izmjenama za sada postoje neki propusti. Tako se navodi da će se određena količina droge za vlastitu uporabu sankcionirati samo prekršajno, a ne kazneno, ali nije još definirana ta količina. Smatram da ovu količinu svakako treba definirati, jer će biti problema u primjeni zakona. Primjerice, ostane li količina za osobnu uporabu nedefinirana, dobar odvjetnik mogao bi i neku veću količinu droge, koja je zapravo bila namijenjena za prodaju, 'progurati' pod osobnu uporabu, čime bi se osoba koja čini loše mladima i društvu općenito, mogla bi 'provući' bez kazne.

Napisala: Dunja Mickov

Služba za prevenciju i izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo
Adresa: Sv. Mihovila 2, Pula
Tel: 217-501
Radno vrijeme: pon, sri, čet - od 12 do 20 h; uto, pet - od 7 do 15 h

PREDSTAVLJAMO KLUBOVE KRAV MAGA I VALE TUDO

“Opasni” dečki i cure iz Rojca

Ekskluzivno za čitatelje Veznika donosimo reportažu o prvom i jedinom istarskom Krav Maga klubu, mjestu na kojem polaznici savladavaju izraelsku vještinu samoobrane te se istovremeno izgrađuju mentalno, duhovno i tjelesno. Od Kluba borilačkih vještina Krav Maga i razzemlja Društvenog centra Rojc odlazimo i do epicentra brazilskog Jiu Jitsua, Kluba Vale Tudo u kojem nekadašnji Pride borac, Mike Benčić katkad trenira, i ne samo uobičajene polaznike, već i one s malo više iskustva, poput Mirka Filipovića. Krav Maga i/ili brazilski Jiu Jitsu? Doznajte više o svakoj od ovih vještina i provjerite je li barem jedna od njih upravo ono o čemu ste oduvijek sanjali!

Samoobrana bez ograničenja - Krav Maga

Klub borilačkih vještina Krav Maga osnovan je 2009. godine, a u posljednje dvije svoje 'mjesto pod Suncem' pronašao je unutar Društvenog centra Rojc u prostoru u kojem se također trenira i Jeet Kune Do.

- Krav Maga je izraelska samoobrambena borilačka vještina. Drugačija je od ostalih borilačkih vještina, jer je to klasična samoobrana, što znači da nema pravila ili ograničenja. U Krav Magi je sve dozvoljeno - objasnio nam je odmah na početku razgovora ovlašten instruktorka Krav Mage, Predrag Burić. - Krav Maga ne bira sredstva. Nalaže nam da udarimo, ogrebemo, ugrizemo, iščupamo, počupamo, odnosno učinimo bilo što što je potrebno kako bismo očuvali živu glavu, rekao nam je Burić, nastavivši da ljudi često imaju predrasude, misleći da je Krav Maga krvoločna i divljačka vještina, međutim, u dvorani se sve radi prema planu i programu. Tako se ni početnici ne moraju bojati za svoju sigurnost, jer su prepušteni stručnosti iskusnih instruktora koji, prije svega, mare za dobrobit svakog od polaznika.

Treningom do samopouzdanja

- Mi smo za to da se ljudi izgrađuju mentalno. Radimo na njihovom podizanju samopouzdanja da bi, kada su sami, mogli hodati ulicom uzdignute glave, a ne uplašeni. Osobito to vrijedi za cure i žene, otkrio nam je Burić i dodao da se jedini istarski Krav Maga klub ponosno diči i sa svojom ženskom grupom. - Ženska grupa radi Krav Maga Fitness koji, kako naziv kaže, ima elemente fitnessa, ali i mnogo elemenata Krav Mage. Trenutno imamo 13 cura. Najmlađa djevojka ima 18 godina, dok je najstarija gospođa od 54 godine koja nas sve ostavlja bez teksta. Radi, trudi se i apsolutno je disciplinirana, rekao nam je Burić koji smatra da je Krav Maga u njihovom klubu prilagođena svim uzrastima i svakoj dobi. Jedino postojeće ograničenje odnosi se na maloljetnike koji Krav Magu mogu trenirati samo uz pristanak roditelja.

- Baš zato što se sredstva u Krav Magi ne biraju, može doći do neželjenih posljedica, primjerice, ozljeda. Budući da punoljetne osobe samostalno odgovaraju za svoje ozljede, maloljetnicima je potreban pristanak roditelja. Mi svakako imamo i nekoliko dečki od 15, 16 godina, no oni su tu uz dozvolu roditelja s kojima smo, kao i s dečkima, prethodno obavili razgovor. Ipak, na treningu vladaju gotovo laboratorijski uvjeti, kontroliramo udarce,

koliko je god to moguće, ispričavao nam je Burić te istaknuo da Krav Maga nije sport u kojem postoje ograničenja vrste ili mjesta udaraca. U Krav Magi tih granica nema jer ona preslikava karakteristične životne situacije s ulice u dvoranu, odnosno na trening. Prema riječima našeg sugovornika, trening u Klubu borilačkih vještina Krav Maga traje od 60 do 90 minuta i trenutno ga pohađa oko 49 aktivnih članova.

- Koliko će trening trajati ovisi o tome radi li se intenzivno ili manje intenzivno, a prilikom treninga svaka grupa prati svoj program. Trening početničke grupe tako uključuje zagrijavanje i istezanje te osnovne tehnike, poput prijetnji nožem, pištoljem, napada nožem ili palicom i obrane od gušenja, rekao nam je Burić koji stoga vjeruje da je Krav Maga vrlo bliska stvarnosti u kojoj živimo. U trening je uvijek uključen i kondicijski dio, dok napredna grupa u svom radu koristi više opreme poput rukavica i vreća za boks.

- U naprednijoj grupi ima puno više boksa i sparringa, jer su dečki već ponešto naučili te su sposobni ići jedan na drugoga, udariti se, ali i pritom paziti, objasnio nam je Burić koji je oduševljen napretkom polaznika naprednije grupe.

- Ne možeš vjerovati da je to ista osoba od prije godinu dana, ispričao nam je Burić koji smatra da se konkretni pozitivni psihološki i fizički rezultati kod polaznika Krav Mage vide već nakon godine dana, dok prve naznake usvojenog znanja redovni polaznici mogu očekivati i nakon šest do osam mjeseci. Naravno, sve ovisi o njihovoj predanosti. Krav Maga svakako se može trenirati i samo radi rekreacije.

Zagovaramo nenasilje

Dobro je znati i da su pulski opasni dečki i cure apsolutno protiv nasilja izvan treninga, odnosno na ulici.

- Dapače, zagovaramo da oni koji imaju problema s agresijom radije dođu na trening. Bolje je da ovdje izraze svoj bijes i agresiju, jer to ovdje možemo kontrolirati i usmjeriti, poručio je Burić, čija je želja da u skoroj budućnosti suradnja Kluba i Sigurne kuće Istra postane još čvršća. Klub, naime, u posljednje vrijeme podržava akciju sigurne kuće Istra, Stop nasilju nad ženama. Uskoro će biti odštampane i majice s logotipom Sigurne kuće koje će članovi Krav Maga klubna nositi na prezentacijama i akcijama da bi poticali komunikaciju o temi

nasilja te sudjelovali u prevenciji, a ne samo u zacjeljivanju rana, nakon što se nasilje već dogodilo.

- Općenito zagovaramo nenasilje. Jedan korak prema tome je i da svatko trenira te da izgradi sebe, kako mentalno, tako i fizički. Čovjek se puno bolje osjeća kada se isprazni na treningu, ustvrdio je Burić. Da je to tako, čini se, potvrđuje i znatan broj upita potencijalnih polaznika, od kojih neke Klub, nažalost, mora odbiti zbog nedostatka prostora.

Potreba za daljnjim rastom i razvojem

- Jednostavno ne stanemo u dvoranu. Imamo 50 m2 strunjača, što je idealno za deset do 12 osoba. Kada bi prostor bio veći, sigurno bi i interes bio veći, a idealno bi nam bilo imati 200-300 kvadrata, rekao nam je Burić. Klubu bi odgovarao i prostor koji se sastoji od više manjih prostorija, a u kojemu nakon svakog treninga, ne bi morali dizati strunjače ili uklanjati vreće, što je osnovni razlog zbog kojeg dvoranu, primjerice, ne mogu dijeliti s odbojkašima.

Djevojke koje treniraju Krav Magu ima, uz instruktoricu, trinaest

Upravo iz ovih razloga pulski KM-ovci namjeravaju tražiti veći prostor. Uostalom, trenutni prostor u kojem se nalaze nemaju i službeno na korištenje, već ga im ga, u suradnji s gospodinom Daliborom Dužaićem, ustupa udruga Kung Fu klub Tao. Zato se KM-ovci nadaju da će grad imati sluha za potrebe malih udruga, poput Kluba borilačkih vještina Krav Maga te im omogućiti i daljnji razvoj, umjesto propadanja ili stagniranja.

- Imamo potencijala, a nemamo gdje, što znači da sami sebe gušimo, ukoliko nam je objasnio Burić, izrazivši nadu da će se uskoro u pogon pustiti sve prostorije koje se u Rojcu

Krav Maga Fitness (za djevojke) - ponedjeljkom i petkom od 18 do 19:30 sati

Krav Maga (za dečke) - utorkom, četvrtkom i subotom; početnici od 17:45 do 19:15; napredna grupa od 19:30 do 21

kontakt broj mobitela: 097/777-5003 ili 098/859-552
više na: www.facebook.com/kravmaga.pula

drže zatvorenima radi eventualnih budućih projekata ili drugih razloga. U ovoj poziciji, ispričavao je instruktorka Burić, Klub borilačkih vještina Krav Maga nema nikakva prava glasa, kao ni odgovornosti po pitanju razvoja Društvenog centra Rojc. Inače, sve što se u Rojcu održava, Burić pozdravlja, a vjeruje da se i u okolici Rojca može mnogo toga napraviti.

Suradnjom do sportskog centra

- Kontaktirali smo neke sportske udruge koje se žele uključiti i dati svoj doprinos Rojcu. Otvoreni smo u okolici Rojca napraviti sportski park sa spravicama za zgibove, trbušnjake i slično, a u kojemu bi mladi, kojih u Rojcu mnogo dolazi, mogli i samostalno vježbati, bez potrebe da upisuju na neki trening, poručio je Burić, čija zamisao zahtijeva skromna sredstva

- Nismo razmaženi i ne tražimo da bude sve u srebrnim cijevima ili mahagoniju, već da bude dostupno svima i svakome. Iz suradnje više udruga, sportski park može izrasti uz relativ-

Vale Tudo: Sinergija borilačkih energija

U Klub samoobrambene vještine Vale Tudo Pula često navraćaju mnogi slavni hrvatski borci. Mike 'Batman' Benčić, danas je u Klubu trener, a odlikuju ga 34 godine staža u svijetu borilačkih sportova. U Klubu također trenira i Sitpe Drviš, čuveni boksački as, a tu je i legendarni Cro Cop, Mirko Filipović, kojeg je Benčić, posredstvom Drviša, upoznao na dan napada na Blizance. Okupljeno oko ovih imena, dinamično klupsko okruženje, naravno, prvenstveno postoji radi mnogih mladih i starijih polaznika koji ovdje pohađaju brazilski Jiu Jitsu te kondicijske treninge.

- Svi mogu trenirati, od djece, do starijih osoba. Imamo i gospodina od 70 godina, kao i dječake od 10, 11 godina koji gledaju Mirka na TV-u, pa požele krenuti njegovim stopama, ispričao nam je Mike Benčić, inače rođen u Philadelphiji.

- Oduvijek sam nešto trenirao, dizao sam utege, boksao..., rekao nam je Benčić koji je svoju ljubav prema brazilskom Jiu Jitsu (BJJ) otkrio kada je saznao da 'neki mali Brazilac od 70 kilograma svih guši'.

- Pogledao sam tog Brazilca i rekao sam sebi da ovo moram naučiti. Zatim sam otišao u klub u kojem me dečko od 18 godina malo zadavio, nastavio je Benčić. Otprilike 16 godina kasnije svaki termin treninga u Klubu Vale Tudo pohađa u prosjeku 10 do 20 polaznika, što je, kako doznajemo, solidna brojka koja omogućava dovoljno prostora ugodan i kvalitetan trening.

Na treningu u Vale Tudu

Kod Mikea Benčića treniraju i muške i ženske grupe. Dok djevojke uglavnom rade kondicijski trening u vojnom stilu, vježbaju, lupaju vreću i slično, mladi dečki treniraju BJJ. Nešto stariji pripadnici muškog roda na trening dolaze radi rekreacije - raditi sklekove, lupati u vreću, skakati i, općenito, održavati dobru formu. Vrijedi spomenuti i da u Klubu postoje i dvije 'opasne djevojke' koje također treniraju BJJ, inače zasnovan na polugama na laktovima, ramenima, nogama ili, primjerice, kuku.

U pulskom Vale Tudu polaznici BJJ-a ujedno uče i razne tehnike gušenja, bacanja, kao i borbi u klinici, saznali smo od Benčića kod kojeg prosječni trening izgleda ovako: zagrijavanje, trčanje, vježbe padanja i kolutovi.

- Krećemo s 15-20 minutnim kondicijskim treningom koji jednom tjedno traje i duže, kad je naglasak na kondiciji. Zatim pokažem zahvat kojeg polaznici ponavljaju. Oni, primjerice, uče kako pasti, kao u Judo. Radimo i elemente Judo, Samba, ruske borilačke vještine te hrvanja, a svakim zahvatom bavimo se otprilike 10 minuta, što znači da obradimo tri do četiri zahvata na svakom treningu. Na kraju dečki hrvaju i spariraju, ispričao nam je Benčić, opisujući tipičnu situaciju na treningu BJJ-a.

- Radi se o borilačkom sportu BJJ, a trenutno radimo 'grappling', borbu na parteru, i to bez kimona, jer su sada polaznici više zainteresirani za ovu verziju 'grapplinga'. 'Grappling' s kimonom ima mnogo više zahvata i gušenja. Teži je, jer se kimonu može držati za okovrat-

nik i rukav, a kada si gol do pojasa, mnoge je stvari teže napraviti. To je, u biti, BJJ, dočarao nam je Benčić.

Pristojni nivo znanja, prema Benčićevom mišljenju, polaznik može steći kroz godinu, do dvije treninga. Tada se može i obraniti od potencijalnog napada na ulici, od nekog neznanca BJJ-a. Nakon tog vremena, polaznik je već razvio strategiju u borbi, dok je za viši nivo, odnosno crni pojas, potrebno trenirati i 8, 9 ili 12 godina. Zato je polaznika koji su u Klubu već devet, deset godina svega dvoje ili troje. U Klubu na svakome terminu obično bude oko 10 do 20 polaznika, od kojih svaki za sebe odlučuje koliko intenzivno želi trenirati. Ima li među mladim sportašima u Vale Tudu i onih koji se ozbiljnije zanimaju za MMA-a i UFC-e?

Mike Benčić trener je polaznika brazilskog Jiu Jitsua u Vale Tudu.

Teško je biti profesionalni MMA ili UFC borac

- Oni koji žele u MMA i Ultimate Fight trebaju znati brazilski Jiu Jitsu, što je borba na parteru, koja završava zahvatima. Jiu Jitsu je dobra baza, a da bi se dospjelo do MMA-a, mora se također savladati i tajlandski boks, boks te kickboxing, objasnio nam je trener Benčić koji, upravo radi svog iskustva u tom području, mlade odgovara od profesionalne MMA ili UFC borilačke karijere.

- Sve dečke odgovaram da ne idu tim putem, nije to život, ni zdrav, ni dobar. Moraš biti broj jedan na svijetu i proliti puno krvi. Moj je savjet svima da idu prvo u školu i završe fakultet te si srede budućnost, poručio je Benčić, zaključivši da svatko može trenirati radi sebe, zdravlja ili ljubavi prema sportu.

Marko Stipčević trenira sedam godina. Na trening BJJ-a došao je na poziv prijatelja te je odlučio i upisati se u Klub. Na treninzima mu najviše dopada Benčićev način rada.

- Najviše mi se sviđaju treninzi, mentalitet trenera i njegov sistem. Prvi je počeo s time u cijeloj Hrvatskoj. Čovjek živi za to i lijepo je trenirati uz takvu osobu, rekao nam je Stipčević koji vjeruje da će oni koji se odluče za trening BJJ-a u Klubu Vale Tudo 'ući u novi stil života' te u njemu i ostati.

Prostor s posebnim šarmom, problemi i potencijali Rojca

Prostor Kluba u kojima polaznici vježbaju već

sedam, osam godina svi vole, a Mirko Filipović tvrdi da on ima poseban duh.

- Trenirali smo po cijelom svijetu, u SAD-u, Japanu, Australiji, Europi, svugdje. Ova dvorana ima ono nešto specijalno. Zadovoljan sam njome. Lijepa je to dvoranica, prokomentirao je Benčić. Jedini je problem što je zgrada Rojca neugledna, a njome se katkad kreću 'čudni likovi' koji provaljuju da bi devastirali ili samo razbijaju prozore, obavljaju nuždu pred prostorima udruga i slično. Benčić smatra da bi trebala postojati bolja kontrola osoba koje se po zgradi kreću. Osim toga, zgrada je mračna i pomalo se raspada. Da bi sve bilo moguće urediti, potrebno je novca i novca, svjestan je Benčić. Benčić također smatra i da zgrada Rojca ima potencijala jer je velika, s mnogo prostora u kojima su smještene brojne udruge.

- Krav Maga je izraelska samoobrambena borilačka vještina. Drugačija je od ostalih borilačkih vještina, jer je to klasična samoobrana, što znači da nema pravila ili ograničenja. U Krav Magi je sve dozvoljeno - objasnio nam je odmah na početku razgovora ovlašten instruktorka Krav Mage, Predrag Burić. - Krav Maga ne bira sredstva. Nalaže nam da udarimo, ogrebemo, ugrizemo, iščupamo, počupamo, odnosno učinimo bilo što što je potrebno kako bismo očuvali živu glavu, rekao nam je Burić, nastavivši da ljudi često imaju predrasude, misleći da je Krav Maga krvoločna i divljačka vještina, međutim, u dvorani se sve radi prema planu i programu. Tako se ni početnici ne moraju bojati za svoju sigurnost, jer su prepušteni stručnosti iskusnih instruktora koji, prije svega, mare za dobrobit svakog od polaznika.

Treningom do samopouzdanja

- Mi smo za to da se ljudi izgrađuju mentalno. Radimo na njihovom podizanju samopouzdanja da bi, kada su sami, mogli hodati ulicom uzdignute glave, a ne uplašeni. Osobito to vrijedi za cure i žene, otkrio nam je Burić i dodao da se jedini istarski Krav Maga klub ponosno diči i sa svojom ženskom grupom. - Ženska grupa radi Krav Maga Fitness koji, kako naziv kaže, ima elemente fitnessa, ali i mnogo elemenata Krav Mage. Trenutno imamo 13 cura. Najmlađa djevojka ima 18 godina, dok je najstarija gospođa od 54 godine koja nas sve ostavlja bez teksta. Radi, trudi se i apsolutno je disciplinirana, rekao nam je Burić koji smatra da je Krav Maga u njihovom klubu prilagođena svim uzrastima i svakoj dobi. Jedino postojeće ograničenje odnosi se na maloljetnike koji Krav Magu mogu trenirati samo uz pristanak roditelja.

- Baš zato što se sredstva u Krav Magi ne biraju, može doći do neželjenih posljedica, primjerice, ozljeda. Budući da punoljetne osobe samostalno odgovaraju za svoje ozljede, maloljetnicima je potreban pristanak roditelja. Mi svakako imamo i nekoliko dečki od 15, 16 godina, no oni su tu uz dozvolu roditelja s kojima smo, kao i s dečkima, prethodno obavili razgovor. Ipak, na treningu vladaju gotovo laboratorijski uvjeti, kontroliramo udarce, koliko je god to moguće, ispričavao nam je Burić te istaknuo da Krav Maga nije sport u kojem postoje ograničenja vrste ili mjesta udaraca. U Krav Magi tih granica nema jer ona preslikava karakteristične životne situacije s ulice u dvoranu, odnosno na trening. Prema riječima našeg sugovornika, trening u Klubu borilačkih vještina Krav Maga traje od 60 do 90 minuta i trenutno ga pohađa oko 49 aktivnih članova.

- Koliko će trening trajati ovisi o tome radi li se intenzivno ili manje intenzivno, a prilikom treninga svaka grupa prati svoj program. Trening početničke grupe tako uključuje zagrijavanje i istezanje te osnovne tehnike, poput prijetnji nožem, pištoljem, napada nožem ili palicom i obrane od gušenja, rekao nam je Burić koji stoga vjeruje da je Krav Maga vrlo bliska stvarnosti u kojoj živimo. U trening je uvijek uključen i kondicijski dio, dok napredna grupa u svom radu koristi više opreme poput rukavica i vreća za boks.

Napisala: Dunja Mickov

Vale Tudo klub Pula, Društveni centar Rojc, 3. kat

- Ženska grupa: ponedjeljkom od 20:30 do 21:30, utorkom od 19:30 do 20:30, četvrtkom od 19:30 do 20:30 sati.
- Muška grupa I (Brazilian Jiu Jitsu) ponedjeljkom od 19:15 do 20:30, srijedom od 19:15 do 20:30, petkom od 19:15 i 20:30 sati.
- Muška grupa II (rekreativna grupa) utorkom i četvrtkom od 20:30 do 21:30 sati.
- Muška grupa III (rekreativna) utorkom i četvrtkom od 21:30 do 22:30 sati.

Kontakt broj mobitela: 098/998-7701 ili 098/951-1336
više na: <https://www.facebook.com/mike.bencic>

RAZGOVOR S **FRANOM MEDENOM**, VODITELJEM DRAMSKE RADIONICE **PLAVI OBLIK**

Od improvizacije do novih ideja

Plavi oblik je dramska radionica namijenjena polaznicima s i bez iskustva u kreativnom kazališnom stvaranju. Njezin osnivač i voditelj, Frane Meden, u svom radu primjenjuje program Jacquesa Lecoqa, prije svega, zasnovan na metodama fizičkog teatra, pokreta i mime.

Radi se o kazališnoj radionici koja nije klasična, a bavimo se umjetnošću koja nije strogo definirana. Radimo s tijelom, upoznavamo tijelo, radimo na koordinaciji i osvješćavanju dijelova tijela te njihovom pokretu i korištenju na sceni, kao i svakodnevnim životu. U kasnijoj fazi radionice, kada polaznici budu za to spremni, krenut ćemo na korporalnu mimu po metodi Ettiene Decrouxa. Ona je malo više fizički zahtjevnija jer je poput baleta. Tako je strogo definirana i vježbe su stroge, ali jednom kad je naučiš i prihvaćaš, onda možeš 'plesati kao baletan', objasnio nam je Meden koji je svoju ljubav prema kazalištu prije mnogo godina počeo razvijati u okvirju Dramske radionice Dr. Inat, gdje je prvi put doznao i za Lecoqov pristup i to prilikom seminara Damira Borojevića iz sisačkog kazališta Daska. Godine su prošle, Meden je izašao iz Inata i poželio naučiti i mnogo više o ovom drugačijem i nesvakidašnjem scenskom umijeću.

Htio sam naučiti nešto novo, konkretno i opširnije, prisjeća se Meden koji je svoje ambicije tada usmjerio prema usvajanju novih znanja i vještina u Parizu na L'École Internationale de Théâtre 'Jacques Lecoq'.

Dramskoj radionici Plavi oblik prostor na korištenje ustupa KSRG 'Gazela'

Nove i drugačije metode dolaze kroz novi cirkus

Sve više formi kojima se bavimo na radionici dolazi kroz novi cirkus. Riječ je o vještina koja se ne baziraju samo na akrobaciji ili žongliranju, već i glumi. Da bi bio žongler, krotitelj ili akrobat, moraš imati lice s kojim se predstavljaš. Tvoj nastup mora biti graciozan i moraš ga odglumiti da bi u publici pobudio osjećaje i reakciju. Za sve to postoji gluma, ispričao nam je Meden koji smatra da je prednost Plavog oblika upravo primjena novih metoda i novih vježbi koje su u Hrvatskoj uglavnom slabo poznate. Zahvaljujući ovim metodama, na Medenovo dramskoj radionici može se itekako puno naučiti, pa tako i o funkcioniranju s drugim ljudima.

U Parizu sam mnogo naučio o tome kako je

raditi s drugim osobama. U školi je bilo više od stotinu polaznika iz 38 zemalja, a u svakoj grupi bilo više od 30 polaznika. Svakog tjedna dobivali smo jedan zadatak, a sat vremena dnevno bilo je rezervirano za grupni rad na zadatku. Osim toga, na tjednoj bazi mijenjao se i sastav grupa, rekao nam je Meden. Danas na svakoj probi Plavog oblika bude oko sedmero, osmero ljudi, što je, smatra Meden, odlična brojka. Naravno, na njegovu dramsku radionicu mogu se upisati novi polaznici od 16 i više godina.

Ekperiment, improvizacija, zadatak i provokacija

Svakako je riječ o eksperimentalnom kazalištu, što znači da nećemo uzimati Petra Pana, Crvenkapicu ni Tri praščića, već ćemo sami određivati zadatke i ideje kojih se sjetimo, pružiti nam je više informacija Meden. U razradi ovih ideja i zadataka ključne su improvizacije koje uvelike pomažu opuštanju, upo-

Na probama koristimo improvizacije i zadatke. Ponudim ideju i okvire, a uzimajući u obzir te okvire, polaznici neku vlastitu ideju postavljaju na scenu. Jednom kad su okviri definirani, glumci kreću s improvizacijom. Nemaju vremena razmišljati o tome što treba napraviti...

znavanju prostora i ljudi s kojima se glumi. Na probama koristimo improvizacije i zadatke. Ponudim ideju i okvire, a uzimajući u obzir te okvire, polaznici neku vlastitu ideju postavljaju na scenu. Jednom kad su okviri definirani, glumci kreću s improvizacijom. Nemaju vremena razmišljati o tome što treba napraviti, rekao nam je Meden koji bezbrojne primjere improvizacije s lakoćom pronalazi i u svakodnevnim životu.

Bila improvizacija dobra ili loša, osoba to osjeti i drugačije gleda na sve što je odglumila kada iz improvizacije izade. Tada ona shvaća da je nešto mogla i drugačije napraviti, opisao

nam je Meden. Improvizacija, smatra voditelj Plavog oblika, služi stvaranju novih ideja koje vode k drugoj improvizaciji, a glumac s vremenom nauči kako u improvizaciji i razmišljati.

Katkad improvizacije imaju i negativan učinak na glumca, pa se osoba 'jednostavno stisne'. Sve je to od čovjeka do čovjeka, od našeg svakodnevnog života i toga kako funkcioniramo na njemu, pa do toga kako funkcioniramo na sceni, komentira Meden i dodaje - Taj negativan efekt može se pojavljivati sve dok se jednog dana ne opustimo, ne naučimo neke stvari i krenemo 'plesati', odnosno opuštenu funkcionirati i istraživati trenutke i ideje koje su nam u tim trenucima najzanimljivije te te ideje i dalje produbljivati i istražiti do kuda one mogu ići. Primjerice, možemo zamisliti situaciju u kojoj imamo osobu koja puši, a onda dođe druga osoba koja ne može podnijeti miris duhana i nastaje konflikt. Na našoj radionici želimo saznati koliko daleko taj konflikt može ići, dočarao nam je Meden

Plavim oblikom jako su zadovoljni svi polaznici

koji želi da polaznici Plavog oblika istraže i imaginarne, apsurdne, kao i realne situacije u međuljudskim odnosima.

put ugane nogu. Zatim odšepa do WC-a, ali vodokotlić ne radi, razvio je priču Meden, govoreći o situacijama koje su u svakodnevnim životu izvanredne, ali se događaju svima.

- Na radionici iz ove situacije želimo izvući najbolje stvari. Želimo napraviti pauze na najzanimljivijim mjestima, a na nemoguće učiniti još više nemogućim. Razmišljamo kako graditi scenu, kako napraviti gradaciju, gdje s gradacijom stati, gdje je malo spustiti. Je li gradacije previše ili premalo. Sve je istraživanje, dočarao nam je Meden.

Produktivnost i stvaralaštvo

Medenova je želja oformiti grupu koja će biti produktivna, što znači da će prestano ponavljati i prolaziti kroz proces učenja, stvaranja i javnog predstavljanja svog rada.

Fokus je na produktivnosti da bi kroz godinu mogli imati najmanje tri projekta koji i ne moraju biti veliki, istaknuo je Meden, inače diplomirani odgojitelj predškolske djece i suradnik čuvenog pulskog mađioničara Stefana. Kada je radionica prvi put krenula, u listopadu 2011. godine, kao Neafirmirana grupa, bila je besplatna. No, rekao je Meden, sve se 'razvodnilo', pa protekle godine nije uspio zadržati ljude. Ovog puta, sve je više polaznika, pa se nada da će na kraju godine grupa biti i produktivnija od prošle.

Stvaralaštvo je također u fokusu Plavog oblika. Radimo dramske vježbe za glumce i stvaranje scene te improvizaciju i rad na zadatku, nastavio je Meden koji misli da je kreativan rad na nekoj ideji vrlo bitan u učenju.

U interesu nam je naučeno na radionici te ono što ionako primjenjujemo u svakodnevnim životu, primijeniti i na sceni. Želimo staviti svakodnevni život u kazališno vrijeme, a jedan trenutak u kazalištu, može trajati i deset sekundi, dok je u stvarnosti samo kratki trenutak, pojasnio nam je Meden.

Napisala: Dunja Mickov

Osim na improvizaciji, Meden inzistira i na provokaciji

Provokacija je bitna u bilo kojoj umjetnosti. Štogađ umjetnik radio, mora provocirati i na neekav način probuditi ono nešto u čovjeku, dati mu osjećaje, značenje, neku priču, bilo apstraktnu ili realnu. Ono što radiš mora nekako doprijeti do onoga za koga to radiš, rekao nam je Meden koji smatra da umjetnost ne može biti svrha samoj sebi, jer umjetnik radi za druge, a ne isključivo za samog sebe. Baš zato Meden je polaznicima na probi 18. studenog savjetovao da ne bježe od reakcija publike te da na ponudenu provokaciju publici odgovore, umjesto da je ignoriraju. Vježbanjem provokacije sakupi se iskustvo, osjećaj bude drugačiji, a ideje slobodnije izlaze na vidjelo.

Forma koja može doprijeti do publike

'Rodendanska torta', prva je prezentacija rada prošlogodišnjih polaznika radionice, a nastala je iz najboljih improvizacija koje smo ponavljali. Rodila se jedna priča koja smo se uhvatili, prisjetio se Meden koji kod polaznika Plavog oblika teži razviti osjećaj za formu koja može doprijeti do publike.

Radije tražim neku priču s početkom, sredinom i krajem, makar i apstraktnu, ali mora imati formu koja dopire do publike. Želim zakružiti nekakvu priču, da se nešto kaže, bilo u obliku pouke kao u basnama, bilo da se njome želi pobuditi određene osjećaje ili stvoriti dojam, konkretizirao je Meden te nam naveo još više detalja koji ocrtaju osnovne obrise Plavog oblika.

Dogodi se situacija u životu kada čovjeku od jutra sve krene nizbrdo. Prvo, ne može pronaći papuču, a pod hitno mora obaviti nuždu. Potom ipak pronade papuču, obuje ju, ali us-

Mjesto: Dramska radionica eksperimentalnog kazališta Plavi oblik (prostor KSRG 'Gazela')

**Mob: 095 50 30 881
plavi.oblik@gmail.com
www.facebook.com/plavi.oblik**

Termini: ponedjeljkom i četvrtkom od 19.30 do 21.30h.

Trajanje: od listopada 2012. do lipnja 2013.

U DRUŠTVENOM CENTRU ROJČ PREDSTAVLJENA IFA RELIGIJA I AFRIČKI ŠAMANIZAM

Uz zvukove šamanskog bubnja do sklada duše i tijela

- Za razliku od Europljana/zapadnjaka koji stalno promišljaju o onome što im nedostaje, Afrikanaci imaju jedan drugačiji temeljni stav - oni se vole hvaliti onime što imaju i radovati se tome, vjerujući da tako u svoj život privlače još više tih za njih dobrih stvari. Tako nastoje potaknuti svoju izvrsnost, jer i sreća je nešto što se može trenirati. Doista, što svijetu može ponuditi depresivna osoba? Ovo su samo neke od uzbudljivih misli koje je publici na svom predavanju o afričkom šamanizmu rekao Zoran Tepurić, ovlaštenu svećenik duhovne tradicije IFA-šamanizma.

Na predavanju u organizaciji i u prostorima udruge Gaia na 3. katu Društvenog centra Rojč, Tepurić je ukratko ispričao kako je došao u kontakt s ovim vrijednim učenjem te kako je potom tijekom godina s najpoznatijim afričkim šamanima proučavao i bio treniran u ovoj drevnoj i vrlo cijenjenoj duhovnoj disciplini namijenjenoj iscjeljivanju i općenitijem poboljšanju kvalitete života kroz razne tehnike osobnog rasta i uravnoteženja. IFA polazi od toga da je religija osobni odnos između osobe i Boga. Svatko od nas je sam odgovoran za ono što je učinio ili nije učinio tijekom svog života na Zemlji. IFA filozofija i učenje staro je više tisuća godina, a potječe od nigerijskog naroda Yoruba koji broji više od dvadeset i pet milijuna stanovnika. U Africi pojedinci cijeli život posvećuju učenju IFA stihova kojih ima na tisuće i obuhvaćaju svako pojedino životno područje i mogućnost. IFA teologija govori da je stvaranje čovječanstva bilo u svetom gradu Ife, žarištu temeljnih religijskih misli. Budući da su europski robo-

Zoran Tepurić prije početka šamanskog trans plesa.

vlasnici zarobili milijune afrikanaca i odveli ih u Ameriku, proširio se i kulturalni utjecaj Yoruba u različite kolonije novoga svijeta, pa je ta tradicija danas naročito živa u Brazilu, na Kubi, Haitiju i Trinidadu. Tepurić je, primjerice, osim u Nigeriji, svoja znanja o IFA-istjecao i među njezinim brazilskim šamanima.

IFA je mudrost prirode i način kako uskladiti svoj život s energijama prirode. Zato je ovo učenje primjenljivo svugdje u svijetu, jer svi dišemo isti zrak, pijemo istu vodu, grije nas isto Sunce. Ako vjerujete da je moguće aktivno djelovati na svoju sudbinu, s disciplinom promijeniti slabosti, popraviti greške, umjesto žaliti nad njima, strpljenjem i ustrajnošću dosegnuti ciljeve, tolerancijom učiniti svoj dom mirnijim, odnos sa šefom boljim, s ljubavlju i mudrošću pobijediti ograničenja u životu, ako ste uvjereni da ste sposobni za više nego što ste do sada dosegli, onda bi ovo učenje bilo dobro za Vas, zaključio je svoje predavanje Tepurić.

Prigodu njegova boravka u Društvenom centru Rojcu iskoristili smo i kako bi ga upitali za prve dojmove o našem centru.

Mislim da je ovo odličan primjer kako na najbolje moguće načine iskoristiti viševne vojne objekte. Strogi austro-ugarski vojni arhitektonski standardi danas predstavljaju idealne prostore za udruge i neprofitne organizacije. Slične sam stvari vidio na svojim putovanjima svijetom, primjerice, u Rio Clarou u Brazilu nalazi se sličan objekt koji je grad dodijelio udrugama koje se bave meditacijama, iscjeljivanjem i srodnim tehnikama, rekao nam je Tepurić.

Neke osnovne postavke IFA religije:

- Postoji jedan Vrhovni Bog.
- Ne postoji đavo.
- Osim dana Vašeg rođenja, ne postoji niti jedan dan Vašega života koji se ne bi mogao predviđjeti, ako treba, promijeniti.
- Vaš duh nastavlja živjeti nakon smrti i može se ponovo utjeloviti putem krvnog srodstva.
- Rođeni ste sa specifičnim životnim putem. Divinacija služi kao putokaz na Vašem putu.
- Naši preci postoje i treba ih se cijeniti, poštivati i konzultirati.
- Orishe (sile prirode) žive u nama i bave se životnim temama čovjeka.
- Nikada ne smijete nanositi zlo drugom ljudskom biću ili Univerzumu kojega ste dio.
- Spiritualne, fizičke, mentalne i emocionalne razine našeg postojanja moraju suradivati i biti u ravnoteži.
- Žrtvovanje i darivanje garancije su uspjeha.

Dan nakon predavanja Zoran Tepurić održao je i praktičnu demonstraciju svog rada kroz šamanski trans ples uz poseban afrički bubanj koji se posebno za tu svrhu izrađuje s mnogo poštovanja, pažnje i strogo utvrđenih rituala. Pojam trans opisuje voljno promijenjeno stanje svijesti u kojemu se mijenja opažanje vremena i prostora, a osjetilni podaci se doživljavaju na drukčiji način. Ulaženje u stanje transa je prirodna sposobnost čovjeka koja omogućava pristup različitim razinama svijesti i može energizirati aktivirati urođenu snagu samoiscjeljenja i otvoriti put unutarnjem kreativnom potencijalu. Postoje mnoge tehnike ulaženja u trans, a jedna od najučinkovitijih je uz zvukove bubnjeva.

Sve u našem Univerzumu, od najmanjih subatomskih čestica, do najvećih zvijezda, titra ritmičkim valovima. Ritam je puls života. Svaka osoba u sebi nosi jedinstveni ritam koji predstavlja jedinstveni izraz njezinog/njegovog bića. U srcu svakoga od nas postoji tih puls savršenog ritma koji nas povezuje sa cjelokupnošću dinamičnog, međusobno povezanog Univerzuma. Bubnjanje ujedinjuje sve životne oblike u jedinstveni puls, budi individualnu i planetarnu rezonancu koja harmonizira protok energije i ujedinjuje različite razine bića.

Prilikom izrade šamanskog bubnja, kako nam je prije početka plesa objasnio Tepurić, šaman poziva duh bubnja da uđe u njega i služi osobi i svrsi za koju je bubanj izrađen. Na obredu inicijacije bubanj dobije svoj pravi zvuk i tada se može koristiti u razne namje-

ne. Istraživanja pokazuju da odgovarajući ritmovi bubnja dovode do promjena u stanju svijesti. Na biokemijskoj se razini, između ostalog, smanjuje količina adrenalina, nora-drenalina i kortizola, neurotransmitera koji se pojačano javljaju u stresnim situacijama, dok se istovremeno u tijelu oslobađaju beta-endorfini, čije biokemijsko djelovanje pobuđuje u stanju transa osjećaje radosti i euforije. Mjerenja moždanih valova pokazuju da se nakon što započne bubnjanje u mozgu javljaju theta valovi (4-7Hz), a puls postaje znatno brži uz istovremeno smanjenje krvnog pritiska. Učinkovitije od bilo kojega drugog instrumenta, ritmovi bubnja pokrivaju široki raspon ljudskih osjećaja. Bubanj olakšava izražavanje i uspostavljanje ravnoteže - oslobada od ljutnje, potiče na hrabrost kada smo uplašeni, pruža utjehu kada smo tužni. Na razini svijesti osoba ima osjećaj proširenja svijesti, opuštenosti, osjećaj radosti. Udarci šamanskog bubnja invociraju misterije mašte i intuicije i bude osjećaj jedinstva, uskladjujući osobu sa ritmom Univerzuma.

Bili smo znatiželjni, pa smo gornje navode i provjerili. Zaključak je, ne razumijemo baš kako, ali stvar djeluje, pa toplo preporučamo da to i sami iskušate idući put kad Tepurić bude gostovao u Rojcu.

Tepurić je tijekom godina s najpoznatijim afričkim šamanima proučavao i bio treniran u ovoj drevnoj i vrlo cijenjenoj duhovnoj disciplini.

Više na: www.zlatnilotos.com

Napisala: D.K.

Tepurić je tijekom godina s najpoznatijim afričkim šamanima proučavao i bio treniran u ovoj drevnoj i vrlo cijenjenoj duhovnoj disciplini.

www.kulturifil.rojč
glazba i istraživanje festivalnih medija i umjetnost
portal za kulturu istarske županije
.hr

Kreativni ste, imate ideju
ali ne znate kako
realizirati projekt?

kreatistra
podrška za kreativni razvoj lokalne zajednice

Usluge koje nudimo su:

- Upravljanje projektima (dizajn projekata, pomoć u pronalaženju projektnih partnera, praćenje izvora financiranja (fundraising))
- Organizacija radionica (strateško planiranje, jačanje kapaciteta organizacija, organizacija događaja i sl.)

Kontakt:

kreatistra@metamedia.hr
tel: 052 544 266

9. ANTIFA FEST: Feminizam u subkulturi

U sklopu ovogodišnjeg 9. ANTIFA FESTA održano je, između ostalog, i predavanje sociologinje Ines Virag koja je prisutne upoznala s feminizmom u subkulturi.

Danas sam govorila o Riot Grrrl pokretu koji je nastao u Washingtonu 90-ih godina, a vrtila se oko ženskih bendova. Nije se radilo samo o glazbi, jer su se cure prvenstveno bavile aktivizmom. Radile su tzv. "pro-choice" demonstracije, pisale su fanzine i organizirale koncerte, čiji je prihod bio namijenjen sigurnim kućama, odnosno skloništim za žene, objasnila je Virag. Riot Grrrl su osjetile potrebu da redefinišu patrijarhalnu punk supkulturu koja cure nije doživljavala ozbiljno već kao "gruppice" djevojke koje dolaze u "backsage" držati dečkima kapute. Smatrale su da im nedostaje nešto na sceni i tako su pokrenule ovaj pokret koji se iz Washingtona proširio na New York, Los Angeles, Richmond, a kasnije i na Kanadu te Europu. - Još uvijek su jako popularne te je na Internetu moguće pronaći mnogo snimaka o njima, a one danas pišu svoje blogove, rekla je Ines Virag, spomenuvši i moskovske Pussy Riot, umjetničko aktivističku skupinu koja radi performanse.

Njihova priča je još uvijek aktualna jer su Pussy Riot primjer kršenja ljudskih prava. Naime, članice su 2011. godine uhićene nakon umjetničkog performansa u moskovskoj katedrali. Ubrzo su postale simbolom borbe protiv državne opresije i kršenja ljudskih prava, prava žena i autorskih umjetnika. Free Pussy Riot, inicijativa nastala kao reakcija na uhićenja, vrlo je brzo zadobila međunarodnu podršku od njihovih kolega glazbenika, aktivista, intelektualaca i ljudi koji su protiv bilo kakvog oblika državne represije i kršenja slobode.

ANTIFA FEST, festival koji promiče toleranciju među ljudima i borbu protiv nasilja, održao se od 08. do 11. studenog 2012. godine u Društvenom centru Rojc, a ove je godine obilježio svoje deveto izdanje. Trodnevna manifestacija okupila je aktiviste, organizacije civilnog sektora i ugledne akademske predavače iz cijele Hrvatske koji su kroz predavanja, diskusije i video projekcije raspravljali o temama poput diskriminacije, kritike neofašizma i neonacizma, događanja na subkulturnoj sceni...

Napisala: Lorna Zimolo

POVOD ODRŽAVANJA TRADICIONALNOG BOŽIČNOG BUVLJAKA U DNEVNOM BORAVKU DRUŠTVENOG CENTRA ROJC

Pozitivna promišljanja, darivanje i recikliranje!

"Bio sam u Dizelovom outletu i kupio 70% jeftinije traperice", nekoliko je dana bila vijest na TV kanalima državne nam dalekovidnice krajem studenog tekuće godine, 2012. Prema tome, možemo li reći u kojoj smo mjeri informirani o postojanju buvljaka u Hrvatskoj, o mjestima gdje se nalaze, cijenama na koje možemo naići ili očekivati, o načinima kupovine ili razmjene na tim "veselim tržnicama"? Znamo li kakva je situacija na Zapadu, gdje buvljaci imaju svoju povijest i stalnu postavu trgovaca i kupaca?

Trgovina? Što Vam prvo padne na pamet kad čujete riječ trgovina? Većinu ta riječ asocira na: potrošnju i konzumerizam, na brzo pokretanje i "okretanje" novca, ali i dilemu oko kupovine potrebnog i nepotrebnog, posebice danas u vrijeme visoke nezaposlenosti. Tek će mali broj ljudi reći: "Na razmjenu i to robnu razmjenu". I tako, s jedne strane imamo skupinu ljudi koja raspolaže velikom količinom novca, a s druge, one koji nemaju za najpotrebitije. Postoji li "zlatna" sredina i koja je uloga buvljaka u socijalno-ekonomskoj dimenziji? Buvljak je, prije svega, tržnica na kojoj se prodaju/razmjenjuju predmeti (odjeća i obuća, tehnika, igračke...) koji su već imali nekolicinu svojih vlasnika, bogatih, siromašnih, sretnih i manje sretnih ljudi... Otuda, dakle, današnji, moderan naziv za buvljake - second-hand tržnice, trgovine i sl. Začetnici prvih buvljaka u Europi su Francuzi i to davne 1885. godine. Prema nekim izvorima, povijest tadašnjeg buvljaka, pod nazivom Floh (Flohmarkt) proizlazi iz tzv. srednjovjekovnih tržnica, gdje se istrošena odjeća i obuća bogataša skladištila u starim ormarima, čekajući svog novog vlasnika - seljaka/kmeta. Odjeća i obuća bila im je ponudena po vrlo povoljnim cijenama, ali, nažalost, siromašni seljaci najčešće nisu imali novca ni za hranu, a kamoli za gizdavu vlastelinsku odjeću ili obuću. Zbog neimaštine i nepostojanja kupovne moći seljaka, pretpostavlja se da je ve-

Buvljak i na hodnicima Rojca

likaška odjeća bila toliko dugo uskladištena u tim ormarima, da su je nakon nekog vremena nagrizle buhe ili fran. Floh. Od tuda i naziv za prve srednjovjekovne buvljake. Danas, nakon što je prošlo 127 godina od prvog Flohmarkta, Francuska se može pohvaliti najvećim i najposjećenijim europskim buvljakom u svom glavnom gradu. Les Puces de Paris Saint-Oven raspolaže s više od 2.500 stolova/prodajnih mjesta na kojima svatko sa svakim može razmijeniti, ali i prodati baš sve. Rekli bismo: "Od igle do lokomotive". Slika buvljaka u Europi, ali i u Hrvatskoj u današnje je vrijeme uvelike modernizirana i privlači svoje kupce, osim cijenama, kreativnom, zanimljivom i raznovrsnom ponudom. Tako ćete, primjerice, u Njemačkoj vidjeti više od 10% stanovništva da prodaje, kupuje, mijenja, prepodaje, razgledava i kopa po gomili stvari, čije se tržišna vrijednost može biti toliko minimalna da je ponekad i smiješna, ali i astronomska za, primjerice, antike predmete. Na njemačkim buvljacima možete vidjeti i beskućnika, ali i gospodina suca sa suprugom. Upravo je to tržnica na kojoj se

Godina je 2012., i danas možemo reći da buvljake u Rojcu karakterizira pozitivna atmosfera, veliki broj posjetitelja i izlagača, čija je ponuda iz godine u godinu sve zanimljivija i potpunija

prožimaju svi slojeva društva, različitih ekonomskih statusa i kupovnih mogućnosti. Što je s buvljacima u gradu Puli, postoje li i koliko su uopće posjećeni? Prije svega, mora-

promišljanja i djelovanje "zelenih" i predbožićni programom udruge Monteparadisa. Krenuli smo razradivati ideju, utvrdivši termin i mjesto održavanja. Potom je uslijedila promidžbena kampanja buvljaka u novinama, internetskim portalima i radio emisijama. Uskoro je Venera osmislila i pokrenula Facebook profil Buvljak Pula s ciljem obavještanja svih zainteresiranih strana, ali i osvješćivanja o važnosti življenja u skladu s prirodom i okolinom. Upravo su pozitivna promišljanja, darivanje, recikliranje i ekologija, ideje pokretača buvljaka u Rojcu. Upravo su sadržaji ono što i ovom buvljaku daju na vrijednosti i unapređuju njegovu kvalitetu, što privlače kupce različite dobi, spola i imovinskog statusa. Primjerice, na onima u Njemačkoj možete kupiti ekološka jaja, mandarine, jabuke, kvalitetnu vunu i igle za pletenje, najrazličitije ručne radove, umjetničke instalacije i slike, knjige, cd-ove, instrumente i alate - nema čega, nema.

Dakle, da zaključimo riječima pulske obožavateljice buvljaka i novinarka Lare Bagar: "Buvljak nije bljak". Prema našem mišljenju, sigurno nije bljak i sigurno ima svoju budućnost. Naime, vrlo razvijene zemlje, poput Francuske, Njemačke, Nizozemske ili Belgije, upravo svojim turistima na raznim portalima i info punktovima nude informacije o mjestu i terminima održavanja buvljaka, promovirajući ih kao izrazito poželjne i nezaobilazne gradske manifestacije. Hoće li se i kada to dogoditi i u Puli? Još uvijek nije poznato, iako je 100 posto sigurna i opravdana činjenica da bi turist ili slučajni prolaznik upravo na buvljaku mogao doživjeti duh grada i upoznati njegovu kulturu, običaje i stanovnike. Današnji buvljaci su mjesta, gdje za svakog ima ponešto. Upotpunjena su duhom različitih epoha, zabavom, štednjom, originalnim stvarima i stotinama priča. To su svojevrsna sociološka okupljalište s vrlo jednostavnim pravilima ponašanja i trgovanja.

I za kraj, poziv: PRIDRUŽITE NAM SE, POHODITE I OVOGODIŠNJI BOŽIČNI BUVLJAK U ROJCU KOJI ĆE SE ODRŽATI 22. PROSINCA 2012. GODINE OD 12 DO 20 SATI U NOVOUREĐENOM PROSTORU DNEVNOG BORAVKA.

Vidimo se i dobro došli, jer nema čega nema, i to za stvarno malo kunica!

Napisala:
Venera Bačić Jajalo i Rudija Pavličević

Još malo pa nestalo...

SIGURNOST I UREDNOST U ROJCU?! ŠTO O TOME MISLE POLICIJA I GRAD, ŠTO RODITELJI KOJI ČEKAJU SVOJU DJECU, A ŠTO ROJČANI

Od podruma do krova: Nek' nam živi, živi - red i mir!?

Red i mir?!, svako imalo uređeno društvo ta dva pojma postavlja u svoje gornje prioritete. Međutim, kaos je uvijek spreman uskočiti u svaku neuređenu situaciju, a - ruku na srce - bez njega, koji nam pruža kontrast s kojim se uvijek možemo odmjeravati i obratiti mu se s povećanjem osobnog sklada ni te stalne težnje za postizanjem "boljeg života" - dakle: uređenijeg, mirnijeg, skladnijeg - ne bi bilo. Neki kažu i da najbolje kreacije dolaze iz frustracije? Kako pronaći mjeru između dopuštanja tog raskuštranog "kreativnog kaosa" kojim se ova zgrada godinama s pravom diči i težnje za kontroliranjem i uređivanjem tog procesa. Odnosno, kako postići da frustracije kaosom ne dosegnu onu opasnu dozu koja bi klatno odbacila u neku suprotnu, totalitarističku, krajnost, a koja bi, pak, životnost ove složene kreativne košnice zasigurno zatukla? Svakako se na to odgovor ne može dati u jednom kratkom novinskom prilogu.

Bilo kako bilo, ovaj naš pulski epicentar kreativnosti mnogima nije privlačno mjesto jer ga doživljavaju neurednim i nesigurnim, zapišanim i punim nekih sumnjivaca koji se njime smucaju. Probali smo dokučiti je li tome doista tako i trebaju li se potencijalni posjetitelji doista bojati prići ovoj velikoj zgradi koja je izvana još uvijek jako militantnog i prijetećeg izgleda?

I ako da, može li se mijenjati ta percepcija kod onih koji mu se još nisu usudili približiti, a kada bi pokušali, možda bi i za sebe unutra pronašli neki ispunjavajući sadržaj? Dakle, pitali smo vas: Je li Rojc sigurno i uredno mjesto te što bi se tu još dalo unaprijediti?

Što smo doznali iz priopćenja Policijske postaje Pula?!

Krenimo od službenih odgovora, točnije od opće ocjene sigurnosnog stanja u i oko Rojca u protekle dvije godine koju smo dobili od MUP-a, odnosno Policijske postaje Pula. Prema njihovim statistikama i natuknicama, došli smo do idućih spoznaja i saznanja: Statistike incidenata u i oko zgrade ne odudaraju od pulskog prosjeka, dakle, Rojc se ne može okarakterizirati kao prostor veće rizičnosti. U razdoblju od siječnja 2011. godine do danas zabilježeno je ukupno 6 kaznenih djela teških krađa, 12 krađa, 17 kaznenih djela zloporabe droge, 2 zločina iz mržnje, jedno lažno prijavljivanje kaznenog djela, jedno nanošenje teških tjelesnih ozljeda, jedno kazneno djelo prijeteње, 5 prekršaja iz zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira te jedan prekršaj iz čl. 95 obiteljskog zakona. Teške krađe su uglavnom počinjene u noćnim satima i u danima vikenda i to provalama u osobne automobile i šatore. Otudivani su novčanici, tehnička roba, torbice, a visina štete nije točno utvrđena. Otkriveno je 23% djela, a sigurnosne kamere pridonijele su otkrivanju počinitelja jedne krađe te su korištene i prilikom prikupljanja obavijesti za kaznena djela krađe bicikla.

Naime, prostor Rojca nalazi na drugom područnom sektoru – 2. kontaktnom rajonu na koje mu je raspoređen kontakt-policajac Nenad Krnjeta. On prilikom obnašanja službe djeluje preventivno, kontaktira s zaštitarima i djelatnicima te prikuplja obavijesti koje mogu pridonijeti sigurnosti Društvenog centra Rojc.

Jedan od strateških ciljeva PP-u Pula je i sigurnost u zoni Centra Rojc, pa je i redovna zadaća policijski službenika svakodnevan obilazak prostora. Na kraju svog priopćenja Policijska postaja Pula navodi i da je tijekom dosadašnjeg razdoblja predlagala voditeljima Centra Rojc poduzimanje niza preventivnih mjera, kao što su uređenje okoliša, stavljanje rasvjete u funkciju, poboljšanje kvalitete rada zaštitara i povećanje njihovog broja, ograničavanje ulaska u zgradu nakon 22:00 sati i dr.

A što su nam rekli iz Grad Pule?!

Za "red i mir" u Rojcu prvenstveno je (jer, naravno, i svaka udruga to po nekoj zdravoj logici mora i sama u svojim prostorima osmisliti i provoditi vlastite mjere sigurnosti i urednosti) zadužena tvrtka Castrum Pula 97 d.o.o., čiji djelatnici svoj dio posla, u granicama svojih ovlasti, korektno obavljaju. Budući da je to ujedno gradsko javno poduzeće u 100 postotnom vlasništvu Grada Pule, službeni odgovor dobili smo od mr. sc. Erika Lukšića, pročelnika Upravnog odjela za društvene djelatnosti Grada Pule:

- Poduzeće Castrum Pula 97 d.o.o. je upravitelj zgrade i zadužen je za njezino održavanje. Upravo je u cilju održavanja iste ustrojena i portirsko-domarska služba koju čine tri osobe. Njihovo radno vrijeme je od 07-23 sata. Portiri - domari zaduženi su za zajedničke prostore zgrade i njen obilazak, kućni red, prisustvo na porti (razvrstavanje pošte, davanje informacija, pomoć korisnicima) i obavljanje poslova održavanja (električarski, vodoinstalaterski i drugi manji zahvati po potrebi). U objektu je postavljen i video nadzor (pokriva ulaze i dio hodnika u južnom

krilu) pomoću kojega je moguće pomoći u određenim situacijama. Zaštitari su zaduženi za čuvanje objekta od 23-07 sati s jednim čovjekom, a četvrtkom, petkom i subotom, kada je frekvencija ljudi veća, s po dva čovjeka (jedna osoba dolazi u 21 sat). Također, njeujemo suradnju s policijom te ih obavještavamo o svemu što je u njihovoj nadležnosti. Postoji i kontakt policajac, osoba koja redovno dolazi do Rojca i iz prve ruke dobiva potrebne informacije.

Što se tiče čistoće u zgradi, postoji Plan čišćenja koji je izvršen na oglasnoj ploči i možete ga detaljnije proučiti. Naglasili bi, da bez obzira na sav trud i sredstva koja Grad Pula ulaže za dobrobit Rojca, velik dio odgovornosti za čistoću je na korisnicima i posjetiteljima. Obzirom na to kako je zgrada izgledala nekada, a tu mislimo na period od deset, pet, pa čak i svega nekoliko godina unatrag, mišljenja smo da su učinjeni ogromni pomaci u funkcioniranju same zgrade, pa tako i čistoće i sigurnosti, što mogu potvrditi svi oni koji su u Rojcu prisutni kroz navedeno razdoblje, rekao nam je mr. Lukšić, dodavši da naravno, možemo uvijek i po svakom pitanju poboljšati postojeće stanje, ali citirajući staru, dobro nam znanu izreku: "Svijet bio puno ljepši i čišći kada bi svatko od nas prvo počistio ispred svoga praga!"

A što o stanju u zgradi misle "stancari" i posjetitelji programa?

Marina Štemberger, Udruga Teatar umjetnosti - TOFA.

- Ukratko, prvu biciklu su mi masakrirali pankeri krajem ljeta 2011, a početkom ove godine su mi ukrali bratovu biciklu. U oba slučaja sam kontaktirala čuvare na porti, policiju nismo zvali jer su me uvjerili da, iz prijašnjih iskustava, od toga neće biti ništa. Druga bicikla je ukradena jedne nedjelje, u pola bijela dana. Na snimci nadzorne kamere se mutno vidi tip nagnut iznad bicikle kako nešto prčka. Osim toga, na bicikli koju imam trenutno već su mi dva puta bušene gume. Zato smatram da je nadzor katastrofa. A to malo što pokrivaaju kamere, trebalo bi barem biti vidljivo, odnosno ne razumijem koja je svrha nefunkcionalnog video nadzora.

- A što se tiče urednosti zgrade, tete čistačice su HEROJI Rojca. Zapišanost je stvar kulture korisnika i nadzora objekta. Možda bi trebala bar još jedna teta čistačica. WC-i su takvi kakvi jesu. Ne bi bilo loše da se i njih obnovi kroz projekt Krojberg. Bili bi sigurno manje ožučni.

Dušica Radojčić, Udruga Zelena Istra

- Mi smo protekle godine (Koordinacija = predstavnici grada + predstavnici Rojca) donijeli Kućni red Rojca (izvršen je iznad portirnice). Iz njega je vidljivo na koji smo način odredili ponašanje u Rojcu u noćnim satima. Primjerice, nema konzumiranja alkohola po hodnicima, ali noćni ne rade svoj posao, ne upozoravaju i ne udaljavaju ljude koji krše kućni red. U vezi s izvještajem MUP-a, područje parkirališta i mjesta gdje se kampira, gdje su se dogodile neke krađe, formalno nije u nadležnosti Rojca. Prije nekoliko godina parkiralište i gotovo u cijelosti okućnica Rojca izdvojena je od zgrade i predana nadležnom upravnom odjelu Grada na upravljanje, dakle, Rojc više nema utjecaja na to što se s tim prostorom događa.

Zlatko Gotovac, Udruga Syntheses

- Nama su, tek što smo ušli u prostoriju u stražnjem krilu zgrade, razvalili vrata. U prostoriji su bili, uglavnom veći i teži komadi još zapakirane opreme. Nije bilo ništa ukradeno, ali smo provalu prijavili. Pretpostavljam da se počiniteljima žurilo, a budući da nisu pronašli nikakve sitnije, a vrijedne stvari, otišli su. Možda su ih i preplašili nečiji koraci? U svako slučaju, od tog mi je iskustva ostao gorak okus u ustima i stalan strah, pogotovo ako navečer idem do prostorije. Jeza me hvata, ne osjećam se siguran. Bilo bi svakako dobro da se i u stražnjem dijelu postavi nekoliko kamera za videonadzor, jer ipak je to velika zgrada i svakodnevno kroz nju protutnje razni ljudi.

SOFIJA Apostolovski, Udruga Merlin

- Čistoća u sanitarnom čvoru kod nas u prizemlju je grozna, posebno u ponedjeljak nakon vikenda i nedjeljnog buvljaka. Kao da su svi posjetitelji navikli cijeli prostor i hodnik koristiti kao WC. Taj čvor je potpuno obnovljen prije kratkog vremena, a danas je tako devastiran i izgleda kao da se godinama koristi kao javni WC. Razumijem da je zgrada velika i da čistačice ne stižu, ali bi bar preuređeni sanitarni čvorovi u prizemlju trebali biti bolje održavani jer nisu pod ključem.

Mike Benčić, trener u klubu Vale Tudo

- Nije Rojc baš sigurno mjesto. Čini mi se da, ako ti neko želi provaliti, može. A kad uđu unutra - ne da krađu, nego devastiraju. Dobro, nama ovdje nisu nikad, možda znaju tko je tu, pa neki respekt postoji, ne znam Ali uvijek dolazimo na pitanje para, je li trebalo platiti više kamera, zaštitara da šecu okolo, nemam pojma.

Tko je, prema vašem mišljenju odgovoran za takvo stanje, udruge, grad, građani ili svi skupa?

- Ne možemo svih prozivati na odgovornost. Možemo onoga tko to radi i njegove roditelje.

Znaju li što im dijete radi? Potom mi –udruge. Da se skupimo, da protestiramo, što da radimo? I onda treće -grad. Oni su ti koji bi trebali pomoći da se ne krade, ne razbija... Prozori su, primjerice, razbijeni non-stop. Čini mi se da bi bilo lakše platiti još dva čovjeka. Trošak bi bio isti kad se usporedi s onim što se tu mora oprati, očistiti, popraviti nakon subote navečer. Ma, velika je zgrada, jednostavno, što ćeš? A mali grad, mali budžet.

Denis, roditelj koji je čekao svoje dijete

Smatrate li Rojc sigurnim mjestom?

- Ne, zato jer su hodnici tmurni, neosvijetljeni, a nema ograničenja pristupa. Svatko može doći, a vidim i da su neki dijelovi neiskorišteni. Ne znam što se tamo uopće događa, mračno je. Nisam zadovoljan tim dijelom.

Što mislite da bi trebalo učiniti da se sigurnost unaprijedi?

- Vjerojatno pojačati kontrolu. Ne kažem da ovi ljudi ne rade svoj posao, ali mislim da to nije dovoljno za sigurnost djece. Naročito cura. Za dečke je malo povoljnije. Pored puno dobrih stvari, mislim da je to jedna od loših strana Rojca.

Suzana Brajković, majka koja je čekala svoje dijete

- Mi smo tu već 3 godine, s prekidima, i nikada nisam imala nikakvo loše iskustvo, dapače. Jednom sam čula za neke incidente prije neke 3 godine, ali u posljednje vrijeme, ne. Kad bi se pojačalo neko osiguranje, onda to ne bi bilo to. Rojc je takav kakav je, spontan, slobodan.

A urednost?

- E da, jedino to. Posebno vikendom kad se događaju neki koncerti. Evo, danas je ponedjeljak. Tu su u stepenicama razbijene boce, kiša je padala, sve je blatno, lako se posli-znuti. I dosta smrdi, ako nešto jest problem, onda je to. Ali Rojc je meni takvo mjesto, već dugo dolazim tu, godinama. I prije sam dolazila na koncerte, tako da je to meni mjesto gdje se stvarno osjećam ugodno. Kad bi se tu šetali neki redari, to ne bi više bilo to. Mislim da bi trebalo više raditi na kulturi onih koji dolaze ovdje. Da oni prihvate Rojc kao svoju kuću, svoj dnevni boravak, da se ponašaju kao kod sebe doma. I to bi onda bilo u redu.

Bi li trebalo pojačati osiguranje?

- Jedino kada su neka događanja, kao što su koncerti. Tada je normalno da treba veća sigurnost. Inače ovako, radnim danom, kada u udruge dolaze ljudi svih uzrasta, roditelji, djeca, nema potrebe. Udruge bi se trebale i osigurati - staviti neke kamere, pojačati vrata ili slično.

Frane Meden, voditelj dramske radionice Plavi oblik

- Mislim da je Rojc sigurno mjesto. Naravno, prilika čini lopova, ali mislim da je nekada bio puno nesigurniji, puno se provaljivalo. I baš zato danas neki imaju rešetke na vratima. Danas je sigurniji, jer je tijekom vremena jako puno udruge, puno ljudi tu ušlo. Kada navečer u 7 sati dođem na probu, parking je krcat - puno djece i odraslih. Svi živi, tko god želi, ima prostor i može nešto raditi.

Smatrate li da bi trebalo nekako unaprijediti sigurnost?

- Osobno jako dugo nisam čuo da se nešto strašnije desilo u Rojcu. Da je netko provalio. Da se dogodilo nešto zbog čega bi se mogli zapitati: "Hej, šta je u tom Rojcu?" To je bilo krajem 90-ih i početkom 2000 -e. Ali, budući da su ljudi sve više počeli dolaziti ovdje, to je sada neko drugo mjesto od onoga što bi prema fasadama mogli zaključiti. Čak su se i

meni javile na radionice osobe koje su preko telefona pitale: "A gdje je to točno?" Kad sam im objasnio da je to između Monte Zara i suda odgovorili su: "Aa, to je to? E, hvala lijepo. Ne!" Ostao sam "paf!" Čekaj malo, imaš jako puno sadržaja ovdje i još te strah dočiji?!? Čak su me pitali mogu li im organizirati prijevoz. Što mi je također bilo čudno, jer Pula nije velika, a i nije kasno navečer. Radionice traju do 22 sata... Netko ne voli hodati preko Monte Zara, netko po Šijani, nekome je Veruda nesigurna, sve to ima svoje. U biti bih onda prije rekao da je Pula nesigurna, a ne isključivo Rojc. Jer u vrijeme kad su 1998. godine u Rojc ušli Inat, Zaro i Puhački orkestar, ljudi su se tada, pogotovo cure, bojali ići preko Monte Zara. A sada, kada se u posljednje vrijeme nešto na Monte Zaru desilo? Tako da mislim da ljudi jednostavno "popizde" zbog određenih životnih stvari. Nije to isključivo vezano uz Rojc. Rojc je prošao puno toga, od svoje militarističke povijesti i izbjeglica, do svih udruga danas. Raspitaj se, pitaj punkere, oni će znati, kako je to tada izgledalo, pogotovo zadnji katovi sjevernog krila, pitaj ih koliko je ljudi tu spavalo i gdje su sve bili ulazi u Rojc.

U podrumu je malo drugačije...

Ivona Božinović, Udruga Metamedij

- Kad sam tek došla raditi u Metamedij, ovaj podrumski hodnik bio mi je dosta zastrašujuć. Čovjek se s vremenom navikne, ali i dalje kad ujutro dođem otvoriti ured, nikad ne znam što će me dočekati - ljudi obavljaju nuždu po hodniku, prolivena je cuga, smrad je grozan. Nije baš ugodno, cjelokupni dojam je odbojan, a daje i osjećaj nesigurnosti.

Smatraš li da ima rješenja?

- Trebali bi, prije svega, poraditi na dogovoru. Da se poštuje red, rad i disciplina, kao i određena pravila sigurnosti. Da se zna, tko kada ulazi. Smiješno je da bi se ljudima trebalo govoriti i da ne obavljaju nuždu po hodnicima. Pretpostavljam da to nisu ljudi koji rade ili dolaze na neka događanja u Rojcu, nego, primjerice, stoje vani, pa im je zima i uđu u podrum i tu se popišaju. Trebalo bi poraditi na kontroli svakako, jer mnogi koji prvi put dođu u Rojc, baš se iz tih razloga neće poželjeti vraćati, neovisno o sadržajima koji im se nude. Možda ti, kad si mladi, neke takve stvari i ne smetaju, ali kasnije ti počnu smetati.

Marino Jurcan, Udruga Metamedij

- Negdje 2003./4.-e djelatnica Ministarstva kulture došla je obići našu udruhu i vidjet u kakvim uvjetima radimo da bi nam sufinancirali nabavku opreme. Tada smo sa strane Monte Zara zajedno išli prema Rojcu i bila je vidno šokirana, rekla je da nikad nije zamišljala tako ružnu i zapuštenu zgradu. I danas

Umjetnošću protiv zapuštenog prostora

djeluje zapušteno, samo ima nešto malo više cijelih prozora. Ali, kad vidiš kakva nam je bolnica, nemamo se što čuditi. Svjesni smo da kad radimo određene programe u Rojcu, gubimo oko 30 posto publike u startu, jer se program događa upravo ovdje.

Riješenje?

- Možda bi trebalo zaposliti više čistačica, jer, iako se postojeće trude, zgrada je prevelika. A i kada dođu, one to počiste i pometu, ali zapišan je i zid, vertikala, ne horizontala. Tako da možeš svaki dan prati pod, ali i dalje smrdi, jer trebali bi valjda i zidove prati do visine pupka. Sigurno ima načina kako to popraviti. Možda bi to trebalo Savez povezati nekako sve koji imaju neke interese. Recimo, sad su sportaši iz kluba Krav Maga najavili na radiju da će pokrenuti neku zajedničku akciju uređenja okoliša, sredit trim-stazu i neke sportske sadržaje koji se tu mogu i u vrijeme kad nema više danjeg svjetla održavati. I to bi bilo super, možda bi se i neka druga publika tako dovela u Rojc i promijenilo malo njegov image. Hvalevrijedna je bila inicijativa s pokretanjem urbanog vrta, ali su im, navodno, kako inicijatori kažu, susjedi pojeli, odnosno počupali nasade. Ali dobro, očito ljudima fali zdravih namirnica i sadnica, treba vidjeti s "urbanim vrtlarima", možda će se to opet pokrenuti.

Znači, misliš da bi Savez tu higijenu prostora uvrstiti u svoje prioritete?

- To bi trebala biti civilizacijska tekovina. Na primjeru zapuštenih WC-a sve jasno. Taj naš zajednički ignorantski odnos. Savez ne bi trebao imat tu ulogu, ali, ako je to trenutno jedna od bitnijih stvari koja muči udruge, to onda jest prioritet koji treba riješiti. Ja bih volio da su te neke potrebe na višoj razini. Ali, evo treba spomenuti i to da se kroz razne umjetničke akcije kao što je Krojberg uspjelo srediti velik dio hodnika. Također, mi smo u više navrata kroz razne graffiti radionice oslikavali dio vanjskog i unutrašnjeg prostora. Tako da se iskreno nadam da će biti više ovakvih akcija udruge te da će ih grad podržati.

Matko Plovanić, Udruga Monteparadiso

- Točno je da se u Rojcu događaju razna sranja. Zadnja krađa kod nas se dogodila kada je danskom bendu The Movement koji je nastupao kod nas se provaljivao u kombi ispred glavnog ulaza u Rojc. Najvažnije od ukradenih stvari bio je komplet mikrofona za ozvučavanje bubnjeva. Još uvijek nisu nađeni i policija traga za njima.

Inače bendovi koji sviraju kod nas, a većinom su to ljudi iz inozemstva, nikad ne ostavljaju

ništa od opreme u vozilima, nego im sve ukrucamo negdje unutar zgrade. U ovom slučaju, radilo se o iznimci i mali dio opreme ostao je u kombiju. Na kamerama se jako slabo vidi tko je provalio. Očito nisu baš kvalitetne ili ih je premalo.

Na proljeće smo imali slučaj provale u vanjski WC kojeg koristimo za potrebe rada kluba. Provalili su i ispičili sve mjedene ventile i sifone. Sada smo uspjeli skrpati dvije WC kabine, ali smo ovaj puta stavili plastične ventile i sifon na lavandin - to nitko nema razloga krasti, nadam se.

Zgrada je sama po sebi ogromna i jako ju je teško kontrolirati. Više kamera bolje kvalitete od postojećih, možda bi riješile stvar.

- Što se urednosti tiče, najkritičnije je podrum. Nisu toliki problemi razbacane čaše i boce, već rigotine, pa čak i obavljanje male, a ponekad i velike nužde po hodniku.

Mnogi za sve što u Rojcu ne valja automatski odmahuju rukom i govore: "Ma, to su pankeri. Monteparadiso je to famozno "leglo" pankerije! Možeš li to prokomentirati?"

- U Monteparadiso klub se ulazi iz unutarnjeg dvorišta. WC je u unutarnjem dvorištu, pa tako nitko od posjetitelja kluba nema pristup u hodnik. Ne samo da se nakon svakog događaja čisti i klub, nego čistimo i dvorište. Nema potrebe za "pucanjem" na MP, jer članovi udruge imaju svoje prostorije koje koriste za probe i nemaju razloga zadržavati se na hodniku.

Posjetitelji kluba ionako nemaju pristup hodniku. Valjda su svi svjesni da je zgrada otvorena svaki dan do ponoći, pa tako i vikendom. A svi znaju da mi nemamo događaje u klubu ni baš svaki vikend, a kamo li svaki petak i subotu.

Što se tiče MP festivala, svima koji posjete Rojc u nedjelju popodne ili još bolje-ponedjeljak ujutro, nakon što festival završi, poznata je tradicija da je cijeli plato Rojca očišćen. Ne samo da se čisti nakon festivala, nego se to radi i svakog jutra za vrijeme trajanja festa. Mislim da nitko ne bi trebao imati zamjerke u vezi toga. Naravno, uvijek ima dušebrižnika koji će fotografirati čovjeka koji spava pored auta ili izvan šatora i s time si dizati broj klikova ili lajkova na društvenim mrežama, portalima i slično...

Ove godine je netko napravio psinu susjedima koji žive u kući pored košarkaškog igrališta i zbog toga nam je jako žao. Jesu li to napravili posjetitelji festivala, ne znamo. Posebno nam je žao jer su ljudi kojima je šteta napravljena jako ljubazni i dobri ljudi, puni razumijevanja. S druge strane, svi su svjesni da se, pogotovo u ovom kvartu, provale i krađe događaju više puta dnevno. Posjetiteljima festivala koji kampiraju na festivalu puno je stvari pokradeno. Bilo je slučajeva da je čovjeku dok je bio na moru ukraden šator!v Valjda je nekome jako trebalo...

Umjesto zaključka

Turbulentna su vremena, česta je rečenica kojom nas časte iz medija. Ako je tako, ni Rojc ne može biti izuzet iz te zajedničke struje i ne možemo se iščuvavati nad svakom incidentnom situacijom. Kolaž je tu, priču si složite sami. Naravno, nepobitno stoji tvrdnja da je krenuti od sebe prioritet. Pa se onda dalje raspitivati, informirati i, unutar svojih mogućnosti, zalagati za bolje, uključivati se u pozitivne tokove i inicijative za boljitak.

Napisale: D.K. i Dunja Mickov

RAZGOVOR S EDIJEM CUKERIĆEM, GLAZBENIM PRODUCENTOM IZ PULE, O ZANIMANJU PRODUCENT I CD-U S OBRADAMA PJESAMA SERGIA ENDRIGA

Glazbeni producent je peti član benda

Nekad si svirao gitaru, ako se ne varam. Kada si odlučio postati producent i zašto?

- Završio sam srednju glazbenu školu, smjer gitara, ali trenutno joj se nemam vremena posvetiti onoliko koliko bih htio. Glazbeni producent nisam namjeravao postati, nego su mi na Radio Puli 1993. godine, gdje sam radio od 1990. do 2003. godine kao honorarni suradnik, jednom prilikom "nametnuli" rad u višekanalnoj režiji po povratku iz vojske, jer je tonac otišao na medeni mjesec, a mene je ni krivog ni dužnog zapalo da snimam dvostruki album Anelida. U startu sam obavljao poslove tonskog snimatelja i realizatora programa, što se na kraju s godinama pretvorilo u posao producenta, jer je kroz režiju 3 Radio Pule prošlo bezbroj bendova, a ja sam se igrom slučaja tu našao.

Od tehničara na Radio Puli do producenta s Porinima, koliko je taj put bio trnovit?

- Put je bio trnovit, ali kada nešto voliš, ne osjećaš da toliko bode. Onaj tko želi tim putem prvenstveno neka voli glazbu, bude širokih glazbenih vidika i ne robuje pravilima u studiju. Sve ostalo će doći samo po sebi.

Što možeš preporučiti nekome tko želi tvojim stopama? Može li se od toga živjeti?

- Na ovako malom tržištu ne možeš preživjeti, ako ne svaštariš, a ja to ne želim, pa je teško živjeti samo od produkcijskog posla, posebice ako se baviš rock produkcijom koja nema budžete, kao neki drugi komercijalni glazbeni pravci. Ne želim raditi kompromise i zato nemam neke veće financijske koristi od toga. Zato još uvijek uživam raditi u studiju.

Koji Porin ti je najdraži i zašto?

- Svaki od četiriju Porina mi je drag, ali uvijek je prvi nekako najdraži, onaj s Hladnim Pivom, što ne znači da mi i ostali s Gustafima, Nolom i Darkom Rundekom manje znače. Kada ga primaš, misliš da ćeš sutra pregaziti London ili New York, ali ubrzo se spustiš na zemlju i shvatiš gdje si i što si. Drag mi je i Crni Mačak, jer mi je dodijeljen baš u kategoriji produkcije za Bambi Molestere. Bilo je tu još mnogo albuma koji nisu nagrađeni, a koji su bili vrijedni pažnje. Puno ih ostane nezamješćenih, jer nemaš medijskog prostora u kojem ih možeš plasirati.

O čemu ovisi dobar zvuk? O opremi ili uhu?

- Dobar zvuk ovisi o cijelom nizu aktera: instrument, glazbenik, akustika prostora, mikrofoni, konverteri, pult, monitori, outboard, tonac, mix, mastering, uho, ideja, mašta...Producent je tu da sve to objedini, koordinira i da da svoj završni pečat. Ja ne radim live zvuk, jer je to jedno sasvim drugo područje, ali dok sam ga radio kao član posade s Gustafima, Let-om 3, Dogmom i raznim drugim izvođačima, trebalo mi je vremena dok ne upoznaš bend i opremu koja se drugačije ponaša u različitim prostorima. Zato je najbolje da svaki bend ima svoj tonca. Ipak je tonac veza između izvođača i publike. Ako ne prenese energiju s pozornice na ljude, nije ispunio svoju osnovnu zadaću i najčešće bude pozivan ako nešto ne štima. Svaki bend ima svoj način rada, neki ni ne dolaze na tonske probe.

Tome uvelike pridonosi i digitalna tehnologija koju danas imaš na raspolaganju.

Je li istinita tvrdnja, što su duže tonske probe, članovi bend su veći amateri i koja je najduža, odnosno najkraća tonska proba koju si odradio s nekim bendom.

- Najduže tonske se ne sjećam, jer u pravilu ne volim duge probe koje na kraju mogu iscrpiti i bend i tonca, a najkraće su mi bile kada ih nije ni bilo. Te su mi bile najdraže. (smijeh) Do treće pjesme na koncertu namjestio bih zvuk, i to bi bilo to. Nedavno, baš na Springsteenu u Trstu zvuk se stabilizirao tek na četvrti pjesmi. Nije bilo tonske, ali za takvo nešto moraš imati iskustva i logistiku.

Cuki je jedan od idejnih začetnika projekta zamišljenog kao homage S. Endrigo

Ideš li kao tonac na koncerte ili isključivo radiš u studiju?

- Isključivo radim u studiju, jer sam za live izašao iz đira, a i nisam više u tim godinama kada bih mogao cijele noći, iako to ne znači da ga ne bih mogao odraditi.

Kako izgleda tvoj radni dan u studiju?

- U studiju nema pravila, niti jedan dan nije ti isti. Svaki dan ti donosi nešto novo. Dogodi se da cijeli dan ništa ne napraviš, pa provedeš s ekipom u raspravama i na kavama, a onda se drugi dan dogodi neki klik i u dva sata sve sjedne na svoje mjesto. U tome i jest draž stvaranja u studiju. Tu nema radnog vremena od 7 do 15 sati. Imaš i faze rada: predprodukcija s probama, snimanje, editiranje, mix, postprodukcija. Svaka od tih faza zahtjeva svoje vrijeme i maksimalan angažman.

Koliko utječeš na oblikovanje pjesme i aranžmana i kako?

- Utjecaja na pjesmu imam onoliko koliko mi bend to dozvoli. Ima svakakvih slučajeva od toga da bend želi skoro da im napraviš pjesmu u potpunosti, do onih koji ti ne daju pristupa nego žele samo da si tu u blizini radi neke sigurni

nosti i ne daju ti prevelike ovlasti. Prema mojem poimanju producentstva, glazbeni producent je peti član benda koji je pomaknut korak unazad i prati cjelokupni proizvod od stvaranja pjesme, snimanja, aranžmana i zvuka, pa do konačnog proizvoda. Ostatak benda je previše zaokupljen svojim instrumentima, pa ponekad od šume ne vide stablo.

Kada znaš da je pjesma gotova, odnosno hoće li biti hit? Pjevušiš li tijekom dana?

- U jednom trenutku netko mora podvući crtu i reći da je kraj, jer bi snimanje trajalo u nedogled. Produžavanje rada za mjesec ili dva da bi dobili 2 posto "bolju" pjesmu, nema smisla. Ili je imaš ili je nemaš. Nikakva produkcija ti neće pomoći ako pjesma autorski nije moćna. Produkcija može samo nadograditi nešto što je u korijenu kvalitetno. Kad sam u slijepoj ulici, bacim novčić i prihvatim njegov savjet. Mogu samo naslušivati hit, a ne i prepoznati ga, jer to ovisi o nizu drugih faktora na koje ne možeš utjecati. Moram priznati da imam veliki postotak pogodaka u procjeni hitova dok su još u povojima. Kad bih znao svaki put kada je stvoren hit i da u nekim slučajevima imam logistiku izdavača koji, moram priznati, često griješe u odabiru singlova, možda bih i bio bogat čovjek. (Smijeh).

Koja je najlošija pjesma koja ti je tako ušla u uho i nikako da izađe?

- Imam neke blokatore u mozgu koji ne dozvoljavaju da mi loša pjesma uđe u uho. Hvala im!

Koji je tvoj omiljeni živuci aranžer i pjesmopisac u domeni rok i pop glazbe?

- Puno je autora i producenata čiji mi se rad sviđa. Neki od meni dragih producenata koje sam noćima proučavao su Brian Eno, Daniel Lanois, Nigel Godrich, Mario Caldato Jr, Dave Friedman, Mitchell Froom, Tchad Blake, Danger Mouse, a pop rock autora je stvarno puno: Johnny Cash, Bob Dylan, Thom York, David Bowie, David Byrne, Joe Strummer, Tim Buckley, Damon Albom, Tom Waits, Nick Cave, dvojici Perez/Hidalgo, Lennon/McCartney, Beck, Fink, Jose Gonzales, Feist.....Da te malo ispravim oko aranžera. U modernoj produkciji kategorija aranžera ne postoji, jer je sve to posao producenta. Postoje aranžeri zborova, gudača, duhača i sl... oni su u funkciji producenta koji bira s kim će od njih surađivati i tko mu je potreban na određenom projektu.

A sad nam malo predstavi Sergia Endriga i projekt na kojem radite?

- Projekt je prvotno zamišljen kao novi album Sergia Endriga s glazbenicima njegovog rodnog grada, što je on s ushićenjem prihvatio. Sergio Endrigo se, nažalost, razbolio i u međuvremenu preminuo. Godinu dana kasnije taj smo projekt preoblikovali u hommage s pulskim glazbenicima koji se na kraju proširio na dvostruki CD cijele kulturne scene grada Pule. Na albumu, osim glazbenika, imamo i pjesnike, glumce, plesače, ulične zabavljače, slikare kojima ovim putem još jednom zahvaljujem na entuzijazmu, angažmanu i objedinjenju.

Tko je sve obradio pjesmu? Zasto baš ti autori i te pjesme?

- Gledali smo da na projektu budu zastupljeni značajniji ljudi i skupine iz svih kulturnih segmenata grada Pule i mislim da smo u tome uspjeli. Pjesme smo im u većini slučajeva dodjelivali razmišljajući o njihovim karakternim i interpretacijskim osobinama. Treba naglasiti da je ovo jedan kulturološki, a ne glazbeni projekt, pa ga tako treba i percipirati. Ovo je dokument kojim kulturnjaci odaju počast jednom velikom pjesniku i glazbeniku rođenom u našem gradu.

Gdje možete kupiti CD?

- Tiraža CD-a je za sada 700 primjeraka i neće biti u prodaji, nego će biti podijeljeni, iako mislim da će ga Talijanska Unija, glavni financijer, sigurno doštampati. Želja im je da dođe u što više domova i da ga čuje što više naših sugrađana.

Zašto je Eendrigo dio povijesti Pule?

- Endrigo je važna povijesna ličnost našega grada. Odlaskom iz Pule napravio je svjetsku karijeru, ne samo u Italiji, gdje je bio jedan od vodećih kantautora moderne talijanske kancone, nego i u Latinskoj Americi i Kubi te zemljama istočnog bloka. Na taj je način pronio svoje porijeklo diljem svijeta.

Ima li neki podatak iz njegove biografije kojeg bismo svi trebali znati?

- Endrigo, osim što je zadužio grad kao pjesnik i glazbenik, dolazi iz obitelji koja je isto tako zadužila grad svojim djelima. Većini građana Pule manje je poznato da je bio u rodu s Antoniom Smaregliom, poznatim istarskim skladateljem, dok je njegov otac bio priznati i poznati samouki tenor, kipar i slikar koji je izrađivao nadgrobnice spomenike koje i danas možemo naći na Monte Ghiru.

Osim kroz glazbu, na koji ste još način promovirali ovaj projekt i Endrigo stvaraštvo?

- Trenutno je napravljen dvostruki CD koji će biti promoviran u Circolo u prosincu ove godine. Nadam se da će ovaj projekt biti samo početak nekih novih projekata koje već imamo u pripremi oko lika i djela Sergia Endriga u bliskoj budućnosti, ali otom-potom.

Rojc je najbitnija kulturna žila kucavica ovog grada

I za kraj, moram ti postaviti nekoliko pitanja o Rojcu. Pa eto, što za tebe predstavlja ta zgrada i njezini "stanari"?

- Rojč je najbitnija kulturna žila kucavica ovog grada koju treba negovati i iz koje treba izvlačiti vizitke s kojima bi se grad predstavljao, ne samo u Hrvatskoj, nego i u svijetu.

Zašto je poseban i važan?

- Važan je i poseban jer nudi pregršt sadržaja mladim ljudima, posebice u ovakvim vremenima u kakvima mi trenutno živimo. Kultura uvijek doživljava najveći procvat baš kada su najteža vremena, stoga Rojč ima još veći značaj. Rojč će nam sigurno davati još puno lijepih stvari koje bi grad trebao puno više vrednovati i s kojima bi se trebao ponositi.

Što bi mijenjao ili unaprijedio u Rojcu?

- Nisam previše upućen u relaciju korisnici (udruge)-grad, jer stvarno ne stignem popratiti sva dešavanja zbog bezbroj obaveza, ali i mene bi zanimalo zašto se je stalo i gdje je zapelo s idejama o hostelu, kuhinji, koncertnom prostoru u sjevernom krilu, uređenjem hodnika (koji se još i donekle oslikavaju) i sanitarnih čvorova koji stvarno izgledaju sablasno. Uvijek se je najlakše izvlačiti na financije, iako mislim da je to samo isprika za nerad. Da se svake godine napravio samo jedan sanitarni čvor, imali bi ih po svim katovima sređene i opremljene. Znam koliko dođe uređenje jednog takvog sanitarnog čvora. Imam i troškovnike ako nekom zatrebaju, jer sam ga i sam uređivao kod kuće. Mislim da bi svima dobro došlo jedno kolektivno postrojanje i jutarnja gimnastika na platou ispred Rojca. Imam dobre glazbe baš za takve prilike. Samo uzmite trike i sportske hlačiće. (smijeh).

Napisao: Marino Jurčan

FLANGER DANGER, HARD-ROCK I NABRIJANE GITARE

Radimo samo autorske stvari, jer mrzimo "kovere"

Dunja: Što je za vas Rojč, kakva vam je vizija njegova razvoja, kako ga doživljavate?

Debac: Ja nemam viziju Rojca, ali ga doživljam vrlo osobno i intimno u ovoj našoj crnoj rupici. Vidi kako nam je ovdje crno i mračno. Volimo to što radimo, tu u udruzi Mali mrak imamo tri benda u tri spojene prostorije (od jedne velike smo ih pregradili), družimo se, sviramo i baš nam je lijepo.

Dunja: Je li vam prostor adekvatan, po ozvučenju i ostalome?

Debac: Ma, da, sve je prva liga, manje-više smo sve sami sredili. Imamo našeg hrčka koji premešta namještaj. (Smijeh) Uživamo tu, to nam je dnevni boravak.

Dunja: Kada biste mogli nešto mijenjati, što biste promijenili u Rojcu?

Debac: Stavio bin tendu ispred. Ma, šalim se, svatko si sređuje prostorije kako mu odgovara i to je meni ovdje najljepše. Jedino infrastruktura... Na primjer, napravili su nove WC-e, ali se rulja i dalje ponekad ne ponaša kako treba, ali što reći i kome? Pojedinci se ponašaju vandalski, ali toga je uvijek bilo i bit će, svi smo na to navikli i više nam to toliko naročito i ne smeta.

Karlito: Moj doživljaj Rojca? Dolazim tu više od 10 godina svirati, baviti se onim što obožavam i volim. Poznavajući i ostale sredine u lijepej našoj i u našoj maloj sredini, možemo biti sretni što to imamo. Što bih eventualno mijenjao? Infrastrukturu, iako se svatko potruđi urediti svoju "rupicu" kako god hoće. Dao bih prvenstveno naglasak na nadležne službe koje čuvaju prostore. Bilo bi manje vandalizma kada bi adekvatno radili svoj posao ili možda ti ljudi i rade, ali ih je malo. Trebalo bi se potruditi da ih bude više, a i da nadzorne kamere funkcioniraju, jer znam da je bilo slučajeva krađa kad kamere nisu ulovile ni sjenu, a kamoli detalje.

- Ma, evo, sve smo rekli, mi smo Flanger Danger, mi smo band i sviramo gitaru.

Dunja: Kako je sve to počelo? Koji vas je splet okolnosti spojio?

Najmlaji, Karlito: Debac, odnosno Zoran Mučić, vokal i gitara, alfa i omega, naš veliki tata, moj idol od mladih dana, sve je incirao, 2010.-e.

Debac: I ranije sam s drugim bendovima svirao u ovoj prostoriji. Onda sam ostao bez benda, pa sam se priključio jednoj drugoj grupi muzičara i tako je krenulo, spontano. Tek poslije kad smo počeli raditi stvari, pomislili smo na drugog gitaristu...Nama je bilo bitno svirati i uživati, a ne slikati se za O.K.

Svi smo došli iz raznih drugih bandova, prošli smo to kroz godine i godine. Nisu to više oni mladalački snovi "ja ću raditi samo to". Realni smo, tu imamo svoju prostoriju, instrumente, radimo, gradimo, uživamo...

Dunja: Koliko često vježbate?

Debac: Sviramo svašta-nešto, opako, hard-rock, uglavnom nabrijane gitare. Danas je nezahvalno pričati o tipu glazbe. Dođite na probu ili nas poslušajte na koncertu i dobit ćete sliku što je to FLANGER DANGER. Ali, radimo samo autorske stvari, jer mrzimo "kovere". Ja sam autor tekstova, a glazbu radimo zajedno.

Dunja: Kako to izgleda?

Karlito: Debac dođe na probu, kaže: "Dečki, imam nešto", proba malo na gitari, rif, dva, tri, ima tekst ima melodiju...

Dunja: Što ste dosad objavili?

Debac: Imamo jedan demo, a sada "brusimo" 10 novih komada u dijamante, i to će biti novi album, "nakić" u našoj novoj kolekciji. Ideja je bila snimiti demo, pa smo napravili taj skromni demo "7 i druge apokaliptične pjesmice" u 200 primjeraka i podijelili ga prijateljima,

rodbini i poznanicima.

Dunja: Znači, željeli ste dobiti što šire i što kvalitetnije kritike da bi kasnije mogli nešto dodati, popraviti i slično?

Debac: A ne, to ti, Karlito, radiš. To ja ne radim.

Karlito: E, ja sam taj "matematičar" u bendu, a ostali su "feelingaroši".

Dunja: Kakve su bile prve reakcije?

Debac: Dobro smo prošli kod publike, radimo na tome da više koncertiramo, da se više približimo publici.

Dunja: Koliko vas je publika prepoznala od sada, mislim, na koncertima? Kada će novi CD?

Debac: Sad je period bez koncerata, zatvorili smo se u studiju i orijentiramo se na svirku i spremamo nove materijale, aranžiramo i ostalo. Mi s time ne žurimo, a ja sam, u biti, obiteljski čovjek.

Dunja: Koliko često vježbate?

Debac: Tri do četiri puta u dva tjedna. I to nam je jako malo. Vježbali bismo svaki dan, ali smo, na žalost, zauzeti. U biti sve je u svirci. U tome da to želimo raditi i uživamo u sviranju, ne radimo tu neko "poduzeće". Svi smo došli iz raznih drugih bandova, prošli smo to kroz godine i godine. Nisu to više oni mladalački snovi "ja ću raditi samo to". Realni smo, tu imamo svoju prostoriju, instrumente, radimo, gradimo, uživamo... Ako će štogod od toga biti, dobro, a ako neće, nikom ništa. Nama je dovoljno to. Samo neka bude proba.

Dunja: A što inače radite?

Debac: Ja sam završio smjer VKV brodobravar, radim u Uljaniku, bravarčina sam, metal mi je pod kožom.

Karlito: Ja imam sreću da sam spojio posao i hobi u jedno - glazbu. Završio sam inače politehniku, ali radim kao ton-majstor, tehničar na Radio Puli. Isključivo se držim glazbe, bo-tuna, gitara...

Balin: Zeppelinarinam oko Bulevara. (Smijeh) Bravar sam.

Pačo: Ja sam ekološki inženjer za zbrinjavanje otpada. Ma, šalim se, radim kao vozač u komunalnom poduzeću.

Dunja: Obitelj vas podržava u vašem muziciranju?

Karlito: Da, svakako, sad kad sam završio fakultet kažu mi: "Sine, samo ti rokaj, bolje to nego nešto puno gore".

Dunja: Gdje se mogu naći informacije o vama na netu?

Debac: Da, nažalost, imamo Facebook stranicu: <http://www.facebook.com/flanger.danger> i nekih dvije, tri stvari imamo na YouTubeu i Soundcloudu.

Dunja: Primete li nove članove?

Debac: Evo, češ ti bit s nama? Češ svirati neki trombon? Trubu smo pokušali dovest, a voljeli bi i jedan starinski klavir, i didgeridoo, samo da budu u prostoriji, da možemo opet razmješati stvari.

Napisala: Dunja Mickov

ZA SVE KOJI ŽELE ZNATI VIŠE, DONOSIMO PREGLED NAJZNAČAJNIJIH:

Međunarodnih susreta i konferencija u 2013. godini

Aktivni seoski turizam

Poziv za dostavu projektnih prijedloga **Leeds, Velika Britanija, od 23 do 25 siječnja 2013. godine**

Udruga za Regionalne studije, Regional Studies Association (RSA), sastanak istraživačke mreže - nastoji ispitati doprinos aktivnog seoskog turizma u ruralnim područjima, odgovarajući na iduća pitanja: Kako ruralna područja mogu imati koristi od mogućnosti koje nudi aktivni seoski turizam? Što treba učiniti da bismo privukli određene tržišne niše turizma na ruralnim područjima? Kako aktivni turisti koriste i doživljavaju selo? Koje su potrebe, interesi i motivacija pojedinih podgrupa (npr. jahača konja, letača na zmajevima (para-gliderima), alpinista i dr.), i kako seoske zajednice mogu kapitalizirati na ovim potencijalnim turističkim tržištima? Koja je uloga regionalnih i nacionalnih vlada u promicanju i olakšavanju razvoja aktivnog turizma na selu?

Teme koje bi mogle biti razmatrane:

- inovacije u aktivnom ekoturizmu
- održivi aktivan seoski turizam
- radna snaga za ruralni turizam (npr. nestašica stručnog osoblja, nedostatak radne snage, outsourcing i sl.)
- poljoprivredna diversifikacija i aktivni seoski turizam
- razumijevanje specifične podskupine aktivnih ekoturista
- sportski turizam u ruralnim područjima
- branding destinacija aktivnog ekoturizma
- uloga javne politike turizma u ruralnom regionalnom razvoju
- prepreke za razvoj i širenje aktivnog ekoturizma
- aktivan seoski turizam u regijama u razvoju
- marketing aktivnog ekoturizma
- protivljenje u aktivnom ekoturizmu u lokalnim ruralnim zajednicama
- predstavljanje i razumijevanje ruralnosti i prirode kroz aktivni ekoturizma

Prihvaćaju se i radovi koji obuhvaćaju druge aspekte turizma i regionalnog razvoja.

Više na: [icreth.wix.com / countrysidetourism](http://icreth.wix.com/countrysidetourism)

Učinkovita raznolikost u gradovima u sklopu projekta Interkulturalni gradovi, **Dublin, Irska, od 06 do 08. veljača 2013. godine.**

Inicijativa Interkulturalni gradovi rođena je 2008. godine, kada su Vijeće Europe i Europska komisija, zajedno sa skupinom gradova-pionira, prihvatili izazov: razviti i testirati kulturno kompetentan pristup integriranju različitih zajednica. U središtu ovog novog pristupa integraciji leži koncept prednosti u raznolikosti. Događaj u Dublinu prekretnica je i prilika da se prikupi ono što su gradovi postigli, što je bilo uspješno, a što ne, i pod kojim uvjetima, koji izazovi ostaju i kako se oni mogu rješavati zajedno s partnerima iz drugih mreža i organizacija.

U Dublinu će se raspravljati iduća pitanja:

- Što prednost raznolikost znači u praksi i kako se različite vrste urbanih politika mogu oblikovati kroz interkulturalne leće?
- Kako gradovi mogu razviti strateški pristup prednostima raznolikosti?
- Je li koncept podržan dokazima istraživanja?

Više od 60 gradova u Europi i izvan nje pridružile su se programu Interkulturalni gradovi. U Dublinu će podijeliti svoja praktična iskustva s različitim vrstama urbanih politika koje se oblikuju kroz interkulturalne leće. Tematske radionice razmotrit će značenje i praksu interkulturalizma u različitim područjima politike, kao što su kultura, obrazovanje, stanovanje i razvoj susjedstva, sigurnost i nadzor.

Više na: [www.coe.int / interculturalcities](http://www.coe.int/interculturalcities) ili na www.coe.int/t/dg4/cultureheritage/culture/Cities/Dublin/DraftProg_en.pdf

Mediji i kreativne industrije - Pravila, poslovi i izazovi

U Lisabonu, Portugal, od 03 do 04 svibnja 2013. godine održat će se 6. konferencija Međunarodne akademske udruge za upravljanje medijima (International Media Management Academic Association -IMMAA) na temu medija i kreativne politike, poslova i izazova.

IMMAA je suradjuća profesionalna skupina akademskih istraživača na temu medijskog menadžmenta. Veza između njih je želja za razvijanjem istraživanja i učenja o upravljanju medijima, za studente i profesionalce. Programski odbor poziva istraživače i praktičare da podnesu prijedloge za radove kojima bi se predstavili na IMMAA konferenciji. Molimo pošaljite ili dovršene radova, gdje je to moguće, ili kratki sažetak teme. Programski odbor također poziva prijedloge za panel teme; preporuke gostujuće izlagače te preporuke za druge istraživače kojima bi se poziv za radove mogao poslati.

Prijave s naznakom za "Lisabonsku IMMAA konferenciju" šaljite na [na faustino.paulo@gmail.com](mailto:faustino.paulo@gmail.com). Rok za sažetke (max. 1 stranica) je 28. veljače 2013. godine, a dovršene radove (max. 25 stranice + dodaci) do 10. travnja 2013. godine.

IMMAA je kolaborativni profesionalna skupina akademskih istraživača na temu medijskog menadžmenta. Veza između njih je želja razvijati istraživanje i učenje upravljanje medijima za studente i profesionalce.

Bukurešt, Međunarodno JAZZ natjecanje 2013

Bukurešt, Rumunjska, od 18 do 25. svibnja 2013. godine

Jazz Bukurešt Međunarodno natjecanje u organizaciji jmEvents.ro, jedinstven je događaj na profesionalnom rumunjskog jazz-sceni, a rangiran je i među prva tri jazz natjecanja u Europi. Usmjeren je na bendove i pjevače u dobi do 35 godina, a misija mu je pridonijeti priznanju rumunjskih i međunarodnih jazz -vrijednosti. Cijeli tjedan je posvećen isključivo jazzu.

Natjecanje prate jam-sessioni i radionice na kojima međunarodni stručnjaci dijele svoja jazz znanja i vještine sa sudionicima. Većina natjecatelja ima impresivan portfolio, pohadaju prestižne međunarodne događaje kao što su Jazz Festival Montreux, Međunarodnog Jazz Festival Crvenog mora ili Lionel Hampton Jazz Festival SAD.

Rok za prijavu je 10. veljače 2013. godine

Kontakt: Prof Luigi Gageos, jmEvents, tel.: 40 722 383 542; fax: 40 21 323 66 00, e-mail: luigi.gageos@jmEvents.ro; više na: www.jmEvents.ro

Međunarodni simpozij o jeziku za međunarodnu komunikaciju Riga, Latvija, od 23. do 24 svibnja 2013. godine

Odsjek za engleske studije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Latviji najavio je drugi međunarodni simpozij o jeziku za međunarodne komunikacije koji će se održati u Rigi 23. I 24. svibnja 2013. godine. Simpozij, organiziran kao dvodnevna interdisciplinarna konferencija, nastoji uspostaviti veze između disciplina koje se bave instrumentalnom uporabom jezika u međunarodnoj komunikaciji te istraživanja o tome kako se ona postže. Glavni fokus biti će na poticanju inovativnih metodoloških pristupa empirijskom istraživanju.

Cilj foruma je okupiti ugledne znanstvenike, praktičare i početnike iz različitih lingvističkih sredina i disciplina, kao i raspravu o ulozi jezika u međunarodnoj komunikaciji u suvremenom svijetu. Istraživači iz cijelog svijeta pozvani su da podijele svoje rezultate istraživanja i nove ideje na ovoj konferenciji za promicanje cross-kulturne suradnje. Fokus foruma je na pod-poljima općih i primijenjene lingvistike, kao što semantika, pragmatika, tekstualna i korpusna lingvistika, analize diskursa, jezik stjecanja, leksikologija, leksikografija, prijevod i interpretacija.

Više na: www.lu.lv/lincs2013

ICAS 8: Križišta istoka i zapada Makao, Kina, od 24. do 27. lipnja 2013. godine

Međunarodna konvencija azijskih učenjaka (ICAS) je međunarodno okupljanje stručnjaka u području azijskih studija. Ona privlači sudionike iz više od 60 zemalja koji sudjeluju u globalnim dijalozima o Aziji koji nadilaze granice između akademskih disciplina i zemljopisnih područja. Od 1998. godine, ICAS je na 7 konvencija ugostio više od 15.000 akademika. ICAS je aktivni akcelerator istraživanja.

Obrasci za prijavu dostupni su na: www.icassecretariat.org.

Više na: www.umac.mo/icas8

Podrška glazbi, angažiranje zajednice

5. IMC Svjetski forum o glazbi Brisbane, Australija, od 21. do 24. studenog 2013. godine

5. IMC Svjetski forum o glazbi održat će se u Brisbane-u od 21. do 24. studenog 2013. godine, nakon čega slijedi 35. IMC Glavna skupština, od 25. do 26. studenog 2013. godine. Suorganizatori ovog međunarodnog događanja su, pored IMC-a, Međunarodnog glazbenog vijeća, Glazbeno Vijeće Australije i Queenslandu-ski konzervatorij istraživačkog centra pri Griffith Univerzitetu. Prema viziji organizatora, više tisuća glazbenih profesionalaca i drugih entuzijasta iz cijelog svijeta će u Brisbane-u raspravljati i planirati te doživjeti budućnost glazbe na ovom planetu. Forum će okupiti glazbenike, producente, menadžere, direktore festivala, novinare, znanstvenike, nastavnike, voditelje, aktiviste, političare i ostale ljubitelje muzičke umjetnosti u bezbroj oblika i konteksta. Ovaj je forum više od konferencije - u programu je i nekoliko paralelnih sesija o tradicijskoj glazbi, video instalacija o budućnosti glazbe, interaktivnih demonstracija o mobilnim telefonima, produkciji kazališne glazbe, itd.

No, globalni dijalog počinje dugo prije toga. Između srpnja 2012. i studenog 2013. godine, više od 1.000 ljudi uključenih u glazbu zamoljeni su da govore u kameru, ali ne više od pet minuta, o onome što oni vide kao najvećih izazov i mogućnost za glazbu u određenom području glazbe - je li glazba knjižnice ili svjetska pozornica. Ovi video uratci dostupni online na posvećenju web stranici, a postavljeni su i kao dio dnevnog reda u Brisbanu.

Za više informacija kontaktirajte: Međunarodno glazbeno vijeće, Tel.: 33 1 45 68 48 50; Fax: +33 1 45 68 48 66, e-mail: WFM@IMC-cim.org

Upravljanje izvedbenim umjetnostima danas

Leitring bei Leibnitz, Austrija, od 17. do 21. prosinac 2013. godine

Profesionalna međunarodna konferencija Performing Arts Management Today otvorena za art-menadžere, administratore, odgajatelje, konzultante,poduzetnike i producente u području umjetnosti iz cijelog svijeta. Prilika je to za susret s potencijalnim suradnicima i partnerima - izvođačima iz različitih kreativnih žanrova i tehnika, glumcima, plesačima, redateljima, koreografima, glazbenicima, redateljima, umjetnicima, autorima, kazališnim menadžerima, organizatorima festivala i izdavačima iz različitih zemalja.

Glavni zadaci konferencije su stjecanje uvida u najbolje suvremene strategije upravljanja umjetničkim i kulturnim organizacijama različitih veličina i razmjera, sagledavanje relevantnih pitanja povezanih uz upravljanje izvedbenim umjetnostima, uspostavljanje novih kontakata, razmjena iskustva s kolegama te uspostava temelja za buduće umrežavanje i suradnju. Trenutno konferencija prihvaća prezentaciju prijedloga.

Više na: <http://www.iugte.com/projects/performingartsmanagement>

Napisala: D.K.

Blagdanske delicije

SLASNI RECEPTI ZA APSOLUTNE KULINARSKE POČETNIKE

Htjeli biste prijatelje ili obitelj za blagdane počastiti kolačićima, a niste osoba koja se diči osobitim kulinarskim sposobnostima? Ako je tako, ali i ako nije – upravo za vas idealno su rješenje recepti za kolače koje svi vole.

Crnac bez jaja (i bez velike banane)

Ovo je kolač kojeg svi vole. (Znamo da se ponavljamo, ali to nije slučajno.) Crnac bez jaja osobito prija tzv. čokoholičarima, a bez daha ostavit će svakoga tko ga proba! Crnac bez jaja zaslužuje našu pozornost i ne samo zbog nesvakidašnjeg imena – sočnu sintezu čokolade i kakaa našem 'crncu' donijela je dobar glas koji se daleko čuje! Za one hrabrije i iskusnije, kreativna korisnica Coolinarke, VioletLove, ponudila je i verziju 'crnca' s 'velikom bananom', koju ćemo svakako obraditi u narednim brojevima Veznika. No, ipak, zasad se još uvijek zadržavamo na nivou apsolutnih početnika, i bavimo 'klasičnim crncem', bez dodatnih sastojaka. Recept smo preuzeli s CoolinarKinih stranica, gdje ga je na našu sreću, radost i dobrobit, postavio Medo22

Korak prvi

Jogurt, brašno, šećer, ulje, kakao i sodu bikarbonu miješajte električnom miješalicom 2-3 minute.

Korak drugi

Smjesu izlijte u lim veličine 20×30 cm prethodno premazan maslacem i pecite u pećnici zagrijanoj na 200°C oko 30 minuta. (Lim, umjesto da ga mažete maslacem, možete prekriti i pak papirom, a pećnicu, prema potrebi, možete zagrijati i na višu temperaturu.)

Korak treći

Maslac zakipite, maknite s vatre, umiješajte čokoladu natrganu na kockice, šećer i mlijeko pa miješajte dok ne dobijete glatku smjesu.

Korak četvrti

Kolač ohladite i prelijte čokoladnom glazurom.

Sastojci za biskvit:

- 3 jogurta (3×180 g)
- 300 g pšeničnog glatkog brašna tip 550
- 250 g šećera
- 120 ml ulja
- 25 g kakaa
- 2 žličice sode bikarbone

Sastojci za glazurom:

- 150 g maslaca
- 150 g čokolade za kuhanje
- 120 g šećera
- 120 ml mlijeka

Kako ugasiti blagdanski “požar u želucu”?

Za nadolazeće blagdane mnogi među nama ponekad će pojesti i više no što bi to, prema savjetima zdravstvenih stručnjaka, bilo poželjno. Mamit će nas francuske salate, sarme, odojci i krompiri, purice s mlincima, oblatne, medvjede šape, orehnjače te svakakve neodoljive slane i slatke delicije. Razno-razna pića, alkoholna i bezalkoholna također će ‘biti u igri’ koja kod nekih od nas može izazvati i neugodnu nuspojavu. Govorimo o žgaravici, ali i jednom prirodnom i učinkovitom lijeku za ovaj problem. Riječ je o sodi bikarboni.

Natrijev hidrogenkarbonat (NaHCO3), inače poznat kao soda bikarbona, bijeli je kristalni prah. Pomiješan s vodom stvara slabu lužnatu otopinu koja učinkovito neutralizira višak želučane kiseline.

Pita od jabuka

Još jedna, uglavnom rado jedena slatka delicija, također se jednostavno priprema. Riječ je o piti od jabuke, uvijek tako sočnoj, slatkoj i ukusnoj da bismo, osim jednog komadića, najradije pojeli cijeli pleh. Za ovu prigodu demistificirali smo način njene pripreme.

Prhko tijesto

Pomiješajte sljedeće sastojke:

- 500 g glatkog brašna
- 250 g maslaca
- 125 g šećera
- 2 žumanjka
- 1 prašak za pecivo (ili žličicu sode bikarbone)
- 2 žlice kiselog vrhnja ili jogurta
- po potrebi dodajte i nekoliko žlica vode

Nakon što ste sve dobro izmiješali, uzmite valjak i razvucite prvi sloj tijesta. Tijesto možete valjati izravno na pak papir kojeg ste odrezali na veličinu pleha s kojim raspolazete. Oprezno prebacite papir na pleh i ponovite postupak s drugim pak papirom, na kojeg ćete razvući gornji sloj tijesta. Na prvom sloju razvucite nadjev, pa preko nadjeva prebacite i drugi sloj. Budite oprezni i domišljati prilikom prebacivanja drugog sloja jer ne želite da se razlomi. Vilicom ‘probušite’ tijesto na nekoliko mjesta, pa pitu pecite u pećnici zagrijanoj na 190°C, sve dok ne uočite da je pita ‘porumenila’, tj. dobila lijepu boju. Po potrebi pecite na višoj temperaturi.

Nadjev

Naribajte otprilike kilogram i pol do dva jabuka. (Sami procijenite koliko nadjeva želite staviti.) Nadjev zašećerite s otprilike 15 g šećera i ¼ žličice cimeta i klinčića. Sastojke u nadjev radije dodajte u manjim količinama, pa ih možete i povećati, prema vlastitom nahođenju. Oni koji vole, mogu dodati i grožđice.

Blagdanske delicije koje svi vole

Za ovaj narodni lijek na Internetu smo pronašli nekoliko recepata, a na vama je da, u slučaju potrebe, saznate koja vam varijanta bolje odgovara:

Soda s limunovim sokom

Pola žličice sode pomiješajte s nekoliko kapi limunovog soka i pola čaše tople vode. Nemojte piti jače razrijeđenu sodu bikarbonu, a posebno ne bez limuna koji neutralizira plin kojeg soda stvara prilikom dodira s kiselinom.

Soda bez limuna

Oni koji eventualno ne vole limunov sok, malu žličicu sode bikarbone mogu pomiješati s 2 dcl vode. Otopinu pomiješati i popiti.

S portala Žena.hr prenosimo popis jela i pića koja (uz puno dobre volje) trebaju izbjegavati osobe koje imaju problema sa žgaravicom:

1. Pivo, vino i druga alkoholna pića
2. Mlijeko
3. Kava i sve vrste Cola
4. Čokoladu
5. Gazirana pića
6. Prženu i masnu hranu
7. Agrume i sokove (kisele)
8. Paprenu metvicu

POSTANITE I VI ČLAN SAVEZA UDRUGA ROJCA

Za sve informacije obratite
se e-mailom na:
surojc@pula.org

SAVEZ
UDRUGA

SRETNU
I VESELU
NOVU
GODINU
želi vam
Redakcija

Veznika